

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

विराटनगर महानगरपालिका
मोरङ

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

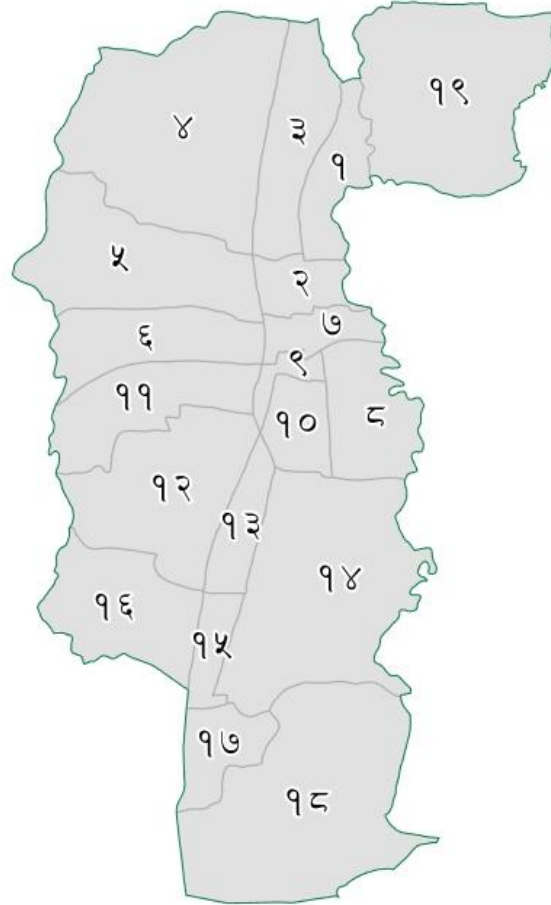
महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

विराटनगर महानगरपालिका
मोरङ

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

विराटनगर महानगरपालिका
मोरङ

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा
प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

*(Be Credible Institution in
Promoting Accountability,
Transparency and Integrity)*

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय
लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

*(Provide independent
and Quality Audit Service
to the Nation)*

गन्तव्य (MISSION)

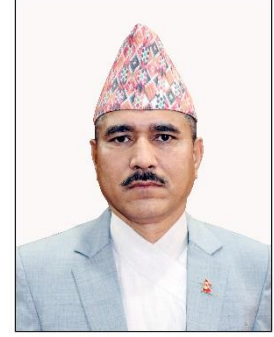
मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	<i>(Integrity)</i>
स्वतन्त्रता	<i>(Independence)</i>
व्यावसायिकता	<i>(Professionalism)</i>
पारदर्शिता	<i>(Transparency)</i>
जवाफदेहिता	<i>(Accountability)</i>

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। त्यसैगरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण गर्दा नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिईएको छ। यस स्थानीय तहको २०७९/८० को लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रिया समेत विचार गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको परिपालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहिता लगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ। समय, जनशक्ति, स्रोतको उपलब्धता लगायतका सीमा रहेता पनि स्थानीय तह सम्म नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने नीति लिइएको छ। यसै गरी लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उपर छलफल गरिएको छ।

यस वर्ष स्थानीय तहको लेखापरीक्षणबाट कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक पर्ने कतिपय कानून निर्माण हुन बाँकी रहेको, कानूनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, प्रशासनिक तथा अनुत्पादक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, एउटै योजना समेत टुक्र्याई कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत परामर्शदाताद्वारा विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी खर्च गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारी समेत नियुक्ति गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदनमा सुधार गर्नु पर्ने देखिएको, सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रूपमा हुन नसकेको, स्थानीय तहमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजु फर्स्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा गर्न बाँकी रहेको जस्ता व्यहोरा देखिएका छन्। त्यस स्थानीय तहसँग सम्बन्धित व्यहोरा सहितको राय संलग्न गरिएको छ। एकै प्रकृतिका व्यहोराहरू वर्षेनी दोहोरिने गरेकोले वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित रूपमा सुधार हुन सकेको छैन। अतः लेखापरीक्षणबाट औल्याएका व्यहोराहरू उपर आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुका साथै सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन त्यस स्थानीय तहबाट थप पहल कदमी हुने विश्वास लिएको छ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीप्रति आभार व्यक्त गर्दछु। साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको लागि विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

२०८१ जेष्ठ

तोयम राया
महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
अनामनगर/बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय
कोशी प्रदेश

मिति: २०८१।०२।१३

प.सं. २०८०।८१

च.नं. ११६

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री नगरप्रमुख ज्यू,
बिराटनगर महानगरपालिका, महानगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
मोरङ ।

१. **कैफियत सहितको राय** - हामीले यस महानगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्राप्ति र भुक्तानीको विवरण, त्यससँग सम्बन्धित अनुसूची तथा अन्य विवरणको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेस भएको २०८० आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्राप्ति र भुक्तानीको विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अनुसूची तथा अन्य विवरण समावेश भएको वित्तीय प्रतिवेदनले यस पालिकाको वित्तीय कारोबार र प्रतिवेदनसँग सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

२. **कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार**

२.१. महानगरपालिकाले अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय तथा विविध कोष लगायतको वित्तीय विवरण महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रूपमा प्रयोग गरेर तयार गरेको छैन ।

२.२. लेखापरीक्षणबाट रु.११ करोड ६ लाख ७७ हजार बेरुजू देखिएको छ । सो सम्बन्धमा रु.३ करोड ९५ लाख २४ हजारको प्रतिक्रिया प्राप्त भएकोमा सो उपर कारवाही भई बाँकि बेरुजू असुल गर्नुपर्ने रु.९९ लाख ५२ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.१ करोड ६९ लाख ५७ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.३ करोड ८६ लाख ३६ हजार र पेशकी बाँकि रु.५६ लाख ८ हजार समेत गरी यस वर्ष रु.७ करोड ११ लाख ५३ हजार बेरुजू कायम रहेको छ । यस महानगरपालिकाको गतवर्ष सम्म रु.६७ करोड ९ लाख ७२

हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा यो वर्ष रु.२३ करोड ८३ लाख संपरीक्षण भई हालसम्मको अघावधिक बेरुजू रु.५० करोड ३८ लाख २५ हजार रहेको छ । यस महानगरपालिकाको बेरुजू वर्गीकरण, अघावधिक बेरुजू स्थिति र बेरुजू सम्परीक्षणको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने यस महानगरपालिकासँग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि प्रचलित कानून र स्वीकृत आचारसंहिता अनुसार हामीले कार्य गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं ।

३. **अन्य व्यहोरा** - ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, बजेट व्यवस्थापन र राजस्व संकलन, सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन, कार्यक्रम स्वीकृति एवं कार्यान्वयन, उपभोक्ता समितिलाई अनुदान वितरण तथा अनुगमन र सेवा प्रवाहलगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिएका छन् ।
४. **वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन तथा पदाधिकारीको जिम्मेवारी** - नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) बमोजिम आर्थिक कारोवारको सही र यथार्थ अवस्था चित्रण हुने गरी एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका कारणबाट वित्तीय विवरण सारभूत रूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी महानगरपालिकाको व्यवस्थापनमा रहेको छ । महानगर प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृत्याको अनुगमनका लागि जिम्मेवार हुनेछन् ।
५. **वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी** - वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका कारण सारभूत रूपमा गलत आँकडा रहित रहेको छ भनी यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ । लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गरेको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तरनिहित सीमाहरूका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोवारमा भएका सबै प्रकारका गल्ती (Fraud) वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूत रूपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(श्रीकुमार राई)

नायब महालेखापरीक्षक

विराटनगर महानगरपालिका,
मोरङ

१. चालु वर्ष २०७९।८० को बेरुजु

बेरुजु वर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फस्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या			दफा संख्या			दफा संख्या			असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	त्तारी	रकम	सैद्धान्तिक	त्तारी	रकम	सैद्धान्तिक	त्तारी	रकम							
६७	२५९	११०६७७	०	७३	३९५२४	६७	१८६	७११५३	९९५२	३८६३६	१६९५७	०	०	५५५९३	५६०८

२. अघावधिक बेरुजु स्थिति (२०७९।८० सम्मको)

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्यौट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
मोरङ	६७०९७२	०	२३८३००	४३२६७२	०	७११५३	५०३८२५

३. बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र. सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	छोटकरी व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
१	२०७९।८० (चालु वर्षको)	३०	अग्रिम कर दाखिला	१६१८५
२	२०७९।८०	५१	बैठक भत्ता आंशिक दाखिला	४५९००
३	२०७९।८०	५३	अवकाश भुक्तानीमा कर आंशिक दाखिला	२०८६४९.२६
४	२०७९।८०	५९	मू अ कर समायोजन प्रमाण पेश	५९२००१
५	२०७९।८०	५८	जिन्सी दाखिला प्रमाण पेश	३०७८५७
६	२०७९।८०	६०	अग्रिम कर दाखिला प्रमाण पेश	६९६४.५७
७	२०७९।८०	६४	हर्जना दाखिला आंशिक	१२९६००
८	२०७९।८०	६५	कर बिजक प्रमाण पेश	८९७६३
९	२०७९।८०	६६	बढी भुक्तानी दाखिला प्रमाण पेश	३४०००
१०	२०७९।८०	६९	जडान प्रतिवेदन प्रमाण पेश	७२५०२५७
११	२०७९।८०	८३	बढी ग्रेड दाखिला आंशिक	४११९४
१२	२०७९।८०	८८	शिक्षक पारिश्रमिक दाखिला प्रमाण पेश	२०४६३९
१३	२०७९।८०	८९.२	स्यानिटरी खरिद विल प्रमाण पेश आंशिक	२५२५६३३
१४	२०७९।८०	८९.३	स्यानिटरी खरिद विल प्रमाण पेश आंशिक	३०२७४
१५	२०७९।८०	९२	लेखापरीक्षण प्रतिवेदन प्रमाण पेश आंशिक	१००००
१६	२०७९।८०	९३	कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन प्रमाण पेश	४५०००००
१७	२०७९।८०	९७	सैद्धान्तिक कायम गरेको	२०५०८७७९
१८	२०७९।८०	११४.३	प्रमाण पेश आंशिक	२०८१६८०
१९	२०७९।८०	११४.५	प्रमाण पेश	१०२९८२२.४९
	चालु वर्षको जम्मा:			३९५२४३९८
	गत विगत वर्षतर्फको			
१.	२०७६।७७	११.१३	नियमित भएको प्रमाण पेश	१९२००.००
२.	२०७६।७७	२८	नियमित भएको प्रमाण पेश	३९९६९६०.००
३.	२०७६।७७	३०	नियमित भएको प्रमाण पेश	९००००.००

४.	२०७६।७७	३१	नियमित भएको प्रमाण पेश	५२१९८५.००
५.	२०७६।७७	३२	नियमित भएको प्रमाण पेश	३३९६२४.००
६.	२०७६।७७	४०	नियमित भएको प्रमाण पेश	२३५०००.००
७.	२०७६।७७	४२	कार्यसम्पन्न प्रमाण पेश	२८९९२९.००
८.	२०७६।७७	४५	अनुगमन प्रतिवेदन पेश	१०००००.००
९.	२०७६।७७	४८.१	नियमित भएको प्रमाण पेश	१५२३२०.००
१०.	२०७६।७७	४८.७	नियमित भएको प्रमाण पेश	१३८१६७०.००
११.	२०७६।७७	५६	नियमित भएको प्रमाण पेश	१३३८५.००
१२.	२०७६।७७	७०	नियमित भएको प्रमाण पेश	१९८५१.००
१३.	२०७६।७७	७१.१	नियमित भएको प्रमाण पेश	७९८३०३३.००
१४.	२०७६।७७	८३	नियमित भएको प्रमाण पेश	४९१५८९.००
१५.	२०७६।७७	८६	नियमित भएको प्रमाण पेश	८१०२१०
१६.	२०७६।७७	९१.१	नियमित भएको प्रमाण पेश	१३६४०४९
१७.	२०७६।७७	९१.२	नियमित भएको प्रमाण पेश	४९९८५५
१८.	२०७६।७७	९७	नियमित भएको प्रमाण पेश	४०३५१६
१९.	२०७६।७७	१०३	नियमित भएको प्रमाण पेश	५००००
२०.	२०७६।७७	१०७	नियमित भएको प्रमाण पेश	३५९३४०
२१.	२०७६।७७	११०	बहाल कर दाखिला प्रमाण पेश	७००००
२२.	२०७६।७७	१२८	नियमित भएको प्रमाण पेश	२५८०००
२३.	२०७६।७७	१६०.४	नियमित भएको प्रमाण पेश	१५६६३८
२४.	२०७६।७७	१६०.५	नियमित भएको प्रमाण पेश	१५१३५२
२५.	२०७६।७७	१६०.८	नियमित भएको प्रमाण पेश	१४०००
२६.	२०७६।७७	१६०.९	नियमित भएको प्रमाण पेश	१०००००
२७.	२०७६।७७	१६०.१०	नियमित भएको प्रमाण पेश	३७८५५०
२८.	२०७६।७७	१६०.१४	नियमित भएको प्रमाण पेश	२४००००
२९.	२०७६।७७	१६०.१	नियमित भएको प्रमाण पेश	२०६४००
३०.	२०७६।७७	१६०.२०	नियमित भएको प्रमाण पेश	५४४०
३१.	२०७६।७७	१६०.२२	नियमित भएको प्रमाण पेश	१३००००
३२.	२०७६।७७	१६०.२४	नियमित भएको प्रमाण पेश	१८६४५०
३३.	२०७६।७७	१६०.२८	नियमित भएको प्रमाण पेश	८०००
३४.	२०७६।७७	१६०.३०	नियमित भएको प्रमाण पेश	३७८००
३५.	२०७६।७७	१६०.३१	प्रमाण पेश	२४३२७.७४
३६.	२०७६।७७	१६०.३५	नियमित भएको प्रमाण पेश	४४९९९६
३७.	२०७६।७७	१६०.३६	नियमित भएको प्रमाण पेश	३८४५००
३८.	२०७६।७७	१६०.३७	नियमित भएको प्रमाण पेश	५७०००
३९.	२०७६।७७	१६०.३८	नियमित भएको प्रमाण पेश	२५००००
४०.	२०७६।७७	१६०.४२	नियमित भएको प्रमाण पेश	२१५२४३
४१.	२०७६।७७	१६१	पेशकी फर्स्यौट	१२६८७१०
४२.	२०७६।७७	८७	प्रमाण पेश	३०००००
४३.	२०७६।७७	८८	प्रमाण पेश	१४५०००
४४.	२०७६।७७	८९	प्रमाण पेश	२४००००
४५.	२०७६।७७	९०	प्रमाण पेश	४५०००
४६.	जम्मा रु			२४४४३९२२।७४
४७.	२०७५।७६	१०	नियमित भएको प्रमाण पेश	३८७२५९८
४८.	२०७५।७६	५७	नियमित भएको प्रमाण पेश	१७१६०
४९.	२०७५।७६	५८	प्रमाण पेश	१८६००००

५०.	२०७५।७६	७०	नियमित भएको प्रमाण पेश	३८०००
५१.	२०७५।७६	७२	बढी भुक्तानी दाखिला	१०८००
५२.	२०७५।७६	७५	प्रमाण पेश	४३०५१
५३.	२०७५।७६	७८	नियमित भएको प्रमाण पेश	२५००
५४.	२०७५।७६	८०	नियमित भएको प्रमाण पेश	३१३८७
५५.	२०७५।७६	८१	प्रमाण पेश	१०००००
५६.	२०७५।७६	९१	प्रमाण पेश	२१५१९९
५७.	२०७५।७६	१०२	प्रमाण पेश	३८५१२९०
५८.	२०७५।७६	१०७	प्रमाण पेश	४०५०
५९.	२०७५.७६	४५	पेशकी फर्स्यौट	२२२८६९२
६०.	जम्मा रु			१२२७४७२७
६१.	२०७४।७५	२६	नियमित भएको प्रमाण पेश	२०००००
६२.	२०७४।७५	२८	नियमित भएको प्रमाण पेश	२४८०००
६३.	२०७४।७५	३६.३	नियमित भएको प्रमाण पेश	१७५३९९
६४.	२०७४।७५	६९	हिसाव मिलान प्रमाण पेश	१४८६९८
६५.	२०७४।७५	७२	प्रमाण सहित नियमित गरेको	१८०००
६६.	२०७४।७५	७५	नियमित भएको प्रमाण पेश	११७५९६५४
६७.	२०७४।७५	८७	प्रमाण पेश	१८२०००
६८.	२०७४।७५	९०	नियमित भएको प्रमाण पेश	१२४०१०२
६९.	२०७४।७५	९३	नियमित भएको प्रमाण पेश	३९७६०
७०.	जम्मा रु			१४०११६१३
७१.	२०७३।७४	१४.३	नियमित भएको प्रमाण पेश	४९८५२
७२.	२०७३।७४	२२	नियमित भएको प्रमाण पेश	५२६३१०
७३.	२०७३।७४	२३	नियमित भएको प्रमाण पेश	११६७३
७४.	२०७३।७४	३५	नियमित भएको प्रमाण पेश	१००६९६९
	जम्मा			१५९४८०४
७२	२०७७।७८		बिभिन्न दफा नेम्स प्रणालीबाट	८१३६४३८०
७३	२०७८।७९		बिभिन्न दफा नेम्स प्रणालीबाट	१०४६१००९४
	कुल जम्मा रु			२३८२९९५४१

पालिकाको अन्तिम लेखापरीक्षणको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

१ विराटनगर महानगरपालिकाको परिचय

(क) परिचय :- स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले विराटनगर महानगरपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु महानगरपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । विराटनगर महानगरपालिका अन्तर्गत १९ वडा, १०० सभा सदस्य, ७७ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा २४४४५० जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य :- लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वासता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हुनेछ ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि :- यस कार्यालयको विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्जात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८०।०९।२६ देखि २०८०।१०।१२ सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्बनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आमदानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता,

प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरू सीमाको रूपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति :- कार्यालयको आय - व्ययतर्फ रु.४,०३,६९,७३,७०५।०४ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को विस्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(छ) लेखापरीक्षणको क्रममा असुली :- लेखापरीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु.१५,९५,४७७।९९ असुल भइ दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

सि.नं	विवरण	रकम रु.
१	आदर्श माध्यमिक विद्यालयलाई कार्यसम्पन्न भन्दा वढी निकासी दिएको रकम दाखिला	८५००.००
२	स्थानीय तह विभाज्य कोष खाताको वाँडफाँट हुन बाँकी रकम प्रदेशमा पठाएको विवरण पेश	११९३२६०.००
३	खानेपानी लगायतको धरौटी रकम सदरस्थाहा गरी राजस्व दाखिला	३९३७९७.९९
	जम्मा:	१५९५४७७.९९

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरू

२ वित्तीय प्रतिवेदन

२.१ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२ मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । पालिकाले उपलब्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) सम्बन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ:

सैद्धान्तिक बेरुजु

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा २.१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

२.२ **फरक जिम्मेवारी** - स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा गत विगतको बाँकी, यस वर्ष प्राप्त र खर्च भएको रकम स्पष्ट देखिने गरी हिसाब राख्ने र जिम्मेवारी एकिन गर्नु पर्दछ । पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र म.ले.प.फा.नं.२७२ अनुसार गत वर्षको मौज्जात रु.६२९३७४२८७।३९

देखिएकोमा संचित कोष, कार्यसंचालन कोषहरु र धरौटीतर्फ समेत जम्मा रु.५८७५८४६९८।०७ (म.ले.प.फा.नं.२७२ अनुसार) यो वर्ष जिम्मेवारी सारेको देखियो । जस अनुसार लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको भन्दा रु.३३७८९५८९।२४ घटी जिम्मेवारी सारेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा लेखापरीक्षणको क्रममा व्यहोरा उठान गरिएकोमा महानगरले स्थानीय सञ्चित कोष खाता कृषि विकास बैंक हि.नं ०६०१६०११४५९७३०४० मा रहेको अन्तिम मौज्जात रु.३९७८४६०४९।७९ मध्ये रु.३४२३०३३२७।७३ मात्र श्रेष्ठाता देखिएकोमा मिति २०८०।१०।१८ मा उक्त श्रेष्ठा अनुसारको रकम Reverse गरी बैंक विवरण अनुसारको रकम रु.३९७८४६०४९।७९ मौज्जात रकम कायम गरेको छ । यसबाट श्रेष्ठाताले देखाए भन्दा वढी रु.५५५४२७२२।०६ मा गत आ.व.को फरक रु.३३७८९५८९। हिसाब मिलान भए तापनि रु.२१७५३१३३।०६ श्रेष्ठा भन्दा वढी आम्दानी गरेको देखिएकोले उक्त आम्दानीको श्रोत यकिन गरिनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२.३ सञ्चित कोषमा जम्मा (ट्रान्सफर) - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७५ बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्तमा स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा स्थानान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। आर्थिक वर्ष समाप्त पश्चात पनि पालिकाको चालु खर्च खातामा रु.५२६१७०।, पुँजीगत खातामा रु.१७८३९२।, आन्तरिक राजस्व खातामा रु.४९४२३१४।, वित्तीय खर्च खातामा रु.१०६५००। समेत रु.५७५३३७६। मौज्जात रहेको पाइयो । तोकिएको समयमा सो रकम सञ्चित कोषमा जम्मा (ट्रान्सफर) गरी हिसाब मिलान गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२.४ सुत्र प्रणालीमा प्रविष्ट नभएका कोषहरु - संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७६।१०।८ को परिपत्र अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो सम्पूर्ण विनियोजन, खर्च, राजस्व, धरौटी तथा कार्य सञ्चालन कोषहरुको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्न सुत्र प्रणाली अनिवार्य रुपमा लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । महानगरपालिकाले देहाय अनुसारका कोषहरु सुत्र प्रणालीमा आवद्ध गरी लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गरेको देखिएन । पालिकाले आफ्नो सम्पूर्ण कोषहरुको कारोवारलाई सुत्र प्रणालीमा प्रविष्ट गरी आम्दानी तथा खर्चको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नु पर्दछ ।

सि.नः	खाताको नाम	खाता नम्बर	बैंक	मौज्जात रकम
१	इटहरी	हि.नः ७३६	राष्ट्रिय वाणिज्य	२०००.००
२	विवेन्द्र सभागृह	०७०१०१०२००८०१	नविल	२४२१०५६.८२
३	शिक्षा कोष	०२४१०५०६६२२५२४०१	एन.आइ.सि. एसिया	८४४१३५.००

४	तारणी प्रसाद कोइराला स्मृति संचारग्राम	२०८०२४७४२८३००००२	एन.सि.सि.	९७०४०४०.००
५	शतवार्षिकोत्सव समारोह समिति	०९३०४५९६९९००९३	हिमालयन	२०४९०९.४३
	जम्मा:			९३९७६९४९.२५

सैद्धान्तिक बेरुजु

२.५ **वित्तीय विवरणको यथार्थता:** पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कन गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) तयार गर्नुपर्दछ । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण कार्यक्रमको रु.६९ करोड ९८ लाख ७५ हजार र गरिवसंग विश्वेश्वर कार्यक्रमको रु.४ लाख ५५ हजार गरी जम्मा रु.६९ करोड २३ लाख ३० हजार र अन्य कोषहरूको रु.९ करोड ३९ लाख ७६ हजार सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन, जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरण समेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन । तसर्थ सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२.६ **बैङ्क हिसाब विवरण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरणअनुसार लेखाङ्कन र बैङ्क हिसाब मिलान विवरण (म.ले.प.फा.नं.२९२) तयार गरी हिसाब भिडान समेत गर्नुपर्दछ । पालिकाले बैङ्क हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण वर्षान्तमा श्रेस्ता र बैङ्क मौज्जात फरक देखिएको छ । पालिकाको देहाय बमोजिम श्रेस्ता अनुसार आषाढ मसान्तको बैक मौज्जात रु.३५ करोड ९६ लाख ४ हजार देखिएकोमा सो अवधिमा बैक अनुसार बैक मौज्जात रु.५३ करोड ४६ लाख ३० हजार देखिएकोले श्रेस्ता भन्दा बैक बढी देखिएको रु.६ करोड ७८ लाख ३९ हजारका सम्बन्धमा बैक हिसाब मिलान विवरण (म.ले.प.फा.न. २९२) तयार गरी बढी देखिएको रकम यकिन गरी आम्दानी बाँध्नु पर्दछ ।

खातावालाको नाम	श्रेस्ता अनुसार बाँकी	बैंक स्टेटमेन्ट अनुसार बाँकी	फरक
चालु खर्च खाता	०.००	५२६९७०.००	५२६९७०.००
पूँजीगत खर्च खाता	(७९६७.००)	९७८३९२.००	९७९२२५.००
वित्तीय खर्च खाता	९०६५००.००	९०६५००.००	०.००
स्थानीय तह धरौटी खाता	५००९२८७९.४७	५५४५३६२८.६०	५४४०७५७.९३

स्थानीय तह सञ्चितकोष खाता	३४२३६२११३.७३	३९७८४६०४९.७९	५५४८३९३६.०६
स्थानीय तह विविध कोष खाता	६१६३०७०२.५३	६१६३०७०२.५३	८४४१३५.००
राजश्व बाँडफाँट खाता	०.००	०.००	०.००
आन्तरिक राजस्व खाता	०.००	४९४२३१४.८३	४९४२३१४.८३
आन्तरिक अनुदान खाता	०.००	०.००	०.००
विभाज्य कोष खाता	२७८३१५१.००	३१९९८३२.६०	४१६६८१.६०
प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता	८०८४८३९.४३	८०८४८३९.४३	०.००
विविध खर्च खाता	२७१७९३२.००	२७१७९३२.००	०.००
जम्मा:	४६७६९०९४३.१६	५३४६८६३६१.७८	६७८३९५५६.६२

सैद्धान्तिक बेरुजु

३

आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्ने प्रावधान अनुरूप महानगरले २०७६।३।१० मा सो प्रणाली तयार गरेता पनि प्रभावकारी रूपमा पालिका र अन्तर्गत कार्यालय तथा बडामा लागु गरेको पाईएन। महानगरमा हालसम्म आवधिक योजना तयार नभएको, संघीय कानूनसंग नवौँझीनेगरि महानगरको आवश्यकता अनुसारको सार्वजनिक खरिद नियमावली तयार नगरेको, सभागृह तथा रंगशाला सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि नबनेको, खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा वार्षिक खरिद योजना मात्र तयार गरेको, उपभोक्ता समितिबाट कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा नगरेको, उपभोक्ता समिति दर्ताको व्यवस्था लागु नगरेको, निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५ क बमोजिम सबै कर्मचारीहरुको कार्य विवरण तयारगरी लागू नगरेको, पालिकाले २०७९।८० को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसूची ११ बमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार नगरेको, पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता नराखेको, साथै पालिकाबाट यस वर्ष सञ्चालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार नगरेको, स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको विश्लेषण गरी सम्भाव्य आयोजनाको बैंक खडा नगरेको, दिगो विकास योजना (२०१५-३०) लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालीन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य नभएको, कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकिएको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार नगरेको, ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता नराखेको, वातावरणको संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार नगरेको, शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राखदै फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्ययोजना तयार नगरेको, प्रत्येक तीन महिनामा आन्तरिक लेखापरीक्षण गरि गराई प्रतिवेदन लिई आवश्यक सुधार गर्नु पर्नेमा वर्षमा एक पटक मात्र

आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने गरेको र पालिकाको कानून अनुसार पालिकाबाट आन्तरिक लेखापरीक्षण हुने संस्थाको समयमै आन्तरिक लेखापरीक्षण नगरेको, लगायतका व्यहोरा देखिएकोले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली निर्माण र कार्यान्वयन गरि महानगरको सेवा प्रवाहलाई चुस्त र प्रभावकारी बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४ **सेवा प्रवाह:** कार्यालयको मुख्य उद्देश्य हासिल गर्न सेवाग्राहीलाई सरल सहज र समयमै प्रभावकारी सेवा उपलब्ध गराउनु पर्दछ । महानगरपालिकाले यस वर्ष आर्थिक, समाजिक र पूर्वाधार विकासका अतिरिक्त नियमित सेवा तर्फ देहाय बमोजिमको सेवा प्रवाह गरेको छ । पालिकाबाट प्रवाह हुने सेवालाई अझै सरल, सहज, मितव्ययि, गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ :

क्र.स	विवरण	सेवाको लागि निवेदन	सिफारिस	कैफियत
१	नागरिकता सिफारिस	११२७७	११००६	नयाँ तथा प्रतिलिपि सिफारिस समेत
२	घरवाटो सिफारिस	३६७४	३६१७	
३	नाता प्रमाणित	५३३६	५२३४	नेपाली तथा अंग्रेजी समेत
४	जन्म मृत्यु दर्ता	११०५१	११०३३	व्यक्तिगत घटना दर्ता
५	अन्य	३५३६७	३५१२६	

सैद्धान्तिक बेरुजु

५ **चौमासिक खर्च र प्रगति:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(३) मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले पालिकाको कोषबाट खर्च भएको रकमको चौमासिक प्रगति त्यस्तो अवधि समाप्त भएको पन्ध्र दिनभित्र कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्ने र दफा ७६(५) मा पालिकाले स्थानीय सञ्चित कोषमा भएको आय व्ययको त्रैमासिक शीर्षकगत विवरण तयार गरी संघीय अर्थ मन्त्रालय, प्रदेश अर्थ मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगमा पठाउनु पर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले उपरोक्त व्यवस्था बमोजिम त्रैमासिक प्रगति विवरण तयारगरी सम्बन्धित निकायमा पेश गरेको देखिएन । कार्यालयको पूँजिगतखर्च विश्लेषण गर्दा प्रथम त्रैमासिकमा १५ प्रतिशत, दोस्रो त्रैमासिक मा १४ प्रतिशत, तेस्रो त्रैमासिकमा ३० प्रतिशत, चौथो त्रैमासिकमा ४१ र असार महिनामा मात्र २१ प्रतिशत खर्च भएको देखियो । त्रैमासिक कार्य लक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्य सम्पन्न नगरी वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले असारमा अत्यधिक खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्न त्रैमासिक लक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्य सम्पादन गरिनु पर्दछ । साथै त्रैमासिक खर्चको प्रगति विवरण तयार गरी सम्बन्धित निकायमा तोकिएको समयभित्र पेश गर्नुपर्दछ ।

क्र.स	कुल खर्च	त्रैमासिक खर्च
-------	----------	----------------

	बजेट शिर्षक उपशिर्षक		प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेस्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक	आषाढ महिना
१	समानिकरण अनुदान	२३०२५६	६४११	१८७८६	७९३४७	१२५७१२	३९३५३
२	आन्तरिक श्रोत	५८७४०४	१६७०२६	११७८२७	१६४७३२	१३७८१९	७३३६१
३	राजस्व वाँडफाड	७७९५६	१७७९	४४५३	४१३४३	३०३८१	८००३
४	संघीय शसर्त अनुदान	९८७१९		२५१	११९७१	८६४९७	६४०१६
५	संघीय समपुरक	२१८४१				२१८४१	५९२०
६	प्रदेश शसर्त अनुदान	२९७५०			३७५६	२५९८५	२१५०१
७	प्रदेश समानिकरण	२२५७२				२२५७२	२२५७२
८	प्रदेश समपुरक	१००००		४३५	४३६६	५१९९	३७५३
९	जनसहभागिता	६३२७३	०	१२६६८	३२४४१	१८१६४	१३८२
	जम्मा:	११४१७७१	१७५२१६	१५४४२०	३३७९६५	४७४१७०	२३९८६१
		१००	१५	१४	३०	४१	२१

सैद्धान्तिक बेरुजु

६ **लक्ष्य तथा प्रगती:** कार्यालोलयले त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला तथा केन्द्रियस्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन । पालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार समग्र कार्यक्रमको प्रगति निम्नानुसार रहेकोले बजेट खर्च गर्ने तथा गरिएको खर्चको तोकिएको ढाँचामा वार्षिक प्रगति तयार गर्नु पर्दछ ।

कार्यक्रम/योजना	कुल कार्यक्रम	वार्षिक प्रगति स्थिति			
		शून्य प्रगति	२५%सम्म प्रगति	५०% सम्म प्रगति	७५% सम्म प्रगति
पालिका स्तर	३१२	०	२५	१३१	१५६
वडा स्तर	८२६	३८	९५	३३६	३५७

सैद्धान्तिक बेरुजु

७ **नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन अवस्था:** स्थानीय सरकारको सर्वोच्च अंगको रूपमा रहेको सभाबाट पारित भएका वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमहरू सो वर्ष तोकिएको समयमा कार्यान्वयन हुनु पर्दछ । यस नगरपालिकाको आठौँ नगर सभाबाट आ.व. २०७९/०८० को लागि पारित भएका नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था अध्ययन गर्दा २३९ विभिन्न विषयगत नीति तथा कार्यक्रमहरू रहेकोमा १८२

कार्यान्वयनमा आएका पनि बजेटमा उल्लेखित ५७(२४ प्रतिशत) निम्न नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको देखिएन । कार्यक्रम निर्माण तथा कार्यान्वयन पक्षलाई विश्लेषण गरि प्राप्त पृष्ठपोषणको आधारमा देखिएका कमि कमजोरीमा सुधार गरि घोषित नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई घोषणा अनुसार कार्यान्वयन गरिनु पर्दछ ।

क्र.सं.	महानगरले घोषणा गरेका विषयगत नीतिहरू	कार्यान्वयन अवस्था/प्रगति
१	आर्थिक विकास क्षेत्र - कृषि	
१	शहरी कृषि, कौसी तरकारी खेती, करेसावारी, पुष्पखेती कार्यक्रम प्रबर्द्धन गरिनेछ ।	आंशिक, कौशीखेती संचालन
२	कृषि उपज बजार ऐन जारी गरी कृषि उपज बजारीकरणलाई सहजीकरण र नियमन गरिनेछ ।	नभएको
३	पशुपंक्षी /भेटेरिनरी	
४	निर्माणाधिन रहेको पशुबधशालाको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।	नभएको
२	सहकारी	
१	सहकारी संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी सहकारी संस्थालाई समुदायमा आधारित र सदस्य केन्द्रित बनाउन पहल गरिनेछ ।	आंशिक
२	सहकारीलाई विपन्न समुदायसम्म विस्तार गरी महिला तथा सीमान्तकृत वर्गमा समेत सहकारीको पहुँच सुनिश्चित गर्दै कम्तिमा एक घर एक सदस्य को नीति अबलम्बन गरिनेछ ।	आंशिक
३	स्थानीय भाषा, धर्म, संस्कृति, रीतिरिवाज, उत्पादनको प्रबर्द्धन गरी पर्यटन उद्यमशीलताको विकास गरिनेछ ।	नभएको
४	संघीय तथा प्रदेश सरकार र अन्तर्राष्ट्रिय विकास साझेदारहरूको सहयोग र सहकार्यमा ऐतिहासिक र पुरातात्विक विराटराजाको दरबार रहेको विराटनगरको भेडियारी क्षेत्रलाई समुचित विकास गर्दै पर्यटन केन्द्रको विकास गरिनेछ ।	आंशिक
५	महानगर क्षेत्रभित्र एक औद्योगिक र राजनैतिक संग्राहलय निर्माणका लागि सम्भाव्यताको अध्ययन गरिनेछ ।	नभएको
६	उद्यमशीलता, उद्योग र रोजगार	
७	युवा उद्यमशीलता विकासको लागि मागमा आधारित सीप विकास तालिम सञ्चालनगरिनेछ ।	आंशिक

७	स्थानीय साधन, स्रोत, पूँजी, प्रविधिमा आधारित लघु, घरेलु तथा साना उद्योग स्थापना र सञ्चालन सहजीकरण गर्न औद्योगिक ग्राम स्थापना गरिनेछ।	नभएको
८	स्थानीय उत्पादनको प्रवर्द्धन र बजारीकरण गर्न कोशेलीघर सञ्चालनमा ल्याइनेछ।	नभएको
३	स्वास्थ्य	
१	मातृ तथा बाल मृत्युदर कम गर्न र जन्मजात अपाङ्गतालाई समयमै पहिचान गर्न, महानगरका सम्पूर्ण वडामा गर्भवतीहरूका लागि निःशुल्क भिडियो एक्स-रे सेवा सञ्चालनमा ल्याइनेछ।	आंशिक
२	महानगरवासीलाई सहज स्वास्थ्य सुविधा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले सम्भाव्य स्थानमा फिजियोथेरापी सेवा सुरु गरिनेछ।	भएको, रानी अस्पतालमा
३	स्तनपायी आमाहरूको सहजताको लागि महानगरका उपयुक्त स्थानहरूमा स्तनपानकक्षको निर्माण गरिनेछ।	भएको, आ.व. ०८०।०८१ मा वसपार्कमा प्रारम्भ
४	महानगरक्षेत्रभित्र मेट्रो सिटी अस्पताल सञ्चालनमा ल्याउनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन, जग्गा व्यवस्थापन तथा डिजाइन नक्सा निर्माण जस्ता कार्यहरू गरिनेछ।	नभएको
५	शहरी स्वास्थ्य पूर्वाधार सुधार गर्दै लगिनेछ।	नभएको
६	६५ वर्षमाथिका ज्येष्ठ विपन्न नागरिकहरूको स्वास्थ्य बिमा गरिनेछ।	नभएको
४	शिक्षा	
१	शैक्षिक ज्ञान आदान प्रदान गर्न सामुदायिक विद्यालय र अन्तर्राष्ट्रिय विद्यालय बीच भगिनी सम्बन्ध कायम गरिनेछ।	भगिनी सम्बन्ध कायम नभएको
५	युवा तथा खेलकुद	
१	महानगरका युवाहरूलाई विभिन्न क्रियाकलापमा सहभागी गराउन र युवाहरूको विकास गर्न वडागतरूपमा युवाक्लब गठन गरिनेछ।	युवाक्लब गठन नगरिएको
२	महानगरस्तरीय म्याराथन दौड प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ।	नभएको
३	ऐनद्वारा महानगर र वडा खेलकुद विकास समिति गठन गरी खेलकुद कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।	नभएको
६	महिला तथा बालबालिका	

१	महिला उत्थानका लागि गरिब तथा विपन्न महिला लक्षित विशेष योजना तयार गरी केन्द्र सरकार तथा राष्ट्रिय योजना आयोगसँग सहकार्यको लागि पहल गरिनेछ।	नभएको
२	बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन एवं दिगोपनाका कार्यक्रमहरू नियमित सञ्चालन गर्दै वडा नं.१८ र १९ लाई बालमैत्री वडा घोषणा गर्न लक्षित कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।	कार्यान्वयन तहमा रहेको
३	नगर, वडा, विद्यालय, स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिलगायतका विभिन्न संरचनाहरूमा बाल क्लबको संस्थागत र अर्थपूर्ण प्रतिनिधित्व र सहभागितालाई प्रवर्द्धन एवं सुनिश्चिता गर्न पहल गरिनेछ।	आंशिक
७	ज्येष्ठ नागरिक	
१	ज्येष्ठनागरिकहरूलाई अनुभवी र परिपक्व नागरिकका रूपमा सम्मान र सबल व अभिवृद्धि गर्दै ज्येष्ठ नागरिकमा रहेको अनुभव, ज्ञान, सीपलाई अन्तरपुस्तामा हस्तान्तरण गर्ने परिपाटीकोसुरुवात गरिनेछ।	नभएको
८	पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा	
१	हस्तलिखित व्यक्तिगत घटना दर्ता किताबलाई प्रणालीमा प्रविष्टि गरी डिजिटल अभिलेख विधि लागू गरिनेछ।	नभएको
२	नगर क्षेत्रभित्र भएका सबै धार्मिक आस्थाका केन्द्रहरूको पूर्वचित्र र वृत्तचित्र तयार गरिनेछ।	नभएको
३	महानगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका असल नागरिक सम्मान अभियानअन्तर्गत सम्मान र प्रशंसा गरिनेछ।	नभएको
४	विराटनगर वडा नं. २, बजरंगबली मन्दिर, वडा नं. १४ स्थित ऐतिहासिक बाबा वाणेश्वरनाथ शिव मन्दिर तथा रानीमाई मन्दिरको गुरुयोजनाका आधारमा मन्दिरको भौतिक संरचना निर्माण गरिनेछ।	क्रमगत रूपमा भएको
५	महानगरपालिका क्षेत्रभित्रका बसोवास गर्ने सबै सुकुम्वासीहरूको तथ्यांक तयार गरी महानगर सुकुम्वासी परिवार परिचयपत्र जारी गरिनेछ।	प्रक्रियामा रहेको
६	महानगरपालिकाको पश्चिमतर्फ वडा नं. ५ वा ६ मा आधुनिक तथा सुविधा सम्पन्न अन्त्येष्टि स्थलको रूपमा विकास, निर्माण तथा सञ्चालन गरिनेछ, वडा नं. १ वा ७ मा रहेको घाटमा विद्युतीय अन्त्येष्टि शवदाह गृह साझेदारीमा निर्माण गरिनेछ।	नभएको
७	महानगरका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा ख्यातिप्राप्त महत्वपूर्ण व्यक्तिहरूको अभिलेख व्यवस्थापन गरिनेछ।	नभएको

९	भू-उपयोग तथा बस्ती विकास	
१	महानगर क्षेत्रभित्र रहेका सिंघिया खोला छेउमा बस्ने अति जोखिम एवं कष्टकर जीवन निर्वाह गरिरहेका सुकुम्वासी परिवारहरूलाई महानगर आवास कार्यक्रमअन्तर्गत एकीकृत आवास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।	DPR तयार भईरहेको
२	'एक वडा, एक पार्क'को अवधारणा अनुरूप विराटनगर महानगरपालिकाको प्रत्येक वडामा संभावित स्थलको अध्ययन गरी डिजाइन Model तयार गर्ने , पुराना पार्कहरूको रेकर्ड राख्ने तथा व्यायामस्थलसहितको एउटा नमुना पार्क निर्माण गरिनेछ।	आंशिक
३	महानगर क्षेत्रमा बढ्दो सवारी पार्किङ समस्या रहेका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी दीर्घकालीन समाधानका लागि डिजाइन तथा मास्टरप्लान तयार गरी एउटा नमुना स्मार्ट पार्किङजडानसहित आवश्यक पार्किङस्थल व्यवस्थापन गरिनेछ।	नभएको
४	आधारभूत आवास योजनाका लागि स्थान पहिचान गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।	नभएको
५	संघीय तथा प्रदेश सरकार र अन्तर्राष्ट्रिय विकास साझेदारको सहयोग जुटाई सिंघिया र केशलिया खोलाको छेउबाट हरियाली प्रोजेक्ट सहितको करिडोर सडक निर्माण गरिनेछ। त्यहाँ रहेका जोखिमपूर्ण सुकुम्वासीहरूको उपयुक्तव्यवस्थापन गरिनेछ।	DPR तयार भएको
६	Land Pooling आयोजना बारेमा आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यान्वयन आवश्यक कानून र कार्यविधि बनाइनेछ।	नभएको
७	राष्ट्रिय भू-उपयोग नीतिअनुरूप महानगरपालिकाको जोखिम संवेदनशील भू-उपयोग योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।	नभएको
८	मापदण्ड बिना विकास भएका घडेरीमा घरबनाउने घरधनीहरूलाई महानगरपालिकाबाट नक्सापास एवं घरजग्गा करमा दिइदै आएको सहूलियत कार्यलाई निरुत्साहित बनाइनेछ।	नभएको
१०	भवननिर्माण इजाजत तथा भवनसंहिता	
१	राष्ट्रिय भवनसंहिताबमोजिम भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण गर्न घरनक्सा पास सहज बनाउँदै घरनक्सा इजाजत अनलाइनबाट गर्ने तथा पुराना फाइलहरूलाई Archive गरी डिजिटाइज गरिनेछ।	प्रक्रियामा रहेको
११	पूर्वाधार विकास	
१	सडकको दिगोपन वृद्धिका लागि रिडरोड, कोशी राजमार्ग र बाइपास सडकबाहेक अन्य सडकमा ठूला सवारी साधनबाट मालसामान ढुवानी गर्ने कार्य रोक्ने नीतिलाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ।	नभएको

२	निर्माणसम्पन्न भएका भौतिक संरचनाहरूको दिगोपनाका लागि यथाशीघ्र मर्मत साम्हार गर्न “ Mobile Infrastructure Ambulance ” कोअवधारणामा कार्य गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।	नभएको
१२	वन, वातवरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	
१२.१	विपद् व्यवस्थापन	
१२.१.१	महानगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणाली विकास गरी राष्ट्रिय तथा प्रदेशस्तरीय सूचना प्रणालीसँग आवद्ध गरी व्यवस्थित गरिनेछ।	नभएको
१२.२	वन, वातावरण तथा सरसफाई	
१२.२.१	फोहरमैला व्यवस्थापनकालागि अन्तिम विसर्जनस्थलको व्यवस्थापन आधुनिक प्रविधि Waste to Energy एवं Environmental friendly प्रविधिबाट गर्न विकास साझेदारहरूसँग साझेदारी गरिनेछ।	नभएको
१२.२.२	वातावरणमैत्री सूचकको आधारमा वातावरणमैत्री टोल प्रवड्न गरिनेछ।	नभएको
१२.२.३	नेपाल सरकार र एशियाली विकास बैंकको सहयोगमा संचालित पहिलो र दोस्रो चरणको STIUEIP/RUDP परियोजनाहरूको सञ्चालन र कार्यान्वयनको सफलताबाट आर्जित पूर्वाधार विकासको थप लगानीको वातावरण अनुरूप विराटनगर वडा नं.१६ दरैयामा Waste to Energy अवधारणा (Concept) को एकीकृत फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्र निर्माण (ISWM) गरिनेछ।	प्रक्रियामा रहेको
१३	आर्थिक सुशासन	
१	पञ्चवर्षीय आवधिक योजना र मध्यकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ।	नभएको
१४	सामान्य प्रशासन	
१	महानगरपालिकाको कार्यविभाजन नियमावली २०७४ र कार्य सम्पादन नियमावली २०७४ लाई समयानुकूल परिमार्जन तथा संशोधन गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।	नभएको
२	महानगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार क्षेत्रलाई सम्बोधन गर्नेगरी कार्यालयको व्यवस्थापन र सर्भेक्षण (O&M) गरी समयसापेक्ष एवम् वैज्ञानिक सांगठनिक संरचना बनाइनेछ।	प्रक्रियामा रहेको
३	सेवा प्रवाहमा सकारात्मक परिवर्तनका लागि कर्मचारीहरूको पेशागत स्थायित्व एवम् वृत्ति विकास र स्वेच्छिक अवकाश जस्ता कार्यहरूलाई संघ तथा प्रदेश कानूनका आधारमा स्थानीय कानून बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ।	नभएको

४	अपाङ्गता भएका र ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउन कार्यालय परिसरभित्र प्रतिकालको व्यवस्था गरिनेछ।	नभएको
१५	राजस्व प्रशासन सुधार	
१	घर तथा व्यवसाय सञ्चालन स्थानबाट नै अनलाइनको माध्यमबाट कर तथा राजस्व तिर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारीकार्यान्वयन गर्न प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ।	नभएको
२	कर करले हैन रहरले तिरौं भनी नियमित रुपमा कर तथा राजस्व बुझाई आन्तरिक आय वृद्धि गर्न सहयोग गर्ने उत्कृष्टकरदातालाई सम्मान गर्ने परिपाटीको सुरुवात गरिनेछ।	नभएको
३	राजस्व प्रशासनलाई थप प्रविधिमैत्री बनाउँदै लैजान पुराना अभिलेखलाई डिजिटाइज गरिनेछ।	नभएको
१६	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि	
१	खोज पत्रकारिताको विकासका लागि स्थानीय पत्रकारहरूको क्षमता विकास कार्यक्रमसञ्चालन गरिनेछ। साथै, लेखनवृत्ति उपलब्ध गराइनेछ।	नभएको
२	महिला, दलित, आदिवासी जनजाति तथा पिछडा वर्गका युवा युवतीहरूको समाचार लेखन तथा अन्तरवार्ता लिने जस्ता क्षमता अभिवृद्धिका तालिम सञ्चालन गरिनेछ।	नभएको
		सैद्धान्तिक बेरुजु

८ **दिगो विकास लक्ष्य:** दिगो विकास अवधारणा अन्तर्गत तय भएका लक्ष्यहरू (१७ लक्ष्य, १६९ परिमाणात्मक लक्ष्य र २४४ सूचकहरू) प्राप्तिका लागि नेपालका तीनै तहका सरकार समान रूपले जिम्मेवार छन् । पालिकाले आवधिक विकास योजना तयार गरेको देखिएन । पालिकाको वार्षिक बजेट र संचालन गरिने कृयाकलापहरूलाई दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तितर्फ केन्द्रित गर्नका लागि यसका सूचकहरूलाई स्थानीयकरण गर्नुपर्ने हुन्छ । दिगो विकासका लक्ष्यहरू आन्तरिकीकरण नगरी योजना तर्जुमागर्दा दिगो विकासका लक्ष्यहरूमा योगदान पुग्ने कार्यक्रमहरू तर्जुमा नहुन सक्ने जोखिम रहने भएकोले पालिकाले आवधिक योजना तयारगरि दिगो विकासका लक्ष्यहरूको आन्तरिकीकरण गरी दिगो विकासका मध्यम कालीन लक्ष्य निर्धारण गर्ने र सो बमोजिम भएको प्रगतिको मूल्यांकन गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

९ **बजेट सीमा निर्धारण समिति :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा

निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्रथमिकीकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरू फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नु पर्दछ । साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले समितिको गठन गरि प्रक्षेपण गरेता पनि तोकिएको समय पश्चात मात्र उक्त कार्य भएको देखिएकोले तोकिएको समयमा कार्य सम्पन्न हुनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१० **बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७ (१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादात्म्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाको उपप्रमुखले मिति २०७९।३।१० मा रु ३अर्व ७३ करोड ७५ लाख ६७ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०७९।३।१०२५ मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले मिति २०७९।३।३० मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न गरिसक्ने गरी बजेट, कार्यक्रम र योजना व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२ **स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क सङ्कलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य स्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कनसहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको

तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखिएन । स्थानीय तहका प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने हुँदा सोको सङ्कलन र अभिलेख अध्यावधिक गर्नपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१३ योजना छनौट तथा कार्यान्वयन: नगरको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, मानवीय लगायत समग्र विकासका लागि उपलब्ध सीमित स्रोत साधनको उचित बाँडफाँड गरी अपेक्षित रूपमा प्रतिफल प्राप्त गर्न पालिकाले वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्नु पर्दछ । यस्तो योजनामा नगरको समग्र विकासकालागि दीर्घकालीन सौँच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, प्राथमिकता तथा विषय क्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, प्राथमिकता, कार्यक्रम र अपेक्षित प्रतिफल स्पष्ट रूपमा उल्लेख गर्नु पर्दछ । जसले उत्पादनका साधनहरूलाई कम प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रबाट बढी प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा र कम उत्पादनशील क्षेत्रबाट बढी उत्पादनशील क्षेत्रमा प्रवाह गरी अधिकतम प्रतिफल प्राप्त गर्ने गरी विकास गतिविधिहरूलाई नियोजित तवरले दिशानिर्देश गर्दछ । पालिकाले वार्षिक रूपमा प्राप्त गर्ने भनी अनुमान गरेको सम्भावित स्रोतलाई कृयाकलापगत रूपमा बाँडफाँड गरी नगर सभाबाट स्वीकृत गराउने गरेको भएतापनि त्यसको कार्यान्वयनका लागि विकास योजनाको रूपमा रूपान्तरण गर्ने गरेको छैन । वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमलाई वार्षिक नगर विकास योजनाको दस्तावेजको रूपमा तयार गर्ने र सोही अनुरूप कार्यान्वयन एवं समीक्षा गर्ने गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१४ योजना प्राथमिकीकरण: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितामूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना तर्जुमागर्दा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरूको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरूप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी साना र टुक्रे योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ । साना तथा टुक्रे योजनामा बजेट विनियोजन गर्दा दीर्घकालीन उपलब्धी नहुँने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ । यो वर्ष महानगरले कार्यान्वयनको लागि छनौट गरेका योजनाहरू देहायअनुसार छन्:

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	योजना सङ्ख्या	रु. २० लाख माथिका योजना सङ्ख्या	रु.५ लाखदेखि २० लाख सम्मका योजना सङ्ख्या	रु.५ लाखभन्दा कमका योजना सङ्ख्या
१.	पालिकास्तरीय	३१२	३६	१६८	१०८
२.	वडास्तरीय	८२६	२१	३८७	४१८

सैद्धान्तिक बेरुजु

१५

वितरणमुखी योजना तथा कार्यक्रम: स्थानिय तहले योजना छनोट गर्दा रोजगारी सृजना हुने, जिवनस्तर उठाउने, आय आर्जनसँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध भएका र पूर्वाधार विकास सम्बन्धि योजनाहरु छनोटमा ध्यान दिनुपर्दछ। पालिकाले सघिय सरकारबाट सिमित स्रोत प्राप्त गर्ने र आफ्नो आन्तरिक आय पनि सिमित रहेको अवस्थामा सिमित स्रोतको अधिकतम उपयोग हुने गरि उल्लेखित विषयहरुमा केन्द्रित भई योजनाहरु कार्यान्वयन गर्नुपर्नेमा वितरणमुखि योजना र कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने गरेको देखियो । यस्तो योजना र कार्यक्रमहरुले पालिकाको दिर्घकालिन विकासमा उल्लेखनिय योगदान नपुऱ्याउने तथा पालिकाको आर्थिक व्ययभार बढ्नगई प्राप्त आयले धान्न नसक्ने हुनाले यस्तो खर्चमा सुधार हुनुपर्दछ । यस्ता खर्चहरुको केही उदाहरणहरु:

गो भौ नं	कार्यक्रमको विवरण	खर्च रकम
१८१६।०७९।१२।८	वडा नं ८ को खेलकुद सामाग्री वितरण	९९४९६।००
१८९७।०७९।१२।१४	वडा नं १८ को होली मिलन तथा शुभकामना कार्यक्रम	१९७९८९।००
१९०५।०७९।१२।१४	संस्कृति प्रवर्द्धन सरस्वती पूजाका लागि	१५००००।००
१९३८।०७९।१२।१६	संस्कृति संरक्षण सोनाम ल्होसार कार्यक्रम	३०००००।००
२१५१।०८०।१।६	भुजेल जातीको भाषा संस्कृति उत्थान	२०००००।००
३२५४।०८०।३।२१	वडा नं १६ लाली गुराँस स्पोर्टीड क्लब फुटबल प्रतियोगिता सञ्चालन	१५००००।००
२४७८।०८०।२।८	वडा नं ९ जेष्ठ नागरिक भ्रमण तथा सम्मान	१०००००।००
२८०४।०८०।३।४	निशुल्क ट्युशन कक्षा सञ्चालन वडा नं ८ र १४ मसलन्द सामाग्री सहयोग	७८१७९।००
२३८१।०८०।१।२८	मिल्स भेट्रान्स क्लबलाई खेलकुद सामाग्री वितरण	५७४०४।००
२५६३।०८०।२।१४	मोरङ जिल्ला ब्याडमिन्टन संघ मोरङलाई आर्थिक सहयोग	४०००००।००
२७४०।०८०।२।३०	दलित समाज विकास केन्द्रलाई भेदभाव अन्मूलन सम्बन्धि च्याली तथा झाक्री प्रदर्शन खर्च	१९४०००।००
२८४९।०८०।३।८	वडा नं ५ को खेलकुद सामाग्री वितरण	१०००००।००
२८४८।०८०।३।८	रघुपति आधारभुत विद्यालयका विद्यार्थिलाई प्रोत्साहन स्वरुप साइकल वितरण	९७६४२।००

२८४१।०८०।३।७	वडा नं १९ मा जेष्ठ नारिक सम्मान लौरौ, छाता टर्च लाइट बितरण	१०५००५।००
२९३३।०८०।३।१३	भागवत महापुराण महोत्सव आयोजना गर्न जेष्ठ नागरिक सेवा समाजलाई भुक्तानी	१०००००।००
३४०१।०८०।३।२४	वडा नं ४ को जेष्ठ नारिक सम्मान कार्यक्रम कान्तिपुर इन्स्टिच्युटलाई भुक्तानी	१९६७५०।००

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६ **तलबी प्रतिवेदन:** निजामती सेवा ऐन, २०४९, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा तलबी प्रतिवेदन पारित गराएरमात्र तलब खर्च लेखुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यो वर्ष तलबी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ ५० कर्मचारीको रु.३३६५१४१९। र पालिकाका २२७ कर्मचारीको रु.२६२६९६३७६। समेत रु.२९६३४७७९५। खर्च लेखेको छ । तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्न पाउनेभन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१७ **दरबन्दि तथा पदपूर्ति:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । महानगरमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ७७२ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ३०१ जना स्थायी र अन्य पदहरू अस्थायी तथा करारबाट पदपूर्ति भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका अधिकृत सामान्य प्रशासन ९/१०-४, सि.डि.इ. इन्जिनियर ९/१०- २, अधिकृत शिक्षा ९/१०-१, अधिकृत सा प्र ७/८- ५, लेखापरीक्षण अधिकृत ७/८- १, जनस्वास्थ्य अधिकृत ७/८- ३, ईन्जिनियर विभिन्न समूहको- २४ सूचना प्रविधि अधिकृत- १, कानून अधिकृत- १, वातावरण अधिकृत- १, खाद्य अनुसन्धान अधिकृत- १, अधिकृत प्र/सा प्र- १४, जना सब-ईन्जिनियर- १४, अमिन- ५ सहित १९१ पदहरू रिक्त रहेका छन् । स्वीकृत दरबन्दी भित्रका अस्थायी, करार तथा रिक्त पदहरूको समयमै पदपूर्तिका लागि प्रदेश लोक सेवा आयोगमा माग गर्नु पर्ने देखिन्छ । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा महानगरको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरू समयमै पूर्ति गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१८ **न्यायिक समिति:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गत वर्ष फर्स्यौट वा कारवाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी ३७ र यो वर्ष थप भएको समेत २३७ विवाद दर्ता भएकोमा २०९ विवादको कारवाही किनारा भई २८ विवादहरू प्रकृयारत रहेको देखिन्छ । फर्छ्यौट विवरणमा ७१ आदेशवाट, तामेलीमा ३१, निर्णय २४, मिलापत्र ४४, अदालत पठाएको ३९ देखियो । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फर्स्यौट वा कारवाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१९ **कानुन निर्माण:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट विभिन्न नमूना कानूनहरू बनाई उपलब्ध गराएकोमा पालिकाले हालसम्म २८ वटा ऐन, ४ वटा नियमावली, ३० वटा कार्यविधि ११ निर्देशिका गरी ७३ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२० **महानगरको पक्ष र विपक्षका मुद्दा:** प्राप्त विवरण अनुसार यस नगरको पक्ष विपक्षमा उत्प्रेषण,परमादेश, जालसाजी,अवहेलना,निषेधाज्ञा लगायतका विषयमा मोरङ जिल्ला अदालतमा २५, उच्च अदालत विराटनगरमा ४८, सर्वोच्चमा ८ गरी जम्मा ८१ मुद्दाहरू २०८०।१०।१० सम्म कायम रहेको पाईयो । यो वर्ष उच्च अदालत तर्फका ५ मुद्दा फर्स्यौट भएको देखियो भने अन्य अदालतमा रहेका मुद्दाहरू फैसला भएको देखिएन । महानगरपालिकामा पक्ष विपक्षमा मुद्दको संख्या बढी रहेकोले आफ्नो तर्फबाट पर्याप्त कानूनी प्रतिरक्षामा ध्यानदिनु पर्ने देखियो ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२१ **जिन्सी व्यवस्थापन:** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को परिच्छेद १० मा सम्पत्तिको जिम्मा, लगत र संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ । यस कार्यालयको आ व ०७९।०८० को जिन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धि परीक्षणमा निम्न व्यहोरा देखिएकोछ :

२१.१) आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ (१) अनुसार कार्यालय प्रमुखले लगत खडागरी अभिलेख राखिएको सम्पत्ति तथा जिन्सी सामानको मौजुदा अवस्थाको सम्बन्धमा बर्षमा कम्तीमा एक पटक आफै वा त्यस्तो मालसमान जिम्मा लिने कर्मचारी बाहेक अन्य

कर्मचारीको नेतृत्वमा कम्तीमा ३ सदस्यीय समिति गठन गरि सो समितिबाट जिन्सी निरीक्षण गरी गराई प्रतिवेदन लिनु पर्ने व्यवस्था गरेकोमा महानगरले मिति ०८०।४।०२ मा समिति गठन गरि ०८०।४।२९ मा प्रतिवेदन प्राप्त गरेकोमा प्रतिवेदनमा औल्याएका निम्न व्यहोराको कारवाही गरेको नदेखिएकोले त्यसमा कारवाही गरि जिन्सी श्रेस्ता अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।

२१.२) आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ (१) अनुसार महानगरले ३ सदस्यीय समिति गठन गरी प्रतिवेदन लिएतापनि नियमले तोके अनुसारका व्यहोरा खुलाई प्रतिवेदन गरेको देखिएन ।

२१.३) एकै किसिमको मालसमानको गत वर्ष खपत भएको परिमाण र चालु वर्षमा खरिद भएको मालसमानको तुलनात्मक विवरण तयार गरेको छैन ।

२१.४) प्रत्येक कार्यकक्षमा रहेका कार्यालय सञ्चालनसंग सम्बन्धित सामानको विवरण तयार गरि कार्यकक्षमा टाँस गरेको देखिएन । यस अवस्थामा जिन्सीको संरक्षण तथा सदुपयोग भएकोमा आश्वास्त हुने आधार नदेखिएकोले यसमा पालिकाको ध्यान जानुपर्दछ ।

२१.५) सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीको कार्यान्वयन — महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको मिति २०७७।७।२७ को परिपत्र अनुसार मन्त्रीपरिषद्को मिति २०७७।७/२० को निर्णयले सबै सरकारी कार्यालय र स्थानीय तहमा आर्थिक वर्ष २०७८।७९ देखि सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली लागु गर्ने निर्णय भए अनुसार पालिकामा २०७८ मंसिरदेखि उक्त प्रणाली आंशिक रूपमामात्र कार्यान्वयनमा ल्याएको देखियो । यसको अभावमा सबै सम्पत्तिको एकिकृत अभिलेख कायम हुन नसकेको अवस्था छ । परिपत्र अनुसार पालिकाको सम्पूर्ण सम्पत्ति उक्त प्रणालीमा समावेस गरि सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरि सार्वजनिक सम्पत्तिको सदुपयोग तथा संरक्षणको व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।

२१.६) मूल्य कायम नगरेको - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९६ (२) अनुसार कार्यालयमा मूल्य नखुलेका कुनै सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसमान भएमा कार्यालय प्रमुखले नियमावली प्रारम्भ भएको एक वर्ष भित्र मूल्य कायम गरि सम्पत्ति तथा जिन्सी समानको श्रेस्ता अद्यावधिक गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेता पनि पालिकामा विगत वर्षदेखि रहेका जीप २ थान,,टाटा सुमो, टोयटा गाडी १ थान लगायतका जिन्सीको मूल्य खुलाई अद्यावधिक गरेको नदेखिएकोले पालिकामा रहेका सबै सम्पत्ति तथा जिन्सीको मूल्यांकन गरि गराई जिन्सी अभिलेख अद्यावधिक गरिनु पर्दछ ।

२१.७) आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ (४) अनुसार कार्यालय प्रमुखले जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा मर्मत गर्नपर्ने सामानको लागि प्रतिवेदन प्राप्त भएको तीन महिना भित्र कारवाहिको प्रक्रिया अगाडी बढाउनु पर्ने व्यवस्था गरेता पनि प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका कम्प्युटर सेट, पंखा, सोफा सेट, टेबल , दराज ,, कुर्चि लगायतका सामानको मर्मत गर्न सिफारिस भएता

पनि सोको कारवाहि लेखापरीक्षण अवधिसम्म सुरु भएको नदेखिएको तर आवश्यक समान नयाँ खरिद गर्ने क्रम नरोकिएकोले सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिताको पालना भएको देखिएन ।

२१.८) **लिलामको कारवाही** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम १०६ (१) अनुसार कार्यालय प्रमुखले जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने सामानको लागि प्रतिवेदन प्राप्त भएको एक महिना भित्र कारवाहिको प्रक्रिया अगाडी बढाउनु पर्ने व्यवस्था गरेता पनि यो वर्ष कार्यालयले आर्थिक वर्षको अन्तमा लिलाम बिक्रीको कारवाही गरेको देखियो । प्रतिवेदन प्राप्त हुना साथ आवश्यक कारवाहि गर्ने परिपाटीमा कार्यालयले ध्यान दिनुपर्दछ ।

२१.९) **नस्ट तथा मिन्हाको कारवाही** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम १०७.११० र १११ ले जिन्सी समानको मूल्यांकन गराउने र गर्ने , काम नलाग्ने र बिक्री नहुने समानहरु मिन्हा गर्ने, तथा काम नलाग्ने तर बिक्री हुन सक्ने समानहरु समयमै आवश्यक कारवाहि गरी लिलाम बिक्री गरी जिन्सी व्यवस्थापन गर्नु पर्नेमा पालिका र अन्तर्गतका वडाहरुमा स्थलगत निरीक्षण गर्दा जिन्सीको लिलाम तथा मर्मतको कारवाही आंशिक रूपमा हुने गरेको, विभिन्न काम नलाग्ने तथा लिलाम पनि हुन नसक्ने अवस्थाका जिन्सीको नस्ट तथा मिन्हाको कारवाहि नभई मौज्जात रहेको देखिएकोले नियमको व्यवस्था कार्यान्वयन गरी जिन्सी व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।

२१.१०) **घर जग्गाको लगत अध्यावधिक नगरेको** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम १०२ अनुसार कार्यालय अन्तर्गतको सरकारी घर, जग्गाको लगत महालेखापरीक्षकवाट स्वीकृत ढाँचामा राख्नु पर्ने व्यवस्था गरेको र त्यसमा जग्गा धनि पूर्जा प्राप्त भए नभएको खुलाउनु पर्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको र यस्तो विवरण तयार गरि जिल्ला प्रशासन, कोलेनिका र मन्त्रालयमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था गरेकोमा सो अनुसार विवरण पठाएको नदेखिएकोले पालिकाले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु पर्दछ ।

२१.११) **जग्गाको सदुपयोग तथा संरक्षण** - पालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार विभिन्न १० स्थानमा ११० कित्ता पालिकाको नाममा ६३ विघा ८ कठ्ठा १२.३ धुर जग्गा रहेको देखियो । सो मध्ये आर्थिक वर्ष २०६८।०६९ भन्दा पहिले साविक डग्राह तथा हात्तीमुडा गाउँ विकास समितिमा रहेको २६ विघा ९ कठ्ठा १४ धुर ३ पैसा जग्गा फोहरमैला व्यवस्थापनको लागि डम्पीड साईट निर्माण गर्ने प्रयोजनको लागि रु १ करोड ८७ लाख ८४ हजारमा खरिद गरेको देखियो । स्थानीयको अवरोधका कारण सो स्थानमा डम्पीड साईट निर्माण हुन नसकेको कारण महानगरले पुन सो प्रयोजनका लागि आव ०७९।८० मा वडा नं १६ बकरीमा रहेको विभिन्न व्यक्तिको १२ कित्ता जग्गाको क्षेत्रफल १० विघा १० कठ्ठा ९ धुर रु १३ करोड ७४ लाख ४४ हजारमा खरिद गरि डम्पीड साईट निर्माण गर्न श्रोत व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य भइरहेकोछ । एउटै प्रयोजनको लागि पटक पटक जग्गा खरिदमा लगानी भएता पनि दुवै स्थानको जग्गा हालसम्म सदुपयोग हुन नसक्दा नगर पालिकाको लगानी प्रभावकारी उपयोग भएको देखिएन । त्यसैगरि केरावारीमा रहेको १-३-९ धुर जग्गाको अवस्था एकिन नभएकोले संरक्षणको अभाव देखियो । अत पालिकाको उक्त जग्गाको संरक्षण तथा सदुपयोग गर्नु पर्दछ ।

२१.१२. **भवनको अभिलेख** - महानगरको स्वामित्वमा हालसम्म मुख्य कार्यालय समेत गरि ३५ भवनहरू रहेको विवरण पेश भएको छ। मुख्यालय लगायतका १६ वडा कार्यालयहरू आफ्नै भवन रहेता पनि ३ वटा वडा कार्यालय र ७ आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरू अझै आफ्नो भवनमा सर्न नसकेको अवस्था देखियो । पालिकाले उक्त ३५ भवनको अध्यावधिक अभिलेख हालसम्म सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली मा समावेश नगरेकोले यसमा सुधार हुनु पर्दछ ।

२१.१३. **ट्र्याक्टरको अवस्था** - पालिकाले पेश गरेको अभिलेख अनुसार पालिकाले विगतमा खरिद गरेका परलमूल्य रु २१,४८,७६०.०० का ५ थान ट्र्याक्टर अभिलेखमा काम नलाग्नेगरि विप्रेको अवस्थामा रहेको व्यहोरा जनाई अभिलेख खडा गरेको छ । यस सम्बन्धमा अध्ययन गर्दा पालिकाको नाममा दर्ता भएका को १ त ५०९, को १त ३३५३, को १ त ५७० नम्बरका तत्कालिन मूल्य ३ थानको रु १३,३२,२६०। का ट्र्याक्टरहरू महानगर भित्रको फोहरमैला व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धमा २०७३।१।१२ मा वेष्ट म्यानेजमेन्ट ग्रुप नेपालसंग भएको संझौता अनुसार पालिकाले निजलाई उपलब्ध गराएको र निजसंगको संझौता २०७८ कार्तिकमा सम्पन्न भई अर्को सेवा प्रदायक संग संझौता भएको देखियो । यसरी संझौता सम्पन्न भए पश्चात निज सेवा प्रदायकले पालिकवाट लिएका सामग्री पालिकालाई बुझाई फरफारक गर्नु पर्नेमा हालसम्म सो नगरेको र उक्त ट्र्याक्टरको अवस्था सम्लग्न चित्र अनुसार पाईएकोले यसमा पालिकाले आवश्यक कारवाहि गरी उक्त तीन थान ट्र्याक्टरको वास्तविक मूल्य एकिन गरि निजवाट असुल तथा जिन्सी अभिलेखको कारोवार फर्स्यौट गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२ **पेशकी बाँकी विवरण:** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५०(३) मा कार्यालयले सम्झौताको सर्त अनुसार दिईने पेशकी र भ्रमण पेशकी बाहेक चालु आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्ममा फर्स्यौट हुन नसक्ने पेशकी दिन हुँदैन भन्ने व्यवस्था छ। पालिकाले चालु आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म फर्स्यौट हुन नसक्ने मोविलाईजेशन पेशकी, कर्मचारी तथा पदाधिकारीले लिएको पेशकी फर्स्यौट हुन बाँकी देखिएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ नियम ११३(५) बमोजिम रनिड बिल बाट कट्टा गरी तोकेको अवधिभित्र मोविलाईजेशन पेशकी फर्स्यौट गर्नु पर्ने र मोविलाईजेशन पेशकी बाहेक अन्य पेशकीको हकमा वर्षको अन्त्य सम्म फर्स्यौट हुन नसक्ने पेशकी दिईएकोले नियमानुसार फर्स्यौट गर्नुपर्ने रु...

सि.नं	कार्यक्रम	पेशकी लिनेको नाम	चालु आ. व.	
			म्याद ननाघेको रकम	म्याद नाघेको
१	अन्तर महानगरपालिका अध्ययन अवलोकन तथा जेष्ठ नागरिक धार्मिक भ्रमण	विजय दाहाल	०.	५०००००.
२	विविध खर्च	मायाकान्त कामत	०.	२५०००.

३	विविध खर्च	निराला प्रसाई	०.	५००००.
४	अवलोकन भ्रमण जनप्रतिनिधी र कर्मचारी	यज्ञनिधि पौडेल	०.	२५००००.
५	कार्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन	उत्तम देव जोशी	०.	६००००.
६	सफाई	राम प्रसाद बराल	०.	२०००००.
७	प्रधानमन्त्री पार्क निर्माण वडा नं. ७	खुस्वु निर्माण सेवा प्रा.लि.	११२९३०००.	०
८	महानगरपालिका कार्यालय भवन निर्माण वडा नं. ७	कालीगण्डकी - अबिसा - विकोन जे. भी.	१०९७६६६९.	०
९	११ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माण	साह कन्स्ट्रक्सन	१९१३००.	०
१०	प्रधानमन्त्री पार्क निर्माण वडा नं. ७	खुस्वु निर्माण सेवा प्रा.लि.	११२९३०००.	०
११	मर्मत सम्भार	बद्रर्स कन्स्ट्रक्सन	०.	६९२५५६
१२	रानीमाई पोखरी तथा मन्ठा पोखरी	कला विल्डर्स	४०८२१०५.	०
१३	रानीमाई पोखरी तथा मन्ठा पोखरी	कला विल्डर्स	३४०५००५.	०
१४	मर्मत सम्भार	अभियान - दिविशा जे. भी.	२६३२०४४.	०
१५	रानीमाई पोखरी तथा मन्ठा पोखरी	कला विल्डर्स	२५०००००.	०
१६	बहुप्राविधिक विद्यालयका लागि भवन निर्माण	पशुपती रत्न निर्माण सेवा	११४२००.	०
१७	नयाँ गुद्री हुँदै नहरसम्म नाला र सडक निर्माण पिचरा रोड र पाञ्चाली रोडमा रहेको पुलको स्तरोन्नति	पशुपती रत्न निर्माण सेवा	७५६००.	०
१८	नयाँ गुद्री हुँदै नहरसम्म नाला र सडक निर्माण पिचरा रोड र पाञ्चाली रोडमा रहेको पुलको स्तरोन्नति	पशुपती रत्न निर्माण सेवा	३७८०००.	०
१९	RUDP लगायतका पिच तथा मर्मत सम्भार	हलेसी निर्माण सेवा	५७४६२९.	०
२०	RUDP लगायतका पिच तथा मर्मत सम्भार	हलेसी निर्माण सेवा	५७४६२९.	०
२१	महानगर बहुप्राविधिक शिक्षालय भवन निर्माण	बस्नेत/श्रेष्ठ अरके जे.भी.	५९२०६५८.	०

२२	रानीमाइ पाेखरी तथा मन्ठा पाेखरी र बजरङ्गबली मन्दिर अरती साइट निर्माण वडा नं. २ समेतमा थप	कला विल्डर्स	४०८२१०५.	०
२३	रानीमाइ पाेखरी तथा मन्ठा पाेखरी र बजरङ्गबली मन्दिर अरती साइट निर्माण वडा नं. २ समेतमा थप	कला विल्डर्स	९०५००५.	०
२४	मर्मत सम्भार	अवध निर्माण सेवा	१८८२०८.	०
२५	वडा कार्यालयको तल्ला थप	अवध निर्माण सेवा	१८२६८७.	०
२६	मर्मत सम्भार	अभियान - दिविशा जे. भी.	२६३००००.	०
२७	सडक बाेर्ड बाट संचालित कार्यक्रम	आशुतोष निर्माण सेवा	२३३७७४.	०
२८	लेखनाथ वाचनालयदेखि पश्चिम मङ्गलवारे हटिया बस्नेतकाे घरसम्म नाला र पिच	प्राइमा निर्माण सेवा	३२४०७२.	०
२९	सडक बाेर्ड बाट संचालित कार्यक्रम	आसुतोष निर्माण सेवा	२३३७७४.	०
३०	वडा नं. ५ वि.एफ.एम. देखि केशलिया रोड जाने वाटो निर्माण	भानुमती — यसुकि जे.भि.	२४४५०००.	०
३१	महानगर बहुप्राविधिक शिक्षालय भवन निर्माण	बस्नेत/श्रेष्ठ अरके जे.भी.	५९२०५६८.	०
३२	आवधिक योजना	रिसर्च इन्क्लेव प्रा.लि.	०.	३९२७८८.
३३	राधारमण प्रणाली सनातन समिति भवन निर्माण	श्री राधा कृष्ण प्रणामी सनातन समिति	१५००००.	०
३४	बुद्ध मिलन वाचनालयको भौतिक संरचना निर्माण	बुद्ध मिलन वाचनालय	४५०००.	०
३५	म.न.पा. आफ्नै एम्बुलेन्स खरिद तथा संचालन	अग्नि इन्कपर्िरेटेड प्रा.लि.	३१७००८०.	०
३६	बालबालिका विपेश स्वास्थ्य कार्यक्रम	बिडिइसि - डि.वि.मल्टी - आरइसिआइडि/ एन जे.भि.	७४११३४२.	०
३७	बालबालिका विपेश स्वास्थ्य कार्यक्रम	बिडिइसि - डि.वि.मल्टी - आरइसिआइडि/ एन जे.भि.	२५८८६५८.	०

३८	कृष्णप्रसाद सेवा गुठी भवन निर्माण	श्री कृष्ण प्रसाद कोईराला सेवा गुठी	१५००००.	०
३९	मर्मत सम्भार	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	३६१०५.	०
४०	सुशिल कोईराला फाउण्डेशन विराटनगर म.न.पा	सुशिल कोईराला फाउण्डेशन	९५४०५३.४५	०
४१	स्थानीय तह तथा सुरक्षा निकायहरूसँगकाे समन्वयमा लैङ्गिक हिंसा विरूद्धकाे सचेतना कार्यक्रम अभियान सञ्चालन अनुगमन	जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङ विराटनगर	०	३००००.
४२	स्थानीय तह तथा सुरक्षा निकायहरूसँगकाे समन्वयमा लैङ्गिक हिंसा विरूद्धकाे सचेतना कार्यक्रम अभियान सञ्चालन	जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङ विराटनगर	०	२६८९००.
४३	कार्यगत अभ्याससहितको तालिम सञ्चालन	साना व्यवसाय परामर्श तथा तालिम केन्द्र प्रा.लि.	०	१९२८००.
४४	कार्यगत अभ्याससहितको तालिम सञ्चालन	महानगर बहुप्राविधिक शिक्षालय	०	२१९०८१.
४५	सुशिल काेइराला फाउण्डेशन विराटनगर म.न.पा	सुशिल कोईराला फाउण्डेशन	०	२०४००००.
४६	सयपत्री मार्ग चण्डीका कार्कीको घर तर्फ जाने बाटो ग्राभेल	नया बस्ती सडक निर्माण उ.स. वि.म.न.पा १	१६४१४	०
४७	आमिर मोलवीको घर दक्षिणपूर्व जाने बाटो ग्राभेल	आमिर मालवीको घर दक्षिणपूर्व जाने बाटोमा ग्राभेल उ.स विराटनगर ८	६९८२५	०
४८	कोलरुवा टोलको अशोक यादव र बेचन मण्डलको घर अगाडि नाला र ग्राभेल	बविता मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर ५	१०००००	०
४९	नारायण पासवानको पुर्व छेउ हुदै संजय सहनी घर अगाडी बाटो ग्राभेल	संयुक्त पियुष मार्ग समेत बाटो ग्राभेल उपभोक्ता समिति विराटनगर ६	४००००	०
५०	पियुष मार्गमा बाटो ग्राभेल	संयुक्त पियुष मार्ग समेत बाटो ग्राभेल उपभोक्ता समिति विराटनगर ६	४००००	०

५१	शिव शंकर मार्गमा पश्चिम शंकर मण्डलको घर जाने बाटो ग्रावेल	संयुक्त पियुष मार्ग समेत बाटो ग्राभेल उपभोक्ता समिति विराटनगर ६	६००००	०
५२	युगलको घर जाने बाटोमा र अरसफि कामत बाटो ग्रावेल	संयुक्त पियुष मार्ग समेत बाटो ग्राभेल उपभोक्ता समिति विराटनगर ६	४००००	०
५३	वडा नम्बर १ स्थित भक्त बस्नेतको घर अगाडिको सडक पिच	कृष्ण मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर १	१५००००	०
५४	वडा नम्बर १ स्थित ओम पौडेलको घर अगाडिको सडक पिच	गंगा मार्ग पिच उपभोक्ता समिति	१५००००	०
५५	तारानाथ मार्ग अधुरो रिटनिड वाल तथा ग्राभेल	तारानाथ मार्ग टोल उपभोक्ता समिति विराटनगर १२	८००००	०
५६	धर्मभक्त टोलमा बेजनाथ सहनीको घर जाने बाटोमा ग्रावेल	धर्मभक्त टोल उपभोक्ता निर्माण समिति विराटनगर ६	८००००	०
५७	अरविन्द मण्डलको घर जाने बाटो रिटनिड वाल	संतोषी टोल उपभोक्ता समिति विराटनगर १२	९००००	०
५८	सयपत्री मार्ग चण्डीका कार्कीको घर तर्फ जाने बाटो ग्रावेल	नया बस्ती सडक निर्माण उ.स. वि.म.न.पा १	१०००००	०
५९	सूर्यदय टोल पशुपति मार्ग राजकुमार खड्काको घरजाने बाटो कल्भर्ट तथा पिच निर्माण	(ख) पशुपति मार्ग सुर्योदय टोल उपभोक्ता समिति विराटनगर-५	१०५०००	०
६०	राम बहादुर यादव देखि बि.ओ.पी. सम्म नाला तथा ग्राभेल	बि.अ.े.पी. सडक तथा पक्की नाला नि. उपभोक्ता समिति विराटनगर १६	२६२१२७	०
६१	पाथिभरा मार्ग	पाथिभरा मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १२	१६००००	०
६२	वस्ताटोल भिम मार्ग रि.वाल र ग्राभेल	भिम मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर-४	१०००००	०
६३	महेश राउतको घर जाने बाटो आर.सी.सी. ढलान	आर.सि.सि कलभट माटो ग्राभेल उपभोक्ता समिति विराटनगर १४	७५०००	०

६४	फोर लाईन पुर्व प्रकास सिंहको घर जानेबाटो कलभर्ट निर्माण माटो पुरी ग्राभेल गर्ने र माता कुञ्ज मार्गमा माटोपुरी ग्राभेल	आर.सि.सि कलभट माटाे ग्राभेल उपभाेक्ता समिति विराटनगर १४	१८००००	०
६५	सरस्वतीचोक देखी दक्षिण जाने बाटोमा माटो पुरी ग्राभेल	श्री सरस्वती माता मन्दिर निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १४	२४८७८	०
६६	साई मन्दिर बाटोमा अधुरो नाला निर्माण	श्री सत्य साइ मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर ५	७५०००	०
६७	कविटोल कन्हैया साहको घर देखी पुर्व उत्तर जाने बाटोमा माटोपुरी ग्राभेल र गौशालाचोक देखी दक्षिण वासँवारी छेउमा कलभर्ट निर्माण	कवि टोल विकास उपभाेक्ता समिति विराटनगर १४	१८००००	०
६८	घोघा पैनीको अधुरो बाटो पुष्पलालचोक पुर्याउने अधुरो सडक निर्माण	घाेघाहापैनीकाे अधुरो बाटो पुष्पलाल चौक जाने सडक रिटेनिड बाल निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ३	१०००००	०
६९	पुरानो धर्मबाध विरू महतोको घर हुदै रिर्सोर्ट सम्मको बाटोमा माटोपुरी ग्राभेल गर्ने	पुरानाे धर्मबाध निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर १४	९००००	०
७०	अमाननगरको एवीडीसी गल्ली व्यास मार्ग गल्ली र मस्जिद गल्लीमा सडक स्तरोन्नति	अमाननगर ए उपभाेक्ता समिति विराटनगर ६	२०००००	०
७१	बासवारी झमेली चौक उत्तर पूर्व दलित बस्तीको छेउ बाटो RCC ढलान तथा पिच	झमेली चाैक उत्तर पुर्व बासवारी दलित बस्ती नाला र अ.सी.सी. सडक निर्माण उ.स. वि १३	२००९६४	०
७२	साईमार्गको अधुरो नाला निर्माण	ओम साइमार्ग निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ३	१०५०००	०
७३	खुर्शिद रफिक घर पूर्व बाटो निर्माण	खुर्शिद रफिक घर पुर्व बाटो निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १७	२०००००	०

७४	दियालो मार्गको उत्तर पट्टीबाट रिटेनिंग बाल निर्माण	दियालाे मार्ग उत्तरपट्टिको बिचबाट नाला नि.उ.स. विराटनगर ३	१०५०००	०
७५	संसारी माईस्थान उत्तर पुर्व जाने बाटो	संयुक्त निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर १०	१०००००	०
७६	राज कूमार बरालको घर जाने बाटो किर्ती मार्ग दक्षिण	संयुक्त निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर १०	१०००००	०
७७	लक्ष्मण थापा घर जाने बाटो पारिजात मार्ग	संयुक्त निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर १०	६००००	०
७८	दत्त मार्ग बाटो/ नाला (काजल दत्तको घर अगाडी)	संयुक्त निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर १०	८००००	०
७९	खापटोल राजकुमारको घर दक्षिण तटबन्धन जाली निर्माण	खापटोेल राजकुमारकाे घर दक्षिण तटबन्ध जाली निर्माण उपभाेक्तासमिति विराटनगर १९	४५०००	०
८०	नहर छठ घाट निर्माण	नहर छठ घाट निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ६	२६२५००	०
८१	खाल्डा खुल्डी पुर्न मिक्सी गिटी	बखरी उपभाेक्ता समिति विराटनगर १२	१०००००	०
८२	मर्मत सम्भार	जनप्रिय टोेल मेहिमार्ग उपभाेक्ता समिति विराटनगर ६	११६६४८	०
८३	गयत्री साहको घर तर्फ अधुरो ढलाई	धधवाटोेल उपभाेक्ता समिति विराटनगर-१२	६००००	०
८४	नया बस्ती टोलमा राजेन्द्र देवको घर जाने बाटोमा नाला निर्माण	नयाँ बस्ती टोल राजेन्द्र प्र देव नाला नि उ समिति विराटनगर-१३	१३३८८८	०
८५	वडाको विभिन्न स्थानमा कल्भर्ट निर्माण	प्रभा देवको घरजाने बाटोमा नाला तथा सल्याब नि स समिति विराटनगर-१३	११७२२२	०

८६	मटेर्यवा रामपूकार घर देखि पूर्व दक्षिणको बाटो नाला निर्माण	राम पुकार घर देखि पूर्व दक्षिण काे बाटाे नाला नि.उ. समिति विराटनगर १७	१३५०००	०
८७	बसपार्क व्यवस्थापन समिति संग साझेदारीमा खुला जिम निर्माण तथा सञ्चालन	बसपार्क सार्वजनिक शाैचालय निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ११	७५०००	०
८८	जनप्रिय टोलमा पक्की नाला तथा बाटो आर सि सि ढलान(प्रेम नाथ गल्ली)	जनप्रिय टोल पक्की ढलाई उपभोक्ता समिति विराटनगर-६	१२००००	०
८९	उदयनन्द मार्ग एवीसी नेपाल जाने सडक निर्माण	उदयनन्द मार्ग उपभाेक्ता समिति विराटनगर १२ पञ्चाली	२०००००	०
९०	टेक बहादुर कार्कीको घरदेखि विनोद रायको घरसम्म नाला र ग्राभेल	कार्की मार्ग निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ५	१०००००	०
९१	अधिकारीको घरदेखि बनेस ऋषिदेव घर जाने बाटो ग्राभेल	अधिकारीकाे घरदेखि बनेस रिषीदेव घर जाने बाटाे ग्राभेल विराटनगर १९	१०००००	०
९२	मर्मत सम्भार	गाई टावर निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ११ बसपार्क	५५९२१८	०
९३	आइतवारे चोकदेखि दक्षिण जाने बाटोमा ढलान	आइतवारे मार्ग निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ५	४५०००	०
९४	मर्मत सम्भार	शिव बाबा उपभाेक्ता समिति विराटनगर ११	१४५४५५	०
९५	मदर्शा स्कूल गोकूल टोलमा नाला तथा स्ल्याभ	इस्लामपुर निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ४	१०००००	०
९६	कमला सुब्बाको घर देखि रानी सडक सम्म पानी निकासका लागि ठुलो नाला निर्माण कार्य	ठूलाे नाला निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर १६	१५००००	०
९७	पञ्चेश्वर शिव मन्दिर सामुदायिक भवन दरैया सामुदायिक भवन निर्माण	श्री पन्चेश्वर महादेव मन्दिर समिति	७५०००	०
९८	बूढी बजु मन्दिर अगाडीको बाटो नाला निर्माण	बुढीबजु मन्दिर अगाडिकाे बाटाे नाला निर्माण उ.स. विराटनगर १७	१०५०००	०

९९	जनसहभागिता	रामजानकी मन्दिर मलनुवा उपभाेक्ता समिति विराटनगर १२	७५०००	०
१००	सुकुम्बासी टोल सडक	सुकुम्बासी टाले नाला निर्माण उ. समिति विराटनगर २	१०००००	०
१०१	जनसहभागिता	पदमपति पराजुली मार्ग ढलान तथा नाला निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर २	८३६९०	०
१०२	प्रतिटोल भूलटुनको घर देखि दक्षिण नाला निर्माण	प्रति टाले भुलटुनकाे घर देखि दक्षिण नाला नि उ. समिति विराटनगर १७	१०५०००	०
१०३	प्रतिटोल यूसूफ घर देखि दक्षिण एक साइड नाला निर्माण	प्रति टाले भुलटुनकाे घर देखि दक्षिण नाला नि उ. समिति विराटनगर १७	१०५०००	०
१०४	दास मार्ग पिच हूदै उत्तर तर्फको बाटो ग्राभेल	दार मार्ग र फिटनेस पार्क निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ४	१०००००	०
१०५	सावजनिक जग्गा घेरावारा तथा संरक्षण	दार मार्ग र फिटनेस पार्क निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ४	७५०००	०
१०६	नविन टोल विष्णू खनालको घर जाने बाटो	नवीन मार्ग उपभाेक्ता समिति विराटनगर १०	८००००	०
१०७	ज्योति नगर टोल सडक निर्माण	ज्याेतिनगर टाले निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ४	१०००००	०
१०८	समावेशी मार्गमा नाला र ग्राभेल	समावेशी मार्ग नाला निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर १३	८७३००	०
१०९	सिक्रियाही अन्तर्गत राजु सुब्बाको घरबाट पश्चिम सन्तोष बाग्लेको घरसम्म १ सय मिटर बाटो ढलान	बाटाे निर्माण उपभाेक्ता समिति सिक्रियाही टाले क संगठन विराटनगर १२	४५०००	०

११०	मटेर्यवाको आशिक घर पश्चिम बाटो नाला तथा बिजुली पोल समेतको निर्माण	आशिक घर पश्चिम बाटाे नाला तथा बिजुली पाेल नि.उ. समिति विराटनगर १७	७५०००	०
१११	मारुती मार्ग रोडशेष चोकमा नाला तथा स्ल्याब	मारुती मार्ग नाला तथा स्लेव निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर-१३	८५५९३	०
११२	वडा भित्रका बाटोहरू ढलाई स्लाव तथा नाला तथा स्तर उन्नती	स्लाप तथा नाला निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ७	३३०००	०
११३	लक्ष्मीनारायण मन्दिर अगाडिको बाटो निर्माण	लक्ष्मीनारायण मन्दिर निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर १२	१०००००	०
११४	खोरिया टोल पर्शुराम चौधरीको होटल पश्चिम ग्राभेल पाइप राख्ने	खाेरिया टाल पर्शुराम चाैधरीकाे हाेटल पश्चिम ग्राभेल पाइप राख्ने	१२०००००	०
११५	पशुपति चन्द्र सुर्य सेवा जोड्ने मार्ग (विशुकांत झाको घर जाने बाटो)	चन्द्र सुर्य लुप मार्ग उ.स. विराटनगर १२	६००००	०
११६	गजेन्द्र कार्की खार्जी तारणी रेडियोदेखि उत्तर जाने सडक ग्राभेल	विद्या मार्ग नाला निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ४	१०००००	०
११७	विराटराजाको दरबार जाने मार्गमा नाला निर्माण	राजा विराट जाने बाटाे उपभाेक्ता समिति विराटनगर १७	३०००००	०
११८	जनसहभागिता	श्री सत्यनारायण सामाजिक संस्था विराटनगर ६ सम्झना टाले	४५०००	०
११९	प्रलाद मार्ग अधुरो रिटनिड बाल तथा ग्राभेल	प्रहलाद मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर-१२	१४००००	०
१२०	लक्ष्मी टोल राकेश मण्डलको घर अगाडी अधुरो ग्राभेल	लक्ष्मी टाले विकास संस्था निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर १२	८००००	०

१२१	हिलमान श्रेष्ठको घर जाने बाटो रि.वाल (सिक्रियाही)	बाटाे निर्माण उपभाेक्ता समिति सिक्रियाही क टाले संगठन विराटनगर १२	६००००	०
१२२	बुधन यादवको घरदेखि दक्षिण पश्चिम कालीप्रसाद यादवको घरसम्म पक्की नाला र स्याब निर्माण	(क) पूर्व टोल मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर-१४	७५०००	०
१२३	दीपनारायणको घरदेखि पूर्व जाने बाटोमा पक्की नाला अधुरो पूरा गर्ने	(क) पूर्व टोल मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर-१४	७५०००	०
१२४	बरगाछी पथदेखि उत्तर नवज्योति सुधार केन्द्र जाने बाटो नाला निर्माण	बरगाछी पथदेखि उत्तर नवज्योति सुधार केन्द्र जाने बाटाेमा नाला निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर ३	७५०००	०
१२५	मटेर्यवाको डगरा टोलमा एक साइड नाला निर्माण	डगरा टाले एक साइड नाला निर्माण उपभाेक्ता समिति विराटनगर १७	१२००००	०
१२६	कृष्ण भट्टराई मार्ग नाला तथा ग्राभेल निर्माण	जगन्नाथ मार्ग उपभाेक्ता समिति विराटनगर ११	४०००००	०
१२७	सरोज श्रेष्ठको घर देखि पश्चिमको अधुरो नाल तथा गोपाल श्रेष्ठ घर गल्लीमा नाला निर्माण	सराेज श्रेष्ठकाे तथा गाेपाल श्रेष्ठ घर गल्लीमा नाला नि.उ. समिति विराटनगर १७	१५००००	०
१२८	राजकिशोरको घर देखि झलक दाईको घर सम्म नाला निर्माण	सराेज श्रेष्ठकाे तथा गाेपाल श्रेष्ठ घर गल्लीमा नाला नि.उ. समिति विराटनगर १७	४५०००	०
१२९	गफुर टोलमा रहेको कच्ची बाटोमा माटो तथा ग्राभेल	गफुर टोलमा रहेको कच्ची बाटो माटो तथा ग्राभेल नि उ समिति विराटनगर-१७	४२००००	०
१३०	धरानरोड पश्चिम सलाई फ्याक्ट्रीको बाटो र सो को लूपवाटाहरु रि.वाल र ग्राभेल	संजिवनी मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर-४	१४००००	०
१३१	हनुमान मन्दिर सामुदायिक भवन निर्माण	हनुमान मन्दिर सामुदायिक भवन नि. उ. स विराटनगर २	१५००००	०

१३२	आयल निगम पूर्व सडक निर्माण	पवित्र मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर ३	२०००००	०
१३३	जनसहभागिता	पशुपति टोल उपभोक्ता समिति विराटनगर १२	१६८२४०	०
१३४	सिटी मार्ग सडक	सिटी मार्ग ग्राभेल तथा ढलान निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर २	१०००००	०
१३५	भुवनेश्वर यादवको घर अगाडी आर.सि.सि. कलर्ट निर्माण	भुवनेश्वर यादव घर अगाडी आर.सि.सि. कलर्ट निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १८	६६९६७	०
१३६	मर्मत सम्भार	मर्मत सम्भार उपभोक्ता समिति विराटनगर १८	१६७६९५	०
१३७	सिक्रियाही मार्गको पुर्व देखि चांगवारी सम्म जाने बाटो नाला तथा ग्राभेल	महतो मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर १२	४०००००	०
१३८	जनसहभागिता	शिशु सेवा समिति विराटनगरको कम्पाउण्ड वाल र गेट निर्माण उपभोक्ता समिति	३००००	०
१३९	कृष्ण मार्ग दक्षिण पश्चिम अनिल मण्डलको घर जाने बाटो कच्ची नाला तथा ग्राभेल	कृष्ण मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर-१२	४००००	०
१४०	बिरेन्द्र मण्डलको घर जाने बाटो कच्ची नाला तथा ग्राभेल	कृष्ण मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर-१२	६००००	०
१४१	मानगढ चौतारा देखि उत्तर पुर्वको नहरमा ग्राभेल	मानगढ चौतारा देखि उत्तर पूर्वको नहर ग्राभेल नि.उ. समिति विराटनगर ३	८००००	०
१४२	प्रल्हाद रेग्मी देखि नवराज रेग्मीको घर जाने बाटो रिटेनिड वाल ढलाई	थान गाछी मन्दिर गल्लि नाला निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १०	७५०००	०
१४३	वडा कार्यालय अगाडिको थान गाछी मन्दीर गल्ली नाला र ग्राभेल	थान गाछी मन्दिर गल्लि नाला निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १०	९६०००	०

१४४	राधे श्याम घर अगाडी नहरमा आर.सि.सि. कलभर्ट तथा पुल निर्माण	राधेशर्मा घर अगाडि नहरमा आर.सी.सी. कलभर्ट पुल निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १८	६७०००	०
१४५	विराटनगर ६ को ब्रम्हापुरामा सडक निर्माण	ब्रह्मपुरा पक्की नाला उपभोक्ता समिति ब्रह्मपुरा विराटनगर ६	६००००	०
१४६	जनसहभागिता	लक्ष्मी टोल विकास संस्था निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १२	०	७६०१०.
१४७	जनसहभागिता	वडा कार्यालय भवन निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर-१२	०	२१३३५८.
१४८	विणा मार्गमा आर.सि.सि ढलान	विणा मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १०	०	७५०००.
१४९	जनसहभागिता थप	विराटनगर जेसिज जहदा टोल १० विराटनगर	०	७५०००.
१५०	मर्मत संभार ग्राभेल	मर्मत संभार ग्राभेल निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर ८	०	२४७२२०.
			९७६३७८७८	५६०७७१३

पेशकी ५६,०७,७१३

२३ धरौटी खाताको अवस्था: आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को परिच्छेद ७ को नियम ६२ देखि ७२ सम्म धरौटी सम्बन्धी व्यवस्था अनुसार आवश्यक कागजात संलग्न गरी धरौटी रकम फिर्ता गर्ने र नियमानुसार धरौटी आम्दानी हुने वित्तिकै स्रेस्तामा आम्दानी बाँधनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयको यस वर्षको धरौटी बाँकी स्रेस्ता अनुसार रु.५००१२८७९.४७ रहेकोमा धरौटी खाता तर्फ वर्षान्तको बैंक मौज्जात रु.५४१७४८२८.६० रहेको देखिन्छ । जस अनुसार श्रेस्ताभन्दा बैंकमा रु.४१६१९५६.४६ बढी रहेको छ । समग्र हिसाव मिलानमा बैंक मौज्जात बढि रहेता पनि पालिकाले धरौटी तर्फको मात्र मासिक रूपमा हिसाव मिलान विवरण तयार गरेको देखिएन । अतः बैंक खाता अनुसारको मासिक हिसाव मिलान तयार गरी बढी देखिएको रकम एकिन गरेर आम्दानी जनाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा २३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

२४ सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम: सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५ को दफा ५ उप दफा ७ र ८ अनुसार सम्झौता भएका लाभग्राहीलाई पहिलो किस्ता बापत सम्बन्धित स्थानीय तहसँग सम्झौता भएपछि साठी प्रतिशत रकम उपलब्ध गराइने र दफा ८ मा निर्माण कार्य सम्पन्न भएको भनी सम्बन्धित स्थानीय तहको प्राविधिकबाट प्राविधिक प्रतिवेदन सहितको सिफारिसको आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहबाट लाभग्राहीलाई दोश्रो तथा अन्तिम किस्ता बापत चालिस प्रतिशत अनुदान रकम उपलब्ध गराउने उल्लेख छ । महानगरपालिकामा आर्थिक वर्ष ०७८।७९ देखि यो कार्यक्रम सुरुवात भएकोमा २०७९ आषाढ मसान्तसम्म यस कार्यक्रमकोलागि तीन क्षेत्रमा स्वीकृत कोटा ७१० रहेकोमा ५९१ को सर्वे गरि ५८६ लाभग्राही छनौट भई ५०४ जनासंग संझौता गरी पहिलो किस्ता वितरण गरेकोछ । सर्वे भई छनौट भएका ८२ घर धुरीसंग हालसम्म संझौता गरेको देखिएन । यसरी संझौता गरेका ५०४ ले पहिलो किस्ता बापत रु १ करोड ५१ लाख २० हजार भुक्तानी लिएको देखिएकोमा ११ जनाले मात्र कार्य सम्पन्नगरी गत वर्ष दोश्रो किस्ता भुक्तानी लिएको र बाँकी ४९३ जनाले २०७९ आषाढसम्म १ करोड ४७ लाख ९० हजार अनुदानको निर्माण कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश नगरेको व्यहोरा प्रतिवेदनमा औल्याईएकोमा उक्त लाभग्राही ४९३ मध्ये यो वर्ष ०७९।८० मा २०९ ले कार्यसम्पन्न गरेको र एक सेवा ग्राही शान्ती देवी उपाध्याले काम नगरी नगदै फिर्ता गरि बेरुजु खातामा दाखिला गरेकोले जम्मा २१० जनाको कार्य सम्पन्न भएको देखियो । पहिलो किस्ता लिई दोस्रो किस्ता नलिएका लाभग्राहिको संख्या अझै २८३ रहेकोले पालिकाले ती लाभग्राहिको लगत अध्यावधिक गरी कार्यविधिको दफा ६ मा भएको व्यवस्था अनुसार आवश्यक अनुगमन गरि कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश हुनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२५ राजस्व सुधार कार्ययोजना: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि वार्षिक तथा आवधिक रणनीतिगत क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागु गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । त्यसैगरी, ऐनको दफा ६५ (२) मा राजस्व परामर्श समितिको काम कर्तव्य र अधिकारको सन्दर्भमा राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा, संशोधन र परिमार्जन सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने समेतको व्यवस्था गरेको छ । महानगर सञ्चालनमा आए पछिका पछिल्लो ५ वर्षको आम्दानी तथा खर्च हेर्दा नगरको आम्दानी तथा खर्च निम्नानुसार रहेको पाईयो ।

आर्थिक वर्ष	०७५/०७६	०७६/०७७	०७७/०७८	०७८/०७९	०७९/०८०
खर्च रु हजारमा	१७७५५२८	२२४४९९२	२०२०९९६	२२७०२६८	२७७५४२७
आन्तरिक आय हजारमा	३२२४२२	३४९७०४	४०९९८३	४९७८९०	७०९४६५

उल्लेखित कुल खर्च र आन्तरिक आयको बृद्धिदर हेर्दा खर्च अनुसार आन्तरिक आय बृद्धिमा क्रमशः सुधार हुंदै गएको देखिएता पनि नगरपालिकाले अझै आफ्नो सञ्चालन खर्च धान्न सक्नेगरी राजश्व असुल गर्न सकेको देखिएन । नियमित रूपमा असुल हुनुपर्ने सम्पत्तिकर, मालपोत, व्यवसायकर तर्फ दस्तुर कर नविकरण शुल्क असुल हुन बाँकीको अवस्था बढी रहेको तथा करको दायरामा पर्याप्त सुधार नभएको अवस्था समेत देखिएकोमा महानगरले राजश्व सुधार कार्य योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन । राजश्व सुधार कार्य योजना तयार गरी आत्म निर्भर हुने गरि साधन र श्रोतको उचित व्यवस्थापन हुनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२६ **कर निर्धारण तथा असुलीको अवस्था:** महानगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७९ ले महानगर क्षेत्रमा सम्पत्ति कर, भूमीकर (मालपोत), घरजग्गा तथा बहाल, व्यवसाय, पूर्वाधार उपयोग सेवा शुल्क, विज्ञापन कर, जडीबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर, बहाल विटौरी, मनोरन्जन कर, ढल उपयोग शुल्क र विविध सेवा शुल्कहरु शिर्षकमा अनुसूचीहरुमा उल्लेख भएको दरमा कर शूलक तथा दस्तुर लगाउने व्यवस्था गरेकोमा आर्थिक वर्ष ०७९।८० को आन्तरिक आय अनुमान र असुलीको अवस्था निम्नानुसार रहेको छः

सि.नं	शिर्षक नम्बर	आय शिर्षक नाम	लक्ष्य	असुली रकम	असुली प्रतिशत	यसवर्ष को दाखिला गर्न बाँकी	गतवर्ष को दाखिला गर्न बाँकी
१	११३१३	सम्पत्ति कर	२२०,०००,०००.००	१८९,०९६,२०२.१५	८५.९५	०	०
२	११३१४	भूमिकर/मालपोत	३०,०००,०००.००	१३,९७४,६६३.१०	४६.५८	०	०
३	११३२१	जग्गा / घर बहाल कर	१९,००,००,०००.००	१०६,१२२,६६८.१५	५५.८५	०	०
४	११३२२	बहाल विटौरी कर	५००,०००.००	४७५,६४२.००	९५.१३	०	०
५	११४११	बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर		७,८४०.००	-	०	०

६	११४४३	शिक्षा सेवा शुल्क-निजि शैक्षिक		५,०००.००	-	०	०
७	११४५१	सवारी साधन कर (साना सवारी)	७,०००,०००.००	१,३३१,७५०.००	१९.०३	०	०
८	११४७२	बॉडफॉडबाट प्राप्त हुने विज्ञापन कर	३,६००,०००.००	७,७६४,५३०.५७	२१५.६ ८	०	०
९	११४७३	अन्य मनोरञ्जन कर		१,१७९,४५१.००	-	०	०
१०	११६९०=० २	कवडी, जडीबुटी , मृत जिव जन्य वस्तु कर	७,५००,०००.००	३,९२९,७४५.००	५२.४	०	०
११	११६९१	अन्य कर	३७,४५०,०००.००	१२,१२५,८३०.८१	३२.३८	०	०
१२	१४१५१	सरकारी सम्पत्ति वहालबाट प्राप्त आय	२०,०००,०००.००	१२,६९८,२७४.००	६३.४९	०	०
१३	१४२१८	विद्युत सेवा शुल्क	५०,०००.००	३२,३९०.००	६४.७८	०	०
१४	१४२१९	अन्य सेवा शुल्क	३०,०००,०००.००	२४,१९२,५१३.००	८०.६४	०	०
१५	१४२२९	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	१,२००,०००.००	२,२०६,४५०.००	१८३.८ ७	०	०
१६	१४२४१	पार्किङ्ग शुल्क	७०,०००,०००.००	८,३८०,०००.००	११.९७	०	०
१७	१४२४२	नक्सापास दस्तुर	१००,०००,०००.० ०	११०,२८०,२३३.१ ०	११०.२ ८	०	०
१८	१४२४३	सिफारिश दस्तुर	३०,०००,०००.००	२०,८८८,१७२.५२	६९.६३	०	०
१९	१४२४४	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	३००,०००.००	१,७८७,१७१.००	५९५.७ २	०	०

२०	१४२४५	नाता प्रमाणित दस्तुर	४००,०००.००	८७४,०७०.००	२१८.५२	०	०
२१	१४२४९	अन्य दस्तुर	२०,०००,०००.००	२०,०५९,०७२.५०	१००.३०	०	०
२२	१४३१२	प्रशासनिक दण्ड , जरिवाना र जफत	१०,०००,०००.००	१४,२३९,९२३.८६	१४२.४०	०	०
२३	१४५२०=०३	लागत सहभागीता	९६,१७६,०००.००	६८,८७२,०२०.५६	७१.६१	०	०
२४	१४५२९	अन्य राजस्व	६,९००,०००.००	९,८०३,७९७.५८	१४२.०८	०	०
२५	१४६११	व्यवसाय कर	१३०,१००,०००.००	७५,८९४,९२०.००	५८.३४	०	०
२६	१५१११	बेरुजु	३,०००,०००.००	३,१७५,०१४.१८	१०५.८३	०	०
२७	३३३१४	मूल्य अभिवृद्धि कर		६७,९३५.००	-	०	०
जम्मा			१,०१४,१७६,०००.०	७०९,४६५,२८०.०८	६९.९५		

महानगरको आन्तरिक आयको अनुमान र असुली हेर्दा यो वर्ष अनुमान गरेको लक्ष्यको तुलनामा ६९.९५ प्रतिशत सफलता प्राप्त भएता पनि सम्पत्ति कर, बहाल कर व्यावसाय कर, पार्किङ शुल्क लगायतका आय शिर्षकमा शत प्रतिशत राजस्व आर्जन गर्न सकेको देखिएन । पालिका सञ्चालनको चालु खर्चमा कुनै कमी नआएको अवस्थामा अनुमानित राजस्वमा गत वर्षको असुली ५० प्रतिशतमा सुधार आएतापनि मालपोत, सम्पत्ति कर, बहाल कर व्यावसाय कर जस्ता महत्वपूर्ण शिर्षकमा लक्ष्य अनुसार राजस्व असुल नहुनुले पालिकाको समग्र कार्यसम्पादन अवस्थाको मूल्यांकन गरि राजस्व बृद्धिमा पहल हुनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२७ **मूल्य अभिवृद्धि कर राजश्वमा दाखिला:** पालिकाले पेश गरेको उल्लेखित लक्ष्य तथा असुली विवरण अनुसार सि.नं.२७ मा मूल्य अभिवृद्धि कर रु.६७९३५। र सि.नं ५ मा बाँडफाँड भई प्राप्तहुने मूल्य अभिवृद्धि कर वापतको रु.७८४०। समेत जम्मा रु.७५,७७५। मूल्य अभिवृद्धि कर राजश्वमा दाखिला गर्नु पर्नेमा पालिकाले आफ्नै आन्तरिक आम्दानीमा दाखिला गरेको देखिएकोले उक्त रकम दाखिला गरी सोको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको ७५,७७५

२८ **विज्ञापन कर:** पालिकाले आ.व. ०७७।७८ देखि २०७९।८० सम्मको लागि आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र सौन्दर्यता र वातावरण संरक्षण गर्न विभिन्न स्थानहरूमा व्यवसायीबाट हुने गरेको विज्ञापनमा कर संकलन गर्न आकृती एडभरटाइजिङ्ग विराटनगरसँग विभिन्न सर्त सहित २०७७।१२।२६ मा सम्झौता गरेको छ । सम्झौता अनुसार व्यवसायीले २०८० वैशाख मसान्त सम्म मु.अ.कर, न.पा. कर, आयकर समेतको जम्मा रु.१,५२,४५,८८०। विभिन्न १० किस्तामा दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । जस अनुसार २०८० आषाढ मसान्तसम्म जरिवाना रु ४४४२००। र छुट रु.११,४५,८०९। मिलानगरी रु. १,४५,४४,२७१। दाखिला गरि ठेक्का फरफारक गरेको देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२९ **सम्पत्ती कर:** विराटनगर महानगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७९ को दफा २ मा पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका सम्पत्तिकर बुझाउन पर्ने करदातालाई सोही ऐनको अनुसूची -१ मा उल्लेखित दरमा आर्थिक बर्ष २०७९।८० मा सम्पत्ति कर लगाई असुल गरिने व्यवस्था रहेकोमा यो बर्षको कर असुलीको अवस्था निम्नानुसार रहेकोले उठ्न बाँकी रकम असुल गरी सञ्चित कोष दाखिला गर्नु पर्दछ ।

राजश्वको श्रोत	जम्मा करदाता संख्या ०७९।८०	कर तिर्ने करदाता	०७९।८० तिर्नबाँकी करदाता	०७९।८० असुल हुन बाँकी रकम
सम्पत्ति कर	६६२३२	१७५५७	४८६७५	१३,४५,९५,३७७.५०
जम्मा	६६२३२	१७५५७	४८६७५	१३,४५,९५,३७७.५०

सैद्धान्तिक बेरुजु

३० **कवाडी ठेकामा अग्रिम आयकर**

.....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२७ को निर्णयबाट रु.१६१८५।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

३१ **बक्यौता भुक्तानी:** भौ.नं. २।०७९।७।२ सार्वजनिक निर्माण तर्फ निर्माण व्यवसायी झोङ्गेग कन्स्ट्रक्सन ग्रुप ईन्टरनेशनललाई गत बर्षको भुक्तानी दिन बाँकी रहेको अन्तिम विलको रकम रु.१,२०,४३,७३९.०१ भुक्तानी बाँकीको प्रमाणित अभिलेख र सभाको निर्णय अनुसार करकट्टी गरी भुक्तानी गरेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३२ **सि प्लट सटर भाडा:** महानगरको स्वामित्वमा रहेको वडा नं. ९ को सि प्लट भवन २०७८।०४।०१ देखि २०८२ आषाढ मसान्त सम्म मु.अ. कर आयकर बाहेक रु.२,३०,८१,६०५।२६ भाडा लगाउन सि प्लट मा रहेको ३२ सटरको भवन उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष श्री राम अवतार शर्मासँग २०७८।०४।२५ मा सम्झौता भएको छ । सम्झौताको दफा ४ अनुसार प्रत्येक किस्ताको रकम प्रत्येक ३ महिनाको अन्तिम साता भित्र बुझाई सक्नुपर्ने र नबुझाएमा प्रत्येक दिन रु. १०००। जरिवाना बुझाउनु पर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष ०७९।८० को बुझाउनुपर्ने कूल रकम रु.४१,५८,७७९.६७ सोही आर्थिक बर्षमा दाखिला गरेता पनि गत बर्षको बुझाउन बाँकी रु.४,८८,८५८।८० हाल सम्म दाखिला गरेको छैन । पालिकाले सम्झौताको शर्त अनुसार जरिवाना समेत हिसाव गरि उक्त रकम असुल गर्नु पर्दछ ।

- सम्झौताको दफा ११ मा उपभोक्ता समितिले अग्नी बीमा, भूकम्प बीमा, हुलदंगा, आतंकवाद र रिसिविपूर्ण कार्यको बीमा गरी कार्यालयमा जानकारी दिनुपर्ने र दफा १८ मा भाडामा दिने व्यक्तिको विवरण ३० दिन भित्र महानगरलाई उपलब्ध गराउने, दफा २३ अनुसार प्लट भवन व्यवस्थापन गर्दा भएको नाफा नोक्सान विवरण लिखित रूपमा प्रत्येक वर्ष महानगरलाई पेशगर्ने लगायतको व्यवस्था रहेकोमा पालिकाबाट सम्झौतामा रहेका व्यवस्थाको कार्यान्वयन भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गरेको देखिएन ।
- संझौता अनुसार आर्थिक वर्ष ०७९।८० को बुझाउनुपर्ने कूल रकम रु.४१,५८,७७९.६७ सोही आर्थिक बर्षमा दाखिला गरेता पनि सोमा लाग्ने मूल्य अभिवृद्धि कर तथा आयकर दाखिला गरेको १४.५ प्रतिशतको हुने रकमको प्रमाण संलग्न गरेको नदेखिएकोले सोको प्रमाण पेश हुनु पर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने रु ६,०३,०२३

३३ **डि प्लट भाडा:** पालिकाले विगतमा संझौता गरि भाडामा लगाएको पालिकाको स्वामित्वमा रहेको डि प्लटमा रहेका २२ सटरहरू मध्ये हाल केहि सटरहरू जिर्ण अवस्थामा रहेको कारण १० वटा सटर बहालमा लाग्न नसकेको देखियो भने उपयोगमा रहेका निम्न सटरका उपयोगकर्ताले निम्नानुसारको उपयोग अवधिको संझौता अनुसारको २०८० आषाढ मसान्त सम्मको सटर बहाल दाखिला गरेको

नदेखिएकोले संझौताको व्यवस्था अनुसार असुल गरी महानगरको सञ्चित कोष दाखिला गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने साथै जिर्ण संरचनाको संरक्षण गर्ने तर्फ ध्यानजानु पर्ने देखिएको रु.

क्र.स.	सटर उपयोग कर्ता	सटर नम्बर	२०८०आषाढ मसान्त सम्मको बाँकी
१	गीता अग्रवाल	१	८८४०४०
२	रुपेश कुमार साह	४	५१५०२५
३	कल्पना गिरी	६	२११५९६
४	योगेन्द्र राववंशी	८	४२५५५८
५	बिमल दास	९	२२४४६९
६	मोजाहिद हुसेन	१२	६४६५४
७	अनिल कुमार गिरी	१७	२४३४३२
	जम्मा		२५,६८,७७४

प्रमाण पेश नगरेको २५,६८,७७४

३४ **सटर भाडा बक्यौता:** विगतमा खेलकुद परिषदकै व्यवस्थापनमा रहेको शहिद रंगशाला विराटनगरमा रहेका सटरको सटर भाडा सम्झौता अनुसार यस महानगरले व्यावस्थापनको जिम्मेवारी लिएपछि साविकका उपभोगकर्तावाट सम्झौता अनुसारको भाडा रकम पालिकालाई प्राप्त हुने व्यवस्था रहेकोमा निम्न उपयोगकर्ताले गत आर्थिक बर्षको बहाल रकम २०८० पौष मसान्तसम्म दाखिला गरेको देखिएन । अतः उक्त बक्यौता रकम सम्झौता अनुसार असुलगरी पालिकाको सञ्चित कोष दाखिला गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.

सटर उपयोगकर्ता	सटर नम्बर	२०८०आषाढ मसान्त सम्मको बाँकी
रुवि कामत	४	८४१५.
पुनम राना	११	४२०७५.
राजेन्द्रलाल उराउ	१६	८४१५.
निरज मण्डल	१७	२०७९०.
पुनम पौदार	२०	१३९९०.

सुनिल मण्डल	सौचालय	६९६३०.
जम्मा		१,६३,३१५.००
		प्रमाण पेश नगरेको रु१,६३,३१५

३५ **पार्किङ्ग शुल्कमा मु.अ.कर:** स्थानीय सरोकारवाला बसपार्क व्यवस्थापन समिति र विराटनगर महानगरपालिकाबिच पब्लिक प्राईभेट पार्टनरसिप मोडलमा बसपार्क सञ्चालन गर्ने गरी २०७५।१२।०१ मा सम्झौता भई सञ्चालन हुँदै आएको छ । उक्त सम्झौताको म्याद २०८१ आषाढ मसान्तसम्म रहेको छ । यो वर्ष उक्त समितिले रु.८३,३४,९००। बुझाउनुपर्नेमा उक्त रकम आर्थिक वर्ष भित्रै दाखिला गरेको छ । सम्झौता गर्दाका बखत मु.अ. कर सम्बन्धी प्रावधान नराखेको र यस सम्बन्धमा उक्त सेवामा मु.अ. कर असुल भई दाखिला हुनुपर्ने व्यहोरा विगतका प्रतिवेदनमा समेत समावेश भएकोमा स्थिति यथावत नै रहेकोले असुल रकम रु. ८३,३४,९००। मा मु.अ. कर असुल गर्न छुट भएको देखिएकोले उक्त रकमको १३ प्रतिशतले हुने रु. १०,८३,५३७.०० असुल गरि दाखिला हुनुपर्ने रकम रु.

असुल गर्नुपर्ने १०,८३,५३७

३६ **मनोरञ्जन कर** कोशी प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७९ को दफा ५ मा महानगर क्षेत्र भित्र हुने मनोरञ्जन जन्य क्रियाकलापमा अनुसूची ३ बमोजिमको मनोरञ्जन कर लगाई असुल उपर गरिने व्यवस्था छ । सोहि दफाका विभिन्न उपदफामा यस्तो कर एकमुष्ट तोकिएकोमा सोहिअनुसार, नतोकिएकोमा प्रवेश टिकटको आधारमा लाग्ने र उठाएको कर पछिल्लो महिनाको २५ गतेभित्र स्थानीय तहमा बुझाउनु पर्ने साथै सो अवधिमा नबुझाएमा वार्षिक १५ प्रतिशत व्याज सहित असुलहुने व्यवस्था रहेको छ । यस महानगरभित्र रहेका ५ वटा चलचित्र हलहरू मध्ये निम्न चलचित्र हलहरूले आव २०७८।७९ सम्मको वार्षिक तोकिएको कर गत वर्ष वेरुजु औल्याएकोमा हालसम्म दाखिला नगरेको तथा आव ०७९।८० को हकमा निजहरूले सञ्चालन गरेको मनोरञ्जन क्रियाकलापको विवरण समेत पेश गरेको पाईएन । यसवाट स्थानीय तह तथा प्रदेश सरकारलाई प्राप्त हुनुपर्ने राजश्व असुली भएको छैन । अत कोशी प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७९ को दफा ५ अनुसार पालिकाले यसमा आवश्यक कारवाही गरी उक्त कर विगतको हकमा निम्नानुसार व्याज सहित र ०७९।८० को हकमा साँवा र व्याज एकिन गरेर असुलगरी सम्बन्धित सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने रु.

क्र.सं.	चलचित्र हल	०७५।७६ देखि ०७८।७९को बाँकी रकम	ऐन अनुसारको वार्षिक व्याज	आव ०७९।०८०को अवस्था
१	अरुण चलचित्र मन्दिर	४,१५,०००.००	६२२५०.	मनोरञ्जन क्रियाकलापको विवरण नै पेश नगरेको ।
२	हिमालय टाकिज प्रा.लि.	७,१५,०००.००	१०७२५०.	मनोरञ्जन क्रियाकलापको विवरण नै पेश नगरेको ।

३	सिटी सिनेमा	४,१५,०००.००	६२२५०.	मनोरन्जन क्रियाकलापको विवरण नै पेश नगरेको ।
	जम्मा:	१५,४५,०००.००	२३१७५०.	
				असुल गर्नुपर्ने २,३१,७५०

३७ **राजस्व असुली विधि र लगत:** महानगरले सम्पत्ति, भूमी, घर तथा जग्गा बहाल, व्यवसाय, ढल उपयोग शुल्क र विविध शिर्षकमा शुल्क तथा दस्तुर तोकिएको दर अनुसार आफै असुल गर्ने गरेको छ । त्यसैगरि पालिकाले पूर्वाधार, विज्ञापन, जडीवुटी तथा कवाडी, बहाल विटौरी कर आय ठेक्का लगाई असुल गर्ने गरेको पाईयो । आय ठेक्काबाट असुल हुने राजस्वको अध्यावधिक अभिलेख पालिकाले राखेको देखिएन । ठेक्काको लगत किताव तथा बाँकी बक्यौताको लगत अध्यावधिक गरिनु पर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नछन्:

क्र.स.	आय शिर्षक	दर्ता भएका जम्मा करदाता	आ.व ०७९।०८० सम्म कर दाखिला गर्ने नयाँ र पुराना करदाता	कर दाखिला नगर्ने नयाँ र पुराना करदाता	असुल हुन बाँकी रकम रु. हजारमा
१	सम्पत्ति कर	६६२३२	५६४९५	४८६७५	१३४५९५
२	व्यवसाय कर	१९६८४	११६४०	१५६१९	४४२८१
३	बहाल कर	३४७३	३४७३	०	०
जम्मा		८९३८९	७१६०८	६४२९४	१७८८७६

कार्यालयले पेश गरेको सफ्टवेयर अनुसारको प्राप्त विवरणमा कर दाखिला गर्नुपर्ने करदाताको संख्या ८९,३८९ रहेकोमा सम्पत्ति कर दाखिला नगर्ने करदाता ४८,६७५ र व्यवसायकर दाखिला नगर्ने १५,६१९ रहेकोले बक्यौता रकम यकिन गरी असुली व्यवस्था प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३८ **जिन्सी लिलाममा मूल्य अभिवृद्धि कर:** मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १५(३) मा नेपाल सरकार प्रदेश सरकार तथा स्थानीय सरकार र मु.अ.कर नलाग्ने बस्तुको कारोवार गर्ने सार्वजनिक संस्थाले मूल्य अभिवृद्धि कर लाग्ने बस्तु वा सेवाको कारोवार गर्दा कर असुल उपर गर्ने व्यवस्था छ । महानगरले आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याए अनुसारका लिलाम गर्नपर्ने देखिएका २५ प्रकारका सामानको मुल्याङ्कन समितिबाट रु.९४१०१४. मुल्याङ्कन गराई २०८०।३।१४ को सूचना अनुसार सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट रु.९,४२,०००। मा बढी कबोल गर्ने व्यवसायी साविर मुस्तकिमलाई लिलाम विक्री गरेकोमा उक्त विक्रीमा मूल्य अभिवृद्धि कर असुल गरेको

नदेखिएकोले कबोल रकम रु.९,४२,०००। को १३ प्रतिशतले हुने रु.१,२२,४६०। असुल गरि दाखिला गरेको प्रमाण पेश गर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको १,२२,४६०

३९. **बस विसौनी तथा आइल्याण्ड निर्माण सम्झौता:** महानगरले सार्वजनिक निजी साझेदारी (PPP) अवधारणामा यात्रु बस प्रतिक्षालय र ट्राफिक आइल्याण्ड डिजाईन निर्माण सञ्चालन र हस्तान्तरण परियोजनाको लागि स्वीकृत प्रस्तावकर्ता आकृति एड्भरटाईजिडसँग २०७४/०३/२५ मा DBOT सम्झौता गरेको पाईयो । सम्झौताको व्यवस्था अनुसार महानगरभित्रका अनुसूची १ मा उल्लेखित ४७ स्थानमा बस विसौनी र अनुसूची ५ अनुसारका १० स्थानमा ट्राफिक आइल्याण्ड कायदिश पाएको मितिले ३ महिनाभित्र निर्माण गरी व्यावसायिक कारोबार सुरु गरेको ५ वर्षसम्म आकृति एड्भरटाईजिडले सञ्चालन गर्ने तत्पश्चात् सम्झौताको दफा ८.२ अनुसार उक्त परियोजनामा निजको कुनै प्रकारको स्वामित्व एवं अवशिष्ट अधिकार नरहनेगरि सञ्चालनयोग्य अवस्थामा परियोजना महानगरलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यसैगरी सम्झौताको दफा ३.९ मा उक्त ५ वर्षको अवधिमा दोस्रो पक्षले कुल सम्झौता रकम रु.८२,२५,०००। मध्ये परियोजना निर्माण सम्पन्न भएको १५ दिनभित्र पहिलो किस्ता रु.१६४५०००। तत् पश्चात् सोही दरले प्रत्येक वर्षको रोयल्टी किस्ता बुझाउनुपर्ने र प्रत्येक किस्ता दाखिलामा ३० दिनभन्दा ढिला भएमा वार्षिक १०% ब्याज लाग्ने व्यवस्था संझौता गरेको छ । यसरी संझौता गरेको तीन महिनामा निर्माण कार्य सम्पन्न गरि तत्पश्चात् व्यावसायिक रुपमा ५ वर्ष सञ्चालन गरि हस्तान्तरण गर्ने सम्झौता भएता पनि २०७४/०३/२५ मा भएको सम्झौता अनुसारको कायदिश कहिले भएको थियो सोको अभिलेख कागजात पेश भएन । सम्झौता भएकै दिन कायदिश भएको अवस्थामा उक्त ४७ बस विसौनी तथा ७ आइल्याण्ड २०७४ आश्विनमा सम्पन्न गरी कार्तिकदेखि व्यावसायिक रुपमा सञ्चालन गर्नुपर्नेमा हालसम्म ७ बस विसौनी तथा २ आइल्याण्ड मात्र निर्माण भएको र सम्झौताको म्यादसमेत कायदिशको अभिलेख पेश नभएका कारण एकिन गर्न सकिएन । व्यवसायीले उक्त सम्झौताको समयमा कार्यान्वयन नगरेको र हालसम्म पालिकालाई रु.१४७२२५०। मात्र भुक्तानी गरेकोले उक्त रकम के कुन आधारमा असुल भएको हो एकिन गर्न सकिएन ।

यस सम्बन्धमा कार्यपालिकाको मिति २०७९/०९/२६ को निर्णय नम्बर २ (ग) मा अध्ययन गर्न गठित समितिको प्रतिवेदन अनुसार हालसम्म ७ थान बस विसौनी र २ थान आइल्याण्ड मात्र निर्माण भएको, , उपर्युक्त स्थानको समयमै उपलब्धता र कोरोनाका कारण भएको लकडाउनले सम्झौताबमोजिम निर्माण कार्य हुन नसकेको हुँदा आगामी नगरसभाबाट अनुमोदित गराउने गरी निर्माण सम्पन्न भएका बस विसौनी तथा आइल्याण्डहरूको निर्माण सम्पन्न भएकै मितिबाट लागू हुने गरी वार्षिक १०% थप सहित सम्झौता बमोजिमको कर असुल गर्ने र सम्झौता रद्द गर्ने निर्णय भएको पाईयो । उक्त निर्णयलाई नगर सभाको ११औं अधिवेशनबाट (२०९७।९।२७) अनुमोदन गरेको छ । यसरी कार्यपालिकाबाट भएको निर्णय अनुसार उक्त निर्णय सभाबाट अनुमोदन भएकोमा, सम्झौता अनुसार रु.८२२५०००। दाखिला हुनुपर्नेमा हालसम्म रु.१४७२२५०। दाखिला भएको, अध्ययन समिति र कार्यपालिकाको निर्णयमा कायदिश दिएको मिति एकिन नगरेको तथा कोरोनाका कारण २०७४ को निर्माण कार्यलाई असर गरेको भन्ने कारण स्वभाविक नदेखिएको, वास्तविक व्यहोरा तथा हिसाव यकिन गरि असुल नगरेको तथा सभाको निर्णय

हालसम्म कार्यान्वयन समेत नभएको कारण उक्त संरचना व्यवसायीले नै सञ्चालन गरिरहेको र परियोजना हस्तान्तरण नभएको अवस्था देखिएकोले पालिकाले यस सम्बन्धि वास्तविकता छानविन गरी प्राप्त हुनु पर्ने सम्पूर्ण राजश्व दाखिला गराई उक्त कारोवार फस्यौटको प्रमाण पेश हुनु रु...

प्रमाण पेश नगरेको ८२,२५,०००

४० क्षेत्रिय शहरी विकास आयोजना: महानगरपालिकाको क्षेत्रिय शहरी विकास आयोजना कार्यान्वयन इकाईको आ.व. २०७९/०८० को वार्षिक आय व्यय विवरण निम्नानुसार रहेको छः

आय विवरण	रकम	रकम	व्यय विवरण	रकम	रकम
गत वर्षको जिम्मेवारी:	०	०	बजेट खर्च:		१९७६६६५४.९
नगद	०	०	चालु खर्च	७७२२९१५.८९	
ग्लोबल आइएमई बैंक लि.	१९९७८३४९.१		पूँजिगत खर्च सार्वजनिक निर्माण	१२०४३७३९.०१	
खर्च खातामा जम्मा आम्दानी:		१९९७८३४९.१	फिर्ता		२११६८६.२
नगरपालिका बाट निकास	४२,४९,९४९.१०		आ.व. २०७९/०८० को खर्च नभई बाँकी रहेको रकम न.पा. फिर्ता	६५५१८.८६	
नेपाल सरकार बाट सशर्त अनुदान	४०९१७६५.३५		नेपाल सरकार शर्त निकास फिर्ता	४१४४८.४४	
एडिबि बाट सशर्त अनुदान	११७१६६३४.६५		एडिबिको आ.व. २०७९/०८० को खर्च नभएको निकास फिर्ता	१०४७१८.९	
जम्मा		१९९७८३४९.१		जम्मा	१९९७८३४९.१

सैद्धान्तिक बेरुजु

४१ **घर नक्शा अभिलेख:** पालिकाले पेश गरेको घर नक्सा पास तथा अभिलेखिकरणको विवरण अनुसार नगरपालिका स्थापना देखि आर्थिक वर्ष ०७९।८० सम्म नयाँ नक्सा पासकोलागि ४८७०८ निवेदन दर्ता भएकोमा ३९३१२। ले निर्माण सम्पन्न प्रमाण लिएको र ९३९६ निवेदन कार्यान्वयन प्रक्रियामा रहेको देखियो । अभिलेखिकरण तर्फ २०७२ देखि २०८० आषाढसम्म ४८९५ निवेदन दर्ता भएकोमा अधिकांशको अभिलेखिकरण गरेता पनि अभिलेख अध्यावधिक राखेको देखिएन । महानगरले घरनक्साको अभिलेख डिजिटাইजेशन नगरेको र साविकका अभिलेखको व्यवस्थापन कमजोर अवस्थामा रहेको देखिएको र यसमा महानगरवासीको बढी सरोकार तथा आन्तरिक आयको महत्वपूर्ण श्रोत समेत भएकोले तत्काल सुधार गर्नु पर्ने व्यहोरा गत वर्ष समेत औल्याएकोमा पनि उल्लेखनिय सुधार भएको देखिएन । यो वर्षको कार्य सम्पादन अवस्था निम्नानुसार रहेकोमा यसमा सुधार हुनु पर्दछ ।

क्र.स.	घर नक्सा पासको निवेदन	अस्थायी अनुमति	कार्य सम्पन्न		
			गत विगतका	यो वर्षका	जम्मा
१	३२८४	०	११०९	८२३	१९३२

सैद्धान्तिक बेरुजु

४२ **व्यवसाय दर्ता कर:** महानगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७९ को दफा दफा ५ ले नगर क्षेत्रमा सञ्चालन हुने व्यवसायमा दर्ता तथा नविकरणमा लाग्ने वार्षिक करका दरहरू तोकेको छ । जस अनुसार पालिका भित्र सञ्चालन हुने सहकारी ठूलाले वार्षिक रु.३०००। र मझौला सहकारीले वार्षिक रु.२०००। व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण कर बुझाउनु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाको सहकारीको अभिलेख परीक्षण गर्दा १७४ सहकारी नगरभित्र सञ्चालन भएता पनि हालसम्म जम्मा २७ सहकारीले कर बुझाई व्यवसाय दर्ता गराएको पाईयो । पालिकामा रहेका कुल सहकारी मध्ये १४७ सहकारीले हालसम्म व्यवसाय दर्ता नगरि व्यवसाय सञ्चालन गरेको देखिएकोले उक्त सहकारीहरूबाट ऐनले तोकेको दर अनुसार प्रति सहकारी रु.२०००। ले हुने १४७ सहकारीको व्यवसाय दर्ता कर असुल गरी पालिकाको सञ्चित कोष दाखिला हुनु पर्ने रु...

असुल गर्नुपर्ने २,९४,०००

४३ **सहकारी सम्बन्धी:** पालिकाको सहकारी ऐन अनुसार सहकारी दर्ता गर्ने अधिकारीले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले ३ महिना भित्र सहकारी संस्थाको निरीक्षण गरी सञ्चालनमा रहेको संस्थाहरूको विवरण, अनुगमन गरेको सहकारी संस्थाको संख्या, आर्थिक कारोबारको विवरण, सहकारी कानून पालनाको अवस्था, सहकारीमा सदस्यको सहभागिता तथा सदस्यले सहकारीबाट प्राप्त गरेका सुविधा सम्बन्धी व्यहोराहरू खुलाई वार्षिक प्रतिवेदन पालिका समक्ष पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । प्राप्त विवरण अनुसार चालु आर्थिक वर्षसम्म १९३ सहकारी रहेकोमा १५ सहकारी खारेजगरी ६ वटा प्रदेशमा हस्तान्तरण, २ नयाँ दर्ता गरी १७४ सहकारी रहेका छन् । यो वर्ष पालिकाले ५ सहकारी संस्थाको सघन तथा ३० सहकारीको नियमित अनुगमन गरी प्रतिवेदन गरेकोमा अभिलेख रहेका सहकारी संस्थाको अवस्था निम्नानुसार रहेको पाईयो ।

१. सहकारी निरीक्षण सम्बन्धी वार्षिक प्रतिवेदन:

सि. नं.	व्यहोरा	सङ्ख्या	कोपोमिसमा आवद्ध भएका सहकारी संख्या	मासिक विवरण पेश गर्ने सङ्ख्या	अनुगमन गरेको सङ्ख्या	साधारणसभा गरेको	साधारणसभा नगरेको
१	बचत तथा ऋण कारोवार गर्ने सहकारी संस्था	१३१	१३१	३१	२८	९७	३४
२	बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था	२६	२६	८	५	१०	१६
३	अन्य संस्था (कृषि/उपभोक्ता लगायत)	१७	८	३	२	६	११
	जम्मा	१७४	१६५	४२	३५	११३	६१

उल्लेखित विवरण अनुसार महानगरमा हालसम्म १७४ सहकारी रहेकोमा १६५ सहकारी कोपोमिसमा आवद्ध भएको, ४२ ले मासिक विवरण पेश गरेको, ३५ सहकारीको अनुगमन भएको, ६१ सहकारीले साधारण सभा गरेको अभिलेख नरहेको अवस्था देखिएको छ। अनुगमन नभएका सहकारीको संख्या अत्यधिक रहेकोले अनुगमन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।

२. उजुरी र फर्स्यौट - चालु बर्ष सहकारीले गरेको काम कारवाहि सम्बन्धमा परेका ४ उजुरी सबै फर्स्यौट गरेकोमा उक्त ४ उजुरीको सम्बन्धमा कार्यालयवाट गरिएको निर्णयको कार्यान्वयन अवस्था सम्बन्धमा आएको परिणामको कार्यालयवाट पुनरावलोकन भएको नदेखिएकोले पालिकाले यसमा सुधार गर्नुपर्दछ:

सि नः	सिकायत प्राप्त भएको सहकारी संस्थाको नाम	प्राप्त भएको उजुरी	कारवाही भएको विवरण
१.			

	सिद्धार्थ बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि., विराटनगर-११	मुकेश कु. साहलगायत नौ जनाले बचतकर्ताको १५००००।०० को बाउन्स चेकसहित आ-आफ्नो बचत रकम फिर्ताको माग राखी उजुरी दिएको।	पटक पटकको छलफल र तोकिएको समयसीमाभित्र बचत रकम फिर्ता गर्न नसकेपछि संस्थाको कर्मचारीलाई प्रहरीको जिम्मा लगाइएको।
२.	बालाजी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि., विराटनगर-९	श्री मुकेश कुमार भगतले संस्था सम्पर्कमा नभएको भनेर उजुरी	तत्कालिन् अध्यक्ष श्री हेमन्त शारदारले संस्थाका वर्तमान संचालक समिति पदाधिकारीर व्यवस्थापकलाई सम्पर्कमा ल्याउने निर्णय गरिएको।
३.	श्री एशियन बचत तथा ऋण स.सं.लि., विराटनगर-१०	शेयरबापतको रकम फिर्ता नगरेको।	सहकारी शाखाका प्रमुखको संयोजकत्वमा उजुरीकर्ता सुशील कुमार सरदारको शेयर रकम रु. १,०००००।— श्रावण मसान्तभित्र बिक्री हस्तान्तरण गरी संस्थाको नियमानुसार शेयर लगानी फिर्ता गर्ने निर्णय गरियो।
४.	श्री गुडविल बचत तथा ऋण स.सं.लि., विराटनगर-११	बचत फिर्ता नगरेको सम्बन्धमा।	सहकारी शाखाका प्रमुखको संयोजकत्वमा बैठक बसी उजुरीकर्ता श्री हरिकृष्ण चौधरीको छोरी पार्वती चौधरीको रकम रु ४,०००००। मा १५.५% मा जम्मा गरेको र केहि वर्षसम्म ब्याज पनि दिएको तत्पश्चात् नदिएकोले दुवै पक्षको समझदारीमा आ.व. ०७९/८० सम्म पाकेको ब्याजको ६० % रकम यही असार मसान्तसम्म निवेदकलाई बुझाउने र बाँकी ४० % ब्याज आश्विन मसान्तसम्म बुझाई बाँकी हुन आएको रकम आ.व. ०८०/८१ को असार मसान्तसम्म फिर्ता गर्ने निर्णय गरियो।

सहकारीको वर्तमान अवस्थामा आएको कार्य सञ्चालनको विचलनलाई रोक्न तथा सर्वसाधारण नागरिकको बचतको सुरक्षा र उद्देश्यप्राप्तिमा प्रतिवद्ध गराउन पालिकावाट सहकारीको पर्याप्त नियमन हुनु पर्दछ।

३. अनुगमन कैफियतमा कारवाही- महानगरपालिकाको सहकारी ऐन, २०७५ (पहिलो संशोधन, २०७६), सहकारी नियमावली, २०७७, सहकारी संस्था दर्ता दिग्दर्शन, २०७७ र महानगरपालिकाको सहकारी संस्था एकीकरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ अनुसार पालिकामा रहेका सहकारीको अध्यावधिक अभिलेख राखि सुसञ्चालन तथा रेखदेखको जिम्मेवारी पालिकालाई रहेको छ। यो वर्ष पालिकाले ५ वटा सहकारीको सघन तथा ३० को नियमित अनुगमन गरेको छ। यसरी अनुगमन गर्दा उद्देश्य अनुसारको काम नगरेको, गैर सदस्यसंग कारोवार गरेको, लामो समय सम्म लेखासमितिको बैठक नवसेको, कार्यक्षेत्र बाहिर काम गरेको, विनियममा संसोधन नगरेको, लगानीको अनुगमन नगरेको, महङ्गो व्याज र हर्जना लिने गरेको,

नियमित विवरण पेश नगरेको, सदस्यको व्यक्तिगत विवरण अध्यावधिक नगरेको र चारखाता अध्यावधिक नगरेको लगायतका विभिन्न कैफियत औल्याईएकोले त्यसमा सुधार गरि सहकारी प्रति आम जनताको विश्वासको वातावरण सृजना गर्नुपर्दछ । साथै बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको अनुगमन निरीक्षण सुपरीवेक्षण सम्बन्धी निर्देशिका जारी गरी सोही अनुसार अनुगमन गर्नु पर्दछ ।

४. महानगरपालिकाबाट भएको अनुगमन प्रतिवेदन अनुसार सञ्चालक समितिको बैठक विनियममा तोकिए बमोजिम नबसेको, लेखा समितिको सकृयता न्यून भएको, ऋण लगानी व्यवस्थित नभएको, शेयर सदस्य दर्ता किताब अध्यावधिक नभएको, ऋण उप-समितिको सिफारिस बिना ऋण लगानी गरेको, संस्थाले राख्नुपर्ने खाताहरु अध्यावधिक गरी नराखेको, केही संस्थाहरुले सन्दर्भ ब्याजदरको पालना नगरेको, केही संस्थाहरुले कार्यक्षेत्र बाहिर समेत कारोवार गरेको भन्ने भेटिएता पनि कैफियत सम्बन्धमा सुधारको कार्ययोजना पेश गर्न पत्र मार्फत निर्देशन पठाएको छ । अतः उपरोक्त प्रावधानहरु लागु गर्ने सहकारीहरुलाई कानून बमोजिम कारवाही/जरिवाना गर्नुपर्दछ ।

५. प्रचलित सहकारी कानून अनुसार पालिकाले ऋणमा लिने ब्याज पूँजिकरण गरे, नगरेको, सहकारी कानून र सिद्धान्त विपरीत लगानी गरे नगरेको, एउटै शेयर सदस्यलाई कूल पूँजीको १५ प्रतिशत भन्दा बढि लगानी गरे, नगरेको, शेयर सदस्य नभएको व्यक्तिलाई वा सदस्य भएको ३ महिना पश्चात ऋण दिए नदिएको, रु.१० लाख भन्दा बढिको कारोवार सम्पत्ति शुद्धिकरणको केन्द्रिय इकाइमा जानकारी दिनेगरे/नगरेको र ग्राहकको पहिचान राख्ने गरे, नगरेको लगायतका विषय अनुगमन प्रतिवेदनमा समावेश नगरेकोले यसमा सुधार गर्नु पर्दछ ।

साथै सहकारी संस्थाहरुले ऋण लिने व्यक्तिसँग तोकिएको भन्दाबढी सेवा शुल्क, नवीकरण शुल्क लगायतका शुल्क लिने गरे नगरेको सम्बन्धमा समेत अनुगमन गरी कैफियत देखिएमा कानून बमोजिमको कारवाही गर्नु पर्दछ । त्यसैगरी नयाँ जीवन बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले करिब रु.४० लाख, जुनतारा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था, शिवम बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले, बचतकर्ताको रकम फिर्ता नगरेको सम्बन्धमा संस्थाका सञ्चालक व्यवस्थापक समेतलाई कानून बमोजिम कारवाही गर्नुपर्दछ,

सैद्धान्तिक बेरुजु

४४ **अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम:** अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनर्स्थापना अन्तर्गत मातृशिशु एवं बाल स्वास्थ्य प्रवर्धन गरी जन्मजात तथा जन्म पश्चात हुने अपाङ्गता न्यूनीकरण गर्दै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु सहितको समावेशी समाजको निर्माण गर्ने लक्ष्य लिएको कार्यक्रम हो । प्रदेश सरकार, स्थानिय तह तथा साझेदार संस्था (करुणा फाउण्डेशन नेपाल) बीचको त्रिपक्षिय लागत साझेदारी तथा राष्ट्रिय अपाङ्ग महासंघ नेपालको प्राविधिक सहयोगमा स्थानीय तह मार्फत कार्यान्वयन हुने यस कार्यक्रमको स्थानिय स्वास्थ्य संस्था, शैक्षिक संस्था तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको संस्था र समूह मुख्य सरोकारवाला रहेकाछन् । मिति २०७७/५/२६ मा प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालय, महानगरपालिका र करुणा फाउण्डेशन नेपाल बिच सम्झौता गरी आव २०७७।७८ देखि २०७९।८० सम्म वरावरी लागत

साझेदारीमा यो कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको छ। यो कार्यक्रमले अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि रोकथाम,पुनर्स्थापना र संस्थागत सुदृढिकरण विषयमा विशेष जोड दिएको छ । सम्झौता अवधि सम्पन्न भएको यस कार्यक्रमको सम्झौता अवधिको निकास खर्च निम्नानुसार रहेको छ :

निकाय	जम्मा निकासा	जम्मा खर्च	खर्च प्रतिशत	फिर्ता
पालिका	१५८८३०९०.३७	१५८८३०९०.३७	१००	०
प्रदेश	२९५२४०००	१५८८३०९०.३७	५३.७९	१३६४०९०९.६३
करूणा	१६५८३९४९	१५८८३०९०.३७	९५.७७	७००८५८.६३
जम्मा	६१९९१०३९.४	४७६४९२७१.१	७६.८६	१४३४१७६८.२६

उल्लिखित विवरणबाट समयमै पालिकालाई वजेट उपलब्ध भएता पनि पालिकाले प्राप्त बजेटको उपयोग गर्न नसकेको देखियो ।

• कार्यक्रमको लक्ष्य प्रगति- महानगरले पेश गरेको प्रगति विवरण अनुसार आ.व. २०७७/७८ देखि आ.व.०७९/८० सम्मको प्रगति विवरण अनुसार निम्न कार्यक्रममा देखिएको न्युन प्रगतिको पालिकाले समीक्षा गरि आगामी दिनमा सुधार गर्नु पर्दछ :

क्र.सं.	सन्चालित गतिविधिहरू	अवस्था
१	जन्मदोष भएका बालबालिकाको उपचार	जन्मदोष नभेटिनुका साथै प्रक्रियागत समस्या
२	प्रसुती केन्द्रको सुदृढिकरण	प्रक्रियागत ढिलाईका कारण
३	अपाङ्गता रोकथामका लागि प्रेषण सेवा	(आर्शिक मात्र) समय अभावका कारण
४	स्वास्थ्य उपचारका लागि सहयोग	(आर्शिक मात्र) समय अभावका कारण
५	सहयोगी सामाग्रीका लागि सहयोग	(आर्शिक मात्र) दुई पटक टेण्डर रद्द भएको कारण
६	अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि घरमा आधारित शिक्षा	नभएको
७	सिपमुलक र व्यवसायिक तालिम (७० प्रतिशत महिला)	नभएको

८	अपाङ्गता भएका महिलाको लागि व्यवसायिक संचालनार्थ सहयोग	आंसिक भएको
९	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको समुहको सहकारी दर्ता	नभएको
१०	मोबाईल फोन तथा ल्यापटप मर्मत खर्च	नभएको

महानगरले पेश गरेको प्रगति विवरण अनुसार आ.व. २०७७/७८ देखि आ.व.०७९/८० सम्मको सञ्चालित क्रियाकलापहरुमध्ये सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाइरहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु (रातो तथा निलो परिचय पत्र बाहेक) को संख्या, स्वरोजगार, साना उद्यम, तथा जागिरमा संलग्न भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको संख्या, मिलिजुली समूहबाट बिउँपुँजी (ऋण) प्राप्त गरेका व्यक्तिहरुको संख्या र ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड सेवाबाट जटिलता पहिचान भई प्रेषण गरिएका महिलाहरुको संख्या प्रगति शुन्य रहेको देखिदा रोकथाम तथा पूर्णस्थापन कार्यक्रम प्रभावकारी रहेको देखिएन ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४५ **फोहरमैला व्यवस्थापन:** फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ अनुसार स्थानीय तहहरुले स्रोतमै फोहरमैलाको वर्गीकरण गर्न लगाई सोही अनुसार सङ्कलन र व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । महानगरले फोहरमैला व्यवस्थापन गर्न महानगरलाई तीन क्षेत्रमा विभाजन गरी उत्तरी भाग वडा नं १, २, ३, ४, ५ र १९, मध्यम भाग वडा नं ६, ७, ८, ९, १०, ११ र दक्षीण भाग १२, १३, १४, १५, १६, १७, १८ मा विभाजन गरी २०७८।८।१ देखि २०८३ कार्तिक मसान्त सम्मको ५ वर्षको संज्ञौता विभिन्न तीन सेवा प्रदायकहरुसंग मिति २०७८।७।५ मा सम्झौता गरी फोहर व्यवस्थापनको जिम्मा लगाएको छ । यसरी जिम्मा लगाउँदा पालिकाले सहजकर्ताको भूमिका निभाई प्रत्येक घरपरिवारको लागि फोहरमैला संकलन दस्तुर तोकिदिने र सो अनुसार सेवा प्रदायकले मु.अ.कर सहित असुल गरि फोहरमैला व्यवस्थापन गर्नु पर्ने व्यवस्था सम्झौतामा उल्लेख भएको देखिन्छ । यसका अतिरिक्त पालिकाले उत्तरी क्षेत्रमा मासिक रु.८८,८८८. मध्य क्षेत्रमा रु.१.०० तथा दक्षिण क्षेत्रमा मासिक रु.२,९९,०००.०० व्यवस्थापन खर्च सेवा प्रदायकलाई उपलब्ध गराएको छ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन :

- सम्झौताको दफा ग.१ अनुसार उत्सर्जन हुने फोहरलाई स्रोतमा नै वर्गीकरण गरी कुहिने, नकुहिने, सिसाजन्य, अस्पतालबाट उत्पादित र इ-वेष्ट लगायतका फोहर वर्गीकरण गरी उपयुक्त व्यवस्थापन गरेको देखिएन । फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी पालिकाको पर्यावरणलाई स्वच्छ राख्नुपर्दछ ।
- सम्झौताको दफा ग.२९ अनुसार सेवा प्रदायक कम्पनिले प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित निकायमा कर बुझाएको एक महिनाभित्र करहरु भुक्तानी गरिएको प्रमाण सहित लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा सोको कार्यान्वयन भएको देखिएन ।

- सम्झौताको दफा ६ अनुसार फोहोरमैला व्यवस्थापनको अनुगमनकोलागि गठन हुने क्षेत्रिय स्तरको समितिले महिनाको दुई पटक अनुगमन गर्ने र प्रत्येक तीन महिनामा प्रतिवेदन तयार गरि सार्वजनिककरण, समीक्षा तथा अन्तर्क्रिया गर्ने उल्लेख भएकोमा सो गरेको पाईएन ।
- सम्झौतामा फोहोरमैला व्यवस्थापनमा सेवा प्रदायक र सेवाग्राहीविच समन्वय सहजिकरण र चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालनमा पालिकाको भूमिका रहने उल्लेख भएकोमा परीक्षणको क्रममा हालसम्म फोहोरमैला व्यवस्थापनको कार्यक्रममा उत्पादित फोहर विशर्जनको लागि सदस्यता लिने र संकलन दस्तुर बुझाउने घर परिवारको संख्या निम्नानुसार रहेकोले प्रत्येक घर परिवार यस अभियानमा सहभागी भएको नदेखिंदा सबै फोहोर उत्पादन गर्ने घर परिवारलाई यसमा सदस्यता दिलाउने तर्फ पालिकाको पहल हुनुपर्ने देखिन्छ । जसको विवरण निम्नानुसार रहेको छः

बडा नं	जम्मा घरपरिवार	सदस्यता लिने	सदस्यता नलिने	अन्य पेशा व्यवसायका सदस्यता लिने
१	३६५०	९०५	२७४५	७१
२	१९७६	७१३	१२६३	९१
३	५७२६	१४२५	४३०१	२५४
४	५५२१	८१२	४७०९	१९२
५	४३०४	१००६	३२९८	५१
६	४०९८	१२३६	२८६२	६१
७	१७३६	५७९	११५७	४९८
८	४२५५	९८०	३२७५	४४
९	११८६	७१६	४७०	३२८
१०	२७७०	१२३०	१५४०	२४९
११	२९८२	८००	२१८२	२८८
१२	४३४५	६२७	३७१८	३६१
१३	१८२५	३१०	१५१५	१००
१४	२८१०	२५०	२५६०	४२
१५	२७३७	६६१	२०७६	८०
१६	१४९९	२३३	१२६६	२८
१७	१८११	२१२	१५९९	५०
१८	१९४१	०	१९४१	०

१९	१६८७	५	१६८२	२२
जम्मा:	५६८५९	१२७००	४४१५९	२८१०
				सैद्धान्तिक बेरुजु

४६ **डोर हाजिरीमा कर्मचारी:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था रहेको छ । तर महानगरले विभिन्न पदमा ३०९ जना कर्मचारी करारमा राखी निजहरूको तलब भत्ता बापत रु. १३४४२५१९९/- खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा ८३ (८) वमोजिम पालिकाले सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, प्लम्बर, इलेक्ट्रीसियन, चौकिदार, माली, बगैँचे लगायतका पदमामात्र करारबाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । महानगरले माथि उल्लेखित पद वाहेक इन्जिनियर, कम्प्यूटर अपरेटर, अमिन, सुपरभाईजर, सामाजिक परिचालक, खरिदार, सव ईन्जिनियर, सहायक पाँचौं अ न मि/ अ हे ब लगायतका दरबन्दिभित्रका ८७ जना कर्मचारी करारमा नियुक्ति गरी वर्ष भरीमा निजहरूको तलब भत्ता बापत रु.४४१८२५३७/- भुक्तानी गरेको छ। त्यसका अतिरिक्त विभिन्न वडामा २३ जना कर्मचारीलाई ज्यालादारीमा काम लगाई डोर हाजिरी पेश भएका आधारमा वार्षिक रु.६९२९५४४/- समेत थप खर्च गरेको पाइयो । यसरी ज्यालादारीमा वर्षभरी दरबन्दी भन्दा बढी कर्मचारी नियुक्त गरी निजहरूको तलब भत्तामा गरेको खर्च नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको ६९,२९,५४४

४७ **दरबन्दी बेगरका कर्मचारी:** गाँउ तथा नगर सभाका सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३(३) मा महानगरपालिकाको प्रमुख तथा उपप्रमुखले कार्यालय प्रयोजनका लागि कार्यालयको राजश्व, आन्तरिक आय एवं कार्यबोझ समेतलाई ध्यानमा राखि १/१ जना कर्मचारी निजी सचिवको रूपमा राख्न सक्ने व्यवस्था छ । महानगरले नगर प्रमुखको सचिवालयमा १ जना रा.प.तृतीय स्तरको निजी सचिव र उपप्रमुखको सचिवालयमा १ जना रा.प.अनं. प्रथम श्रेणी स्तरको निजी सचिव नियुक्त गरी निजहरूलाई पारिश्रमिक लगायतका सुविधा भुक्तानी गरेको छ । त्यसका अतिरिक्त महानगरले १ जना प्रेस संयोजक, २ जना कानूनी सल्लाहकार र सम्पर्क अधिकृत १ नियुक्त गरी तलब भत्ता लगायतका सुविधा बापत रु. २४९१३१०/- भुक्तानी गरेको पाइयो । आवश्यक दरबन्दि संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणबाट कायम गरेरमात्र कर्मचारी भर्ना र नियुक्त हुनु पर्नेमा कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार उपरोक्त पदहरू श्रृजना गरी महानगरको लागि अति आवश्यक भएकोले आन्तरिक श्रोतबाट पारिश्रमिक व्यहोर्ने गरी राखेको भनाई रहेतापनि उक्त खर्च नियमसंगत नदेखिएको रु

अनियमित भएको २४,९९,३९०

- ४९ **करार कर्मचारीको महङ्गी भत्ता:** अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७९।१।१५ को निर्णय अनुसार नेपाल सरकार अन्तर्गत विभिन्न निकायको स्वीकृत दरवन्दीमा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई मासिक रूपमा महङ्गी भत्ता उपलब्ध गराउने कानूनी व्यवस्था नभएको साथै उपलब्ध गराउन नसकिने व्यहोराको पत्र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलाई पठाएको देखिन्छ । महानगरले आफु मादहत करारमा कार्यरत विभिन्न २४९ जना कर्मचारीहरूलाई बर्षभरी नै महङ्गी भत्ता वापत रु ५९,७६,०००।०० उपलब्ध गराएको तर कानून अनुसार उपलब्ध गराउन नमिल्ने देखिएकोले उक्त भुक्तानी नियम संगत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको ५९,७६,०००

- ५० **खाजा खर्च:** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, सञ्चालन, व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानून बमोजिम हुने र सोहि दफाको उपदफा (२) मा अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानून बमोजिम हुने व्यवस्था छ । महानगरले कर्मचारी व्यवस्थापन (सेवा शर्त सम्बन्धी) ऐन, २०७५ तयारगरी सभाद्वारा स्वीकृत गरेको पाइयो । सोहि ऐनको दफा ६९ मा महानगरपालिकामा कार्यरत सबै कर्मचारीहरूलाई खाजा खर्च दिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । सोही व्यवस्थालाई आधारमानी महानगरको आठौँ नगरसभाको ऐजेन्डा नम्बर ७ मा कर्मचारीहरूलाई कामप्रति उत्प्रेरित गर्न मासिक रु. २५००/- का दरले उपलब्ध गराउने निर्णयको आधारमा यो वर्ष महानगरका ४७४ कर्मचारीहरूलाई खाजा भत्ता वापत रु. १४२२००००/- खर्च भुक्तानी गरेकोछ । प्रदेश कानूनमा खाजा खर्च उपस्थित भएको दिनलाई आधार मानेर उपलब्ध गराउने व्यवस्था भएको सन्दर्भमा पालिकाले मासिक एकमुष्ट उपलब्ध गराउने निर्णयले कर्मचारीको अनुपस्थित दिन तथा लामो बिदा बसेको अवस्थामा समेत खाजा खर्च भुक्तानी हुने देखियो । तसर्थ कर्मचारीको डिजिटल हाजिरीलाई आधारमानी कार्यालय समयमा उपस्थित दिनकोमात्र खाजा खर्च भुक्तानी हुनुपर्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

- ५१ **बैठक भत्ता:** सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययीता कायम गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ को ६(६) मा कानून बमोजिम गठन भएको समिति वा सञ्चालक समितिको बैठकका लागि कार्यालय समयभन्दा बाहेकको समयमा सम्पन्न भएको बैठकको मात्र बैठक भत्ता उपलब्ध गराउने तथा एउटै निकाय र अन्तर्गतको पदाधिकारी वा कर्मचारी मात्र बैठक बसेको भए त्यस्तो बैठकको लागि बैठक भत्ता उपलब्ध नगराउने व्यवस्था छ । महानगर कार्यपालिकाले आफु मातहतका कर्मचारीहरूको बार्षिक कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन समितिको बैठक बसी एकै दिन पाँच वटा बैठक सम्मको रु १५००। का दरले बैठक भत्ता भुक्तानी गरेको देखिएकोले देहायका कर्मचारीहरूबाट एक दिनमा साझै र बिहान कार्यालय समय अघिपछि बसेका बैठक बाहेक भुक्तानी भएको बैठक भत्ता असुल गरी राजश्व दाखिला गर्नु पर्ने रु

गो भौ नं	कर्मचारीको नाम	पद	बैठक संख्या	बढी बैठक	बढी भुक्तानी
१८४,१७०।०७९।५।२९	उमेश बस्नेत	प्र प्र अ	भाद्र १५ मा ४	२	२५५०।००
	उमेश बस्नेत	प्र प्र अ	भाद्र १६ मा ५	३	३८२५।००
	उमेश बस्नेत	प्र प्र अ	भाद्र १७ मा ४	२	२५५०।००
	उमेश बस्नेत	प्र प्र अ	भाद्र १९ मा ४	२	२५५०।००
	उमेश बस्नेत	प्र प्र अ	भाद्र २७ मा ३	१	१२७५।००
	उमेश बस्नेत	प्र प्र अ	भाद्र २८ मा ४	२	२५५०।००
		जम्मा			१५,३००

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भई पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२७ को निर्णयबाट रु. ४५९००।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने १५,३००

५२ प्रोत्साहन तथा अतिरिक्त भत्ता: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८६ (१) मा स्थानीय सेवाको गठन, सञ्चालन, व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानून बमोजिम हुने व्यवस्था छ । महानगरले कर्मचारी प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यविधि तयार नगरी महानगरको आठौँ नगरसभाको ऐजेन्डा नम्बर ७ मा महानगरपालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई वार्षिक रु. ५०००/- का दरले प्रोत्साहन भत्ता दिन सक्ने निर्णयलाई आधारमानी यस वर्ष ५३३ जना कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन भत्ता वापत रु. २६६५०००/- र केहि महाशाखा तथा शाखाहरूमा अतिरिक्त समय काम गरेको डिजिटल हाजिरी समावेश गरी २५ देखि ५० प्रतिशतसम्म अतिरिक्त भत्ता भुक्तानी गरेको पाइयो । अतिरिक्त समय कार्य गरेको कामको विवरण संलग्न नभएको तथा प्रशासन महाशाखाबाट अतिरिक्त समय काम गर्नुपर्ने कर्मचारीहरूको विवरण स्विकृत गर्नुपर्ने लगायतका न्यूनतम मापदण्ड तथा कार्यविधि समेत नबनाई प्रोत्साहन भत्ता र अतिरिक्त भत्ता समेत रु ५०८३०४२।२३ भुक्तानी गरेको नियम संगत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको ५०,८३,०४२

५३ अवकाश भुक्तानीमा कर कट्टी: आय कर ऐन, २०५८ को दफा ६५ अवकाश भुक्तानीहरूमा कुनै प्राकृतिक व्यक्तिको कुनै स्वीकृत अवकाश कोषमा रहेको हितबाट भएको आय गणना गर्दा यदि यस्तो भुक्तानी एकमुष्ट रूपमा गरिएको छ भने यसरी गरिएको भुक्तानी रकमबाट सो भुक्तानी रकमको पचास प्रतिशत वा पाँच लाख रुपयामध्ये जुन बढी हुन्छ सो रकम घटाई हुने भुक्तानीलाई सो प्राकृतिक व्यक्तिको गैर व्यवसायिक करयोग्य सम्पत्तिको निसर्गबाट प्राप्त लाभ मानी सोही ऐनको दफा ८८(१) अनुसार पाँच

प्रतिशतका दरले कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। महानगरबाट यस वर्ष अनिवार्य तथा स्वच्छिक रुपमा अवकाश हुने देहायका कर्मचारीहरुको महानगरपालिका कर्मचारी व्यवस्थापन (सेवा शर्त सम्बन्धि) ऐन, २०७५ अनुसार अवकाशबाट प्राप्त लाभ गणना गर्दा फरकपारी भुक्तानी गरेकोले दफा ६५ अनुसार गणना गरी लाग्ने कर कट्टी नपुग हुने देखिएकोले नपुग रकम सम्बन्धितबाट असुल गरी राजश्व दाखिला गर्नु पर्ने रु

निवृत्त कर्मचारीको नाम	खुद पाउने रकम	छुट पाउने रकम	कर योग्य रकम	लाग्ने कर	कर कट्टी	नपुग रकम
केशव प्रसाद उपाध्याय पोखरेल	६४६४९८८।५५	४०४९६५०।८४	२४१५३३७।७७	१२०७६६।८८	९५९९५।५४	२४७७१.३४
भवानी अधिकारी	५७३५७६५।७८	३८८४०८२।८९	१८५१६८२।८९	९२५८४।१४	७९६५०।६५	१२९३३.४९
बद्री प्रसाद पराजुली	५३७०१५७।६४	३५१०४३०।१५	१८५९७२७।४८	९२९८६।३५	७६४४१।१६	१६५४५.१९
विरेन्द्रमणी अधिकारी	५९१०२५२।०८	३९३६२६३।५२	१९७३९८८।५६	९८६९९।४२	८६१९९।४३	१२४९९.९९
सुशिल मण्डल	५१७५८८४।६४	३४७५४९०।६९	१७००३९३।९५	८५०१९।६९	७२५१९।	१२५००.६९
मिना कुमारी मेहतर	४५४९५३१।८३	३०५३१८५।९५	१४९६३४५।८७	७४८१७।२९	६२३१७।२९	१२५००
सिता डोम	५६०२१७४।९१	३८४९०८८।६९	१७५३०८६।२२	८७६५४।३१	७५१५४।३१	१२५००
जम्मा रु						९१७५०

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भएको प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०/१२/२७ को निर्णयबाट रु. २०८६४८।९९ सम्परीक्षण गरिएको ।)

असूल गर्नुपर्ने	९१,७५०.०१
-----------------	-----------

५४

अनुदान तथा खर्चको अनुगमन: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य तथा अधिकार अन्तर्गत आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, वातावरणीय तथा प्रविधि र पूर्वाधारजन्य विकासका लागि आवश्यक आयोजना तथा परियोजनाहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन सम्बन्धि व्यवस्था गरेको छ। तर पालिकाबाट देहायका विभिन्न संघ, संस्था, तालिम इन्स्टिच्युटहरू लाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्न दिएको खर्च तथा अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलब्धी मापन गरेको देखिएन साथै अनुदान सम्बन्धि स्थानीय अनुदान नीति तयार गरेको समेत देखिएन । तसर्थ अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीवनस्तरमा सुधार भएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

गो भौ नं	कार्यक्रम	संस्थाको नाम	अनुदान खर्च रकम
२९९३।०८०।३।१५	व्यवसायिक कृषी प्रबर्द्धन	कमर्सियल एग्रीकल्चर एलायन्स	१०००००।००
३००६।०८०।३।१६	गुडिया सम्बन्धि सिप विकास तालिम	रौताहा टेक्निकल प्रा लि इटहरी	४९७०००।००
३००२।०८०।३।१५	समाचार लेखन तथा अन्तरवार्ता तालिम	नेपाल प्रेस इन्स्टिच्युट काठमाण्डौ	४०००००।००
२९००।०८०।३।११	सिलाई कटाई तालिम	मदननगर आधारभुत विद्यालय	२२२६००।००
२४३१।०८०।१।३१	सिलाई कटाई तालिम	नेपाल सिप विकास तथा प्रशिक्षण केन्द्र	३९४८७८।५०
२४६६।०८०।२।८	होटल मेनेजमेन्ट कुक तालिम	जहदा तालिम केन्द्र	२९९५००।००
१९४४।०७९।१२।१६	बृहत स्वास्थ्य शिविर	इन्स्टिच्युट अफ टेक्निकल एण्ड भोकेशनल ट्रेनिङ प्रा लि	४९८०००।००

सैद्धान्तिक बेरुजु

५५

अवलोकन भ्रमण: आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति कार्यक्रम तथा बजेट बक्तव्यको वडा स्तरीय योजना तर्फ प्राय सबै वडाहरूले जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि तथा अवलोकन भ्रमण सम्बन्धि कार्यक्रम समावेश गरेको देखिन्छ। लेखापरीक्षणको क्रममा नमूना छनौटका आधारमा परीक्षण गर्दा महानगर कार्यपालिका र अन्तर्गतका देहायका वडाहरूबाट जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम सम्पन्न भएकोमा अधिकांश भ्रमण धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थलहरूको भ्रमण भएको देखिन्छ। भ्रमण कार्यक्रममा हुने खर्चको एउटा निश्चित मापदण्ड तयार नगरी विनियोजित बजेट बराबरकै बिल भरपाई पेश भएका आधारमा खर्च भुक्तानी भएको देखिन्छ। कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिले अध्ययन अवलोकन भ्रमणबाट सिकेका कुराहरूलाई नगरको विकास र सम्बृद्धिमा कति योगदान पुऱ्याउन सक्थे तथा खर्चको प्रभावकारीता सम्बन्धमा बिश्लेषण हुनु पर्दछ।

गो भौ नं	वडा नं	भ्रमण गरिएको स्थान	खर्च रकम
२०४५।०७९।१२।२६	पालिका	भरतपुर र विरगन्ज महानगर	८१६९६९।००
२००६।०७९।१२।२१	१२	धनकुटा जिल्ला	१४००४०।००
२४९०।०८०।२।१९	१८	इलाम ताप्लेजुङ पाँचथर	१९९१२०।००
२४९६।०८०।२।१९	३	लुम्बिनी प्रदेश प्युठान नवलपरासी चितवन	२४७०५७।००
२६५८।०८०।२।२२	१४	ताप्लेजुङ	१५९५३७।००
२७०३।०८०।२।२८	७	मधेश प्रदेश जनकपुर	२०००००।००
२८४७।०८०।३।८	२	इलाम पाथिभरा कन्याम	१०००००।००
३१२३।०८०।३।१९	४	दोलखा कालिन्चोक मन्थली जिरी	२०००००।००
३१६८।०८०।३।२०	१३	पाथिभरा भेडेटार नमस्ते झरना राजारानी ताल	१७९६५०।००

सैद्धान्तिक बेरुजु

५६ **बिद्युत महशुलमा जरिवाना:** प्रदेश सरकारबाट जारी भएको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५ को बुदा नम्बर २९(३) मा पानि, बिजुली, सञ्चार, महशुल, घरभाडा, इन्धन, मर्मत, स्टेशनरी खर्च जस्ता प्रशासनिक खर्चमा अत्यन्त मितव्ययिता र किफायती अपनाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले देहायका गोश्वरा भौचरबाट बिद्युत महशुल वापत नेपाल बिद्युत प्राधिकरणलाई समयमा बिल भुक्तानी नगर्दा थप हर्जना रु २८४२६।५२ भुक्तानी गरेको देखिएको र समयमा बिल भुक्तानी नगर्दा थप दायित्व श्रृजना भएको खर्च अनियमित देखिएको रु

गो भौ नं र मिति	बिल रकम	थप हर्जना रकम
९०१०७९।५।१५	२८२३५।	४८३४।००
९११०७९।५।१५	२६०२४५।	३०२४१।७२
११०१०७९।५।२७	१३४०८२।	४७३०।७२
१४८१०७९।५।२९	९०८४५।	८२५८।६३
१७६१०७९।५।२९	८८१८९।६०	५५२१।७१
२५४१०७९।६।१०	४३३३५।४०	७६४७।००
४२८१०७९।६।३१	१६७२०३।	१२०७९।००
२०९११०७९।१२।२९	६३७६६।१६	१२७५३।२३
२४०९।०८०।१।३१	७३९६१।७५	८४५७।८८
२५७२।०८०।२।१६	१३८५४०।	७६४०।५५
२८११।०८०।३।१४	१६९७२६।८५	७३६१।७१
जम्मा:		१०९५२६।१५

अनियमित भएको	१,०९,५२६
--------------	----------

५७ **खरिद प्रयोजन तथा जिन्सी दाखिला** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५७ मा कार्यालयले लेखा राख्दा सो लेखा प्रमाणित गर्ने बिल भरपाई तथा अन्य कागजात सिलसिलाबद्ध रुपमा राख्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। महानगरको गो भौ नं ३०७५।०८०।३।१८ बाट वडा नं १ मा सनराइज जनरल अडर सप्लायर्सबाट भलिबल, फुटबल, टेबुल टेनिस लगायतका खेलकुद सामाग्री खरिद वापत रु २४९९५६।०० भुक्तानी गरेकोमा उक्त खेलकुद सामाग्री कुन प्रयोजनका लागि खरिद गरिएको सो नखुलाएको र बितरण गरेको भरपाई समेत पेश नभएकोले प्रयोजन बेगर खरिद गरिएको रकम अनियमित देखिएको रु

अनियमित भएको

२,४९,९५६

५८ जिन्सी दाखिला नभएको

.....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२ को निर्णयबाट रु ५१२००१।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

५९ मू अ कर कट्टी नगरेको

.....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२७ को निर्णयबाट रु ३०७८५७।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

६० अग्रिम आय कर

.....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भएको प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२ को निर्णयबाट रु ६१६४।५७ सम्परीक्षण गरिएको ।)

६१ विपद व्यवस्थापन सामाग्री: आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९४ को उप नियम ४ मा कुनै कर्मचारीको जिम्मामा रहेको सरकारी सम्पत्तिको हिनामिना नहुने गरी लगत स्रेस्ता सहित त्यसको संरक्षण गर्ने कर्तव्य त्यस्तो सम्पत्ति जिम्मा लिने कर्मचारी र सम्बन्धित कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था छ। महानगर अन्तर्गत वडा कार्यालयहरुबाट विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यक विभिन्न समानहरु जस्तै त्रिपाल, कम्बल, कोदालो, गौती, बेल्ला, लाइफ ज्याकेट लगायत समान खरिद गरी जिन्सी दाखिला गरेको फाराम संलग्न राखी खर्च भुक्तानी गरेको छ । यसरी खरिद गरिएको सामाग्रीको जिन्सी मौज्जात, त्यसको संरक्षण तथा अभिलेख व्यवस्थापनका सम्बन्धमा पालिकाले विशेष ध्यान दिनु पर्दछ। यसरी खरिद गरिएका केहि उदाहरणहरु:

गो भौ नं	वडा नं	सप्लायर्स	खर्च रकम रु
३३००।०८०।३।२२	१९	अल अफिस सप्लायर्स	४००९९७।००
३३६०।०८०।३।२३	४	नेपाल फापर सेफ्टी सोलुसन	९९९०८।००
३१७२।०८०।३।२०	६	रतन इन्टरप्राइजेज	४९७५४१।००
३३९६।०८०।३।२४	१४	विशद ट्रेडिड कन्सर्न	१४८६००।००

सैद्धान्तिक बेरुजु

६२ **नन् फाइलर:** मुल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १८ मा भुक्तानी प्राप्त मुल्य अभिवृद्धि करको विवरण भुक्तानी पाएको अर्को महिनाको २५ गते भित्र सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा कर विवरण सहित दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर महानगरपालिकाबाट देहायका फर्मलाई मु.अ.कर रु.२३००८८।५०। भुक्तानी दिएकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म पनि ती फर्महरू नन् फाइलर रहेकोले मु.अ.कर समायोजन भएको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु

फर्मको नाम	प्यान नं	बिजक नं	बिजक रकम	मू अ कर रकम	कैफियत
नेपाल उद्योग परिसंघ कोशी प्रदेश	६९९९५९९८६	९६५	२००००००।	२३००८८।५०	नन फाइलर २०८०।२ देखि

प्रमाण पेश नगरेको	२,३०,०८८.५
-------------------	------------

६३ **शिक्षकहरूको तलब भत्ता:** अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ मा स्थानीय तहलाई स्वीकृत दरबन्दी भित्रका शिक्षकको तलब भत्ता बापत सशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने र राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोगले जारी गरेको मार्गदर्शनमा संघीय विभाज्यकोषबाट स्थानीय तहमा प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण रकमको उपयोग गर्दा सो रकमबाट विनियोजन गरी अध्ययन भ्रमण, वैदेशिक भ्रमण र अन्य प्रशासनिक एवं सञ्चालन आदिमा विनियोजन गरी खर्च गर्न नपाईने व्यवस्था छ । महानगरले स्वीकृत दरबन्दीभित्र नपरेका एवं विद्यालयले गत विगतदेखि नै आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता व्यहोरेका शिक्षकलाई यस वर्ष वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट रु ६४९०५६०।०० विभिन्न १९ वटा विद्यालयका शिक्षकहरूको तलब भत्तामा खर्च भुक्तानी गरेको छ । उल्लेखित ऐन तथा मार्गदर्शन विपरीत दरबन्दीभित्र नपरेका एवं विद्यालयले गत विगतदेखि नै आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता व्यहोरेका शिक्षकलाई तलब भत्ता वित्तीय समानीकरणबाट दिएको नियमसंगत देखिएन । यस सम्बन्धमा पालिकाको शिक्षा शाखाले दरबन्दी न्यून रहेका र अंग्रेजी भाषा तल्लो कक्षादेखि पढाई भएका विद्यालयहरूमा राखेका शिक्षकहरूको तलब भुक्तानीका लागि आन्तरिक श्रोतबाट दिएको भनाइ रहेको छ

सैद्धान्तिक बेरुजु

६४ **वार्षिक हर्जना:** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५१ मा सरकारी रकम पेशकी लिने सरकारी कर्मचारी वा अन्य जुनसुकै व्यक्तिले यस नियमावलीमा तोकिएको म्यादभित्र पेशकी फर्स्यौटको लागि आवश्यक कागजात पेश नगरेमा त्यस्तो पेशकी रकम म्याद नाघेको मितिले वार्षिक दश प्रतिशतको दरले ब्याज समेत लगाई असुल गरिने व्यवस्था छ । महानगरले देहायका कर्मचारीहरूलाई दिइएको कार्यक्रम पेशकी लामो समय पछि आंशिक बिल भरपाई र नगद दाखिला गरी पेशकी फर्स्यौट गरेको देखिन्छ। पेशकी फर्स्यौट गरेको श्रेस्ता परीक्षण गर्दा लाभग्राहीलाई बुझाएको भरपाईमा बुझिलिने व्यक्तिको दस्तखत नभएको रकम र नगद दाखिला गरेको रकममा वार्षिक दश प्रतिशतका दरले ब्याज समेत हिसाब गरी असुल गर्नुपर्ने र यसरी समयमा पेशकी फर्स्यौट नगर्ने कर्मचारीहरूलाई कार्यालयले सचेत गराउनु पर्ने देखिएको रु

गो भौ नं	कर्मचारीको नाम	कार्यक्रम	पेशकी रकम	दाखिला रकम	नपुग रकम	ब्याज सहित हुने रकम
२२४।०७९।६।८	मुकुन्द्रचन्द्र उपाध्याय	जेष्ठ नागरिक पोषण भत्ता आ व २०७६।७७	५४०००।	१६४०००।	५०००।	५५७००।००
२२५।०७९।६।८	मुकुन्द्रचन्द्र उपाध्याय	जेष्ठ नागरिक पोषण भत्ता आ व २०७६।७७	२१६०००।	४८०००।	७२०००।	१०८०००।००
		जम्मा रु				१६३७००

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२७ को निर्णयबाट रु १२९६००।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	१,६३,७००
-----------------	----------

६५ रितपूर्वकको कर बिजक नभएको

.....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२७ को निर्णयबाट रु ८१७६३।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

६६ नर्स भन्दा बढी भुक्तानी

.....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२७ को निर्णयबाट रु ३४०००।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

६७ जिल्ला दररेटभन्दा बढी दरले भुक्तानी: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११ मा सार्वजनिक निकायले मालसमानको लागत अनुमान तयार गर्दा ध्यान पुर्याउनु पर्ने बिषयहरू उल्लेख गरिएको छ । महानगरले गो भौ नं २८३०।०८०।३।६ बाट वडा नं २ मादहत्त कौशी खेतीका लागि फलफुलका बिरुवा खरिद गरी वडाबासीलाई वितरण गर्नका लागि लागत अनुमान तयार नगरी पेटल्स नर्सरी बिराटनगरबाट देहायका बिरुवा खरिद गरेकोमा जिल्ला दररेट भन्दा बढीले खरिद गरी भुक्तानी गरेको देखिएकोले फरक रकम असुल गरी राजस्व दाखिला गर्नुपर्ने रु

बिरुवा	परिमाण	खरिद दर	जिल्ला दररेट	फरक रकम रु
आँप	५५०	२००।	१६५।	१९२५०।००
कागती	३००	१५०।	११०।	१२०००।००

अम्बा	१००	१५०१	११०१	४०००।००
जम्मा रु				३५२५०।००
			असुल गर्नुपर्ने	३५,२५०

६८ **लागत अनुमान तयार नगरेको:** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५ मा सार्वजनिक निकायले कुनै पनि खरिदको लागि तोकिए बमोजिम लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था भएको साथै निर्माण कार्यको हकमा बाहेक एक लाख रुपैयाँसम्मको खरिद गर्न लागत अनुमान गर्नु नपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११ मा लागत अनुमान तयार गर्दा लिनु पर्ने आधारका विषय समेत उल्लेख छ । महानगरबाट सोझै खरिद हुने कार्यालय समान तथा मसलन्द सम्बन्धि रु एक लाखभन्दा बढीको समान खरिद गर्दा लागत अनुमान तयार गर्ने गरेको देखिएन । पालिकाले कुनै तीन वटा सप्लायर्सबाट कोटेशन माग गरी घटी दररेट पेश गरेको सप्लायर्ससंग खरिद गर्ने गरेको देखिन्छ । पालिकाले जिल्ला दररेट, बजार मूल्य, गत बर्षको दररेट समेतलाई आधारमानी खरिद ऐनले व्यवस्था गरेको सिमाभन्दा बढीको मालसमान खरिद गर्दा लागत अनुमान अनिवार्य तयार गर्ने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनु पर्दछ । लागत अनुमान तयार नगरी खरिद गरिएका केहि उदाहरहरु:

गो भौ नं	मालसमानको विवरण	सप्लायर्स	खरिद रकम रु
२३६७।०८०।१।२७	ए सी खरिद तथा जडान	पूर्वाञ्चल इनर्जी सप्लायर्स	३९६०००।००
२४३८।०८०।१।३१	बिजुली समान	रुपा ट्रेडिङ एण्ड सप्लायर्स	७९७३५५।००
३०९८।०८०।३।१९	सी सी क्यामेरा जडान	जीनेष्ट टेक्नोलोजी प्रा लि	७८३३९६।००
३१७२।०८०।३।२०	विपत व्यवस्थापन सामग्री	रतन इन्टरप्राइजेज	४९७५४९।००
२५७१।०८०।२।८	एच इ डी लाइट सेट	एल जी होम एप्लाइन्सेस	९९५१०८।५९

सैद्धान्तिक बेरुजु

६९ **जडान प्रतिवेदन पेश नभएको**

..... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२७ को निर्णयबाट रु ७२५०२५७/- सम्परीक्षण गरिएको ।)

७० **पेशकी फर्स्यौटमा अनियमितता:** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५१ मा सरकारी रकम पेशकी लिने सरकारी कर्मचारी वा अन्य जुनसुकै व्यक्तिले यस नियमावलीमा तोकिएको म्यादभित्र पेशकी फर्स्यौटको लागि आवश्यक कागजात पेश नगरेमा त्यस्तो पेशकी रकम म्याद नाघेको मितिले बार्षिक दश प्रतिशतको दरले ब्याज समेत लगाई असुल गरिने व्यवस्था छ । महानगरले

गो भौ नं ४९०।०७९।७।४ बाट मुकुन्द्रचन्द्र उपाध्याय वडा सचिव वडा नं १० ले आ व २०७६।७७ मा लिएको पेशकी रकम रु १०००००।०० र भौ नं ४८५।०७९।७।४ बाट सोही आ व को १७ नं वडाको सचिव उमेश कुमार साहले वडा कप फुटबल प्रतियोगिताको लागी लिएको पेशकी रु ९५०००।०० विभिन्न समान खरिद गरेको बिल पेश गरी पेशकी फर्स्यौट गरेको देखिन्छ । यसरी नियमावलीले तोकेको भन्दा तीन वर्ष ढीलो गरी पेशकी फर्स्यौट गर्नुको मनासिब कारण उल्लेख गरिएको देखिएन साथै बिलबाट खरिद गरिएका समानहरु कुन प्रयोजनका लागि खरिद भएका तथा बितरण गरिएको भरपाई समेत पेश नभएकोले वास्तविक रुपमा ती समानहरु खरिद गरी लाभग्राहीलाई बुझाएको पालिकाले एकिकन गरी नियमित गर्नुपर्ने रु

अनियमित भएको	१,९५,०००
--------------	----------

७१ **ईन्धन प्रयोगको मापदण्ड:** सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ को दफा नं. ३ (२) मा सार्वजनिक निकाय तथा सार्वजनिक पद धारण गरेको व्यक्ति सरकारी कामको सिलसिलामा प्रयोग गरिने कार्यालय सामान, मसलन्द, पानी, बिजुली, इन्धन जस्ता खर्चहरुमा मितव्ययीता कायम हुने गरी खर्च गर्नु पर्ने उल्लेख छ । त्यसैगरी सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारिता कायम गर्ने सम्बन्धी नीतिगत मार्गदर्शन, २०७५ मा सवारी साधनको इन्धन, मर्मत खर्चमा एकरूपता ल्याउन निश्चित मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । महानगर अन्तर्गत गाडी ५, दमकल ५, ब्याकहो लोडर २, ब्रुमर १, ट्रिपर ३, नगरप्रहरी भ्यान १, एम्बुलेन्स १, सब बाहन १, बिद्युतिय हाइड्रोलिक गाडी १, वाटर ट्याङ्क १, मोटर साइकल ३४ र स्कुटर १० वटा रहेको कार्यालयबाट पेश भएको विवरणबाट देखिन्छ। पालिकाले ईन्धनको प्रयोग सम्बन्धमा कुनै निश्चित मापदण्ड तयार नगरी पदाधिकारी तर्फ रु ५९९९९६९।०० र कार्यालय प्रयोजन शिर्षकमा रु १०६९५९२७।०० गरी जम्मा रु १६६९५०९६।०० विनियोजन गरी खर्च गरेको छ । महानगरले सवारी साधन अनुसार वार्षिक इन्धन खर्च र उपयोगको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राखेको देखिएन । अतः इन्धन प्रयोगको खर्चलाई मितव्ययी बनाउन पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई ईन्धन उपयोग सम्बन्धमा निश्चित मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने तर्फ महानगरले ध्यान दिनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७२ **सवारी साधन मर्मत:** सवारी साधन तथा मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा मर्मत अभिलेख खाता महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत म. ले. प. फारामको प्रयोग गरी व्यवस्थित रुपमा राख्नु पर्दछ । महानगर अन्तर्गत गाडी ५, दमकल ५, ब्याकहो लोडर २, ब्रुमर १, ट्रिपर ३, नगरप्रहरी भ्यान १, एम्बुलेन्स १, सब बाहन १, बिद्युतिय हाइड्रोलिक गाडी १, वाटर ट्याङ्क १, मोटर साइकल ३४ र स्कुटर १० वटा रहेको कार्यालयबाट पेश भएको विवरणबाट देखिन्छ। महानगरले सवारी साधन मर्मत शिर्षकमा रु ६८६९२४७।०० र मेशिनरी औजार मर्मत सम्भारमा रु ७६५९०३०।०० समेत जम्मा रु १४५२८२७७।०० विनियोजन गरी खर्च गरेको छ । पालिकाले आफु अन्तर्गत रहेका सवारी साधन तथा मेशिनरी औजार मर्मत गर्दा कोटेशन मार्फत गर्ने गरेको छ । महानगरले सवारी साधन तथा मेशिनरी औजार मर्मत गर्दा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएका म.ले.प. फाराम ४१४, मर्मत आवेदन तथा आदेश

फाराम ४१४, ४१४(क) मर्मत सम्पन्न र ४१५ मर्मत अभिलेख खाता व्यवस्थित रूपमा राख्ने तथा मर्मत सम्बन्धी निश्चित मापदण्ड तयार गरी यस्तो खर्चमा मितव्ययिता अपनाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७३ **विविध खर्च:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाको यस वर्ष विविध खर्च शिर्षकमा महानगर कार्यपालिका र वडातर्फ समेत गरी रु १३९८६९४०।०० खर्च गरेको पाइयो । पालिकाले विविध शिर्षकमा हुने खर्चलाई नियन्त्रण गरी उत्पादक क्षेत्रहरूमा लगानि बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७४ **मूल्य अभिवृद्धि कर भुक्तानी:** मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १०(क) मा अस्थायी दर्ता सम्बन्धी विशेष व्यवस्था रहेको जसमा अस्थायी रूपमा आयोजना गर्ने प्रदर्शनी, मेला तथा अन्य यस्तै कारोबारको हकमा कारोबार सुरु हुनुभन्दा अगावै आयोजक तथा त्यस्तो आयोजनामा कर लाग्ने वस्तु वा सेवाको कारोबार गर्ने मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता नभएका व्यवसायी तोकिए बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि करमा अस्थायी रूपमा दर्ता हुनु पर्दछ । साथै दफा ३ को उपदफा (१) बमोजिमको कार्यक्रमको लागि मात्र दर्ता भएका करदाताले आयोजना गरेको प्रदर्शनी, मेला समाप्त भएको सात दिनभित्र कारोबारको विवरण पेश गरी लाग्ने सम्पूर्ण कर समेत दाखिला गरी अस्थायी दर्ता खारेज गर्नु पर्दछ । महानगरपालिकाले यस वर्ष गो.भौ.नं.११५ मिति २०७०।१०।०३ वाट श्रम रोजगार र सीप वेवोलियन निर्माण एवं व्यवस्थापन गर्न उद्योग संगठन मोरङ विराट एक्सपो(पान नम्बर ६१८८८१०२२)लाई विल नं. १५५ मिति २०७९।०९।२८ वाट भ्याट रकम रु.३४५१३।२७ सहित जम्मा रु.३०००००। भुक्तानी भएको देखियो । उक्त संस्थाको पान नं. वेभसाईटमा चेक गर्दा प्यानमा मात्र दर्ता भएको तथा अस्थायी दर्ता भई खारेजी गर्न सक्नेमा सो भएको प्रमाण समेत पेश नभएको अवस्था देखियो । अतः मू.अ. कर ऐन अनुसार प्यानमा मात्र दर्ता भएको संस्थाले भ्याट रकम लिन पाईने कानूनी आधार नदेखिएकोले उक्त फर्मले लिएको भ्याट रकम असूल गरी दाखिला गर्नु पर्ने रु.

असूल गर्नुपर्ने	३४,५१३.२७
-----------------	-----------

७५ **इन्फ्रारेड चुलो खरिद तथा वितरण:** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ५(१) मा मालसामान खरिद सम्बन्धी कारवाही सुरु गर्नु अघि सम्बन्धित सार्वजनिक निकायको खरिद एकाईले महाशाखा, शाखाबाट खरिद माग प्राप्त गरी सो माग अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट स्वीकृत गराई सोही बमोजिमको खरिद कारवाही गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गो.भौ.नं. ४७।०८०।०३।१८ बाट महानगरले नविकरणीय उर्जा प्रविधि जडान शिर्षकमा संघीय सशर्त कार्यक्रम मार्फत प्राप्त रकमबाट इन्फ्रारेड चुलो खरिद गरेको देखियो । शुरुमा गरिब परिवारलाई २० प्रतिशत लागत साझेदारीमा वितरण गर्ने भनिँएता पनि पछि विविध कारण देखाई विभिन्न सामाजिक संघ संस्थाहरूलाई निःशुल्क वितरण गर्ने निर्णय गरी सोही अनुरूप वितरण गरेको देखियो । खरिद पूर्व लक्षित वर्गको पहिचान, संख्या निर्धारण तथा आवश्यकताको पहिचान

नभएको कारण खरिद गरेको एक वर्ष वित्ता पनि सो चुलोको पूर्ण र प्रभावकारी रूपमा वितरण हुन सकेको देखिदैन। Swift-on Nepal Pvt.ltd. बाट प्रति गोटा मूल्य रु.३८००(भ्याट सहित) २१० को रु.७९८०४०। मा खरिद भएको उक्त चुलो मध्ये १३२ गोटा मात्र वितरण भएको र बाँकी ७८ गोटा महानगरको स्टोरमा मौज्जात रहेको देखिन्छ । यसरी माग संकलन तथा आवश्यकताको पहिचान नगरी खरिद गर्ने पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाई खरिद भएको सामान उद्देश्य अनुरूप उपयोग गर्न पहल गर्नु पर्दछ । महानगरमा मौज्जात रहेको रु. २,९६,४००। वरावरको चुलो लक्षितवर्गलाई वितरण गरी उपयोग भएको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	२,९६,४००
-------------------	----------

७६ **मेड्या कार्यक्रम:** गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ अनुसार सम्भाव्य उद्यमीहरूलाई २० देखि २५ जनाको लक्षित समुह छनौट गरी तालिम सञ्चालन गर्नुपर्दछ । महानगरले मेड्या तालिम सञ्चालनको लागि सहभागी छनौट गर्दा निर्देशिकामा व्यवस्था भए बमोजिम छनौट गरेको पाइएन। सोही निर्देशिकाको दफा ३९ मा विभिन्न लघु उद्यम विकास तालिम सञ्चालन गर्दा तालिमबाट उत्पादित सामान वा वस्तुको व्यवस्थित अभिलेख राखी सो वस्तु प्रशिक्षण अवधी भित्रै परल मुल्यको ५० प्रतिशत छुट मुल्यमा सहभागीलाई नै बिक्री गरी लागत सहभागीतालाई प्राथमिकता दिनुपर्नेमा सो अनुसार (कस्ट सेयरीङ्ग) भए गरेको पाइएन । पालिकाले यस कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न तालिम सञ्चालनको क्रममा उत्पादन भएका सामग्रीहरू निर्देशिकामा व्यवस्था भए बमोजिम व्यवस्थित अभिलेख राखि सो वस्तुहरूको लिलाम बिक्री गरी सो बाट प्राप्त रकम राजश्व खातामा दाखिला गर्नुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७७ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम:** स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरूको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ जारी गरेको छ । पालिकाका अन्तर्गत १९ वडामा ५१ योजना सञ्चालन गरी १३४ जनालाई औसत ९७।९१ दिन रोजगारी उपलब्ध गराई रु.७५७०२४०। श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ । पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन । योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । उक्त खर्चबाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिदैन । तसर्थ कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७८ **कृषि पकेट क्षेत्र सञ्चालन:** शसर्त अनुदान अन्तर्गत प्राप्त रकमबाट कार्यक्रम संचालन गरी खर्च गर्दा तोकिएको नर्म्स अनुसार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । प्रधानमन्त्रि कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत

पालिकाले विभिन्न कृषि पकेट विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरेको छ । ती पकेट विकास कार्यक्रमहरू अन्तर्गत अनुदान प्राप्त कृषक वा कृषक समूह छनौट गर्दा इच्छुक सबैले समान सहभागिताको अवसर प्राप्त गरे नगरेको सम्बन्धमा महानगरले अध्ययन विश्लेषण र मूल्यांकन गरेको देखिएन । यसरी पालिका शसर्त अनुदानबाट भए गरेका कामको मूल्यांकन र अनुदान वितरणबाट रोजगारी, उत्पादकत्व, राजस्व योगदान र नमुना तथा उत्प्रेरणाको कार्य भए नभएको सम्बन्धमा समिक्षा गरेको पाइएन । साथै स्थानीय तहबाट अनुदान प्राप्त गर्ने कृषकको नाम नामेसि सहितको अभिलेख अध्याविधक गरी एउटै समूह, संस्था वा व्यक्तिले पटक पटक अनुदान प्राप्त गर्ने अवस्था तर्फ सचेत हुनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७९ **आमा सुरक्षा कार्यक्रम:** मातृ तथा नवशिशु कार्य अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती, उत्प्रेरणा सेवाका लागि महानगरले मोरङ सहकारी अस्पताल र नोबेल मेडिकल कलेजसंग सम्झौता गरी महानगर अन्तर्गतका गर्भवती महिलाहरूलाई गर्भवती सेवा उपलब्ध गराउने र सो वापत निर्देशिकाले तोके अनुसार रकम अस्पतालहरूले पेश गरेको तथा महानगरबाट मासिक अनुगमन प्रतिवेदनका आधारमा भुक्तानी गरिने व्यवस्था गरेको छ । निर्देशिका बमोजिम मोरङ सहकारी अस्पताल प्रा.लि. र नोबेल मेडिकल कलेज सँग सम्झौता गरी अस्पतालले उपलब्ध गराएको प्रतिवेदनका आधारमा निम्नानुसार नोबेल मेडिकल कलेजलाई रु. ४३१२३००० । मोरङ सहकारी अस्पताललाई रु. २९२५००० । गरी जम्मा रु. ४६०४८००० । भुक्तानी गरेको देखिन्छ ।

नोबेल मेडिकल कलेज	रकम	मोरङ सहकारी अस्पताल	रकम
२०७९ आषाढ १६ देखी असाढ मसान्त सम्म रु.	१५७०५००	०७९ आषाढ मसान्त सम्म रु.	५०५००
श्रावण देखी मंसिर सम्म रु.	२४२८००००	श्रावण देखी माघ महिना सम्म रु.	१९५९५००
पौष देखी माघ सम्म रु.	९००३५००	फागुन, चैत्र महिनाको रु.	५०५०००
फागुन देखी माघ सम्म रु.	८२६९०००	२०८० वैसाख र जेठ महिनाको रु.	४१००००
उल्लेखित मितिमा भएको जम्मा भुक्तानी रु.	४३१२३०००	उल्लेखित मितिमा भएको जम्मा भुक्तानी रु.	२९२५०००
नोबेल मेडिकल कलेज र मोरङ सहकारी अस्पताल बाषिक रुपमा भएको जम्मा भुक्तानी रु. ४६०४८००० ।			

सैद्धान्तिक बेरुजु

८० **सामाजिक सुरक्षा भत्ता बढी भुक्तानी:** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा १५ अनुसार भत्ता खाइपाई आएको कुनै व्यक्तिको मृत्यु भएमा मृत्यु भएको दिनसम्मको भत्ता मृतकको नजिकको हकवालालाई भुक्तानी दिने व्यवस्था गरेको छ । आ.ब. २०७९ । ८० मा बैङ्कले उपलब्ध

गराएको Reverse Feed लिई वडा नं.१ देखि १९ सम्मको प्रथम तथा तेश्रो किस्ताको परीक्षण गर्दा आर्थिक वर्ष भित्र मृत्यु भएका लाभग्राहीमध्ये अर्को त्रैमासिकमा भत्ता रकम निकासाले हुदाँ लगत कट्टा गरिएको तथा वर्षभरी निकासाले नभएको देखिएता पनि मृत्यु भएकै अवधीमा भने पुरै त्रैमासिक रकम निकासाले भएको देखिन्छ। उक्त अवधीमा एक त्रैमासिक रकम पुरै हकवालाले निकालेको वा मृत्यु हुनु अगाडी सम्मको रकम मात्र गणना गरी हकवालाले निकालेको भन्ने सम्बन्धमा पालिकाले उचित प्रमाण पेश गरेको छैन। अतः महानगरले निम्नानुसार मृतकको नाममा भएको रकम बढी भुक्तानी भए/नभएको सम्बन्धमा यकिन गरी बढी निकासाले भएको रकम असूल गर्नुपर्ने रू.

असूल गर्नुपर्ने	२,१२,५५९
-----------------	----------

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ८० सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

८१ सामाजिक सुरक्षा: सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ अनुसार लाभग्राहीको नाम दर्ता र नवीकरण, लगत कट्टा तोकिएको मिति भित्रै परिचयपत्र अनिवार्य रूपमा नवीकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, प्रत्येक वर्ष लगत अध्यावधिक गरी लाभग्राहीको संख्या यकिन गर्नुपर्ने, भत्ता वितरण गर्दा बैंक मार्फत भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न नियमित रूपमा अनुगमन गर्नुपर्ने, केन्द्रिकृत सूचना प्रणालीमा प्रविष्टि गरी अध्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्बन्धित स्थानीय तहको हुने व्यवस्था छ। पालिकाले यो वर्ष रू.६०९०२९१९०। सामाजिक सुरक्षा वापतको रकम निकासाले गरेकोमा लाभग्राहीको जन्म मिति विवरण, वैङ्क खाता नं. अध्यावधिक गरी एम.आइ. एस.मा पुर्ण रूपमा प्रविष्ट गरेको छैन। कार्यालयले सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेको नाम, खाता नं र परिचय पत्र तथा जन्म मिति लगायतको सम्पूर्ण विवरण अध्यावधिक गरी एम.आइ. एस.मा प्रविष्ट गरी सामाजिक सुरक्षा वितरणलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

१ .गत वर्षको सामाजिक सुरक्षा खर्च रकम रू. ५०२८०५४३३। यस वर्षको प्रथम किस्ता रू.१४२३५९४३७। दोश्रो किस्ता रू.१५१८२३०१३। तेश्रो किस्ता रू. १५५५२००२६। र चौथो किस्ता वापत रू.१५९३२६७१४। गरी जम्मा रू.६०९०२९१९०। सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत खर्च भएको देखिन्छ। यस वर्ष बढी खर्च भएको रकम रू.१०६२२३७५७। जेष्ठ नागरिकको लाभग्राही योग्य हुने उमेर गत वर्ष ७० रहेकोमा यस वर्ष ६८ वर्ष कायम भएकोले साथै लाभग्राहीहरूको संख्या वृद्धि भएको कारण गत वर्षको भन्दा बढी खर्च भएको पालिकाको भनाई रहेको छ। गत वर्ष र यस वर्षको लाभग्राहीको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ:-

गत आ.व. र चालु आ व को तुलनात्मक विवरण						
सिनं	लक्षित समूह	आ व २०७८।०७९		आ व २०७९।०८०		भत्ता कर
		संख्या	रकम	संख्या	रकम	
१	अन्य जेष्ठ नागरिक भत्ता	२९७६२	३३४४५२४५७	३६५५९	४२१२३५२९५	४०००

२	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	१९१९	१४९३१०४९	२०५५	१६०८५८७९	२६६०
३	जेष्ठ नागरिक एकल महिला	६२४५	४९१९५५६१	६४९३	५१३६७२३९	२६६०
४	विधवा (आर्थिक सहायता)	९५३५	७४८६३२४०	१०७१०	८४५००७१७	२६६०
५	क बर्ग	१२१६	१४११५२४३	१४७५	१७१३४५५५	३९९०
६	ख बर्ग (आर्थिक सहायता)	१८०८	११३६३६९१	२२९५	१४४१५९३२	२१२८
७	दलित बालबालिका	२५८९	३८८४१९२	२८२३	४२८९५७३	५३२
	जम्मा	५३०७४	५०२८०५४३३	६२४१०	६०९०२९१९०	

सैद्धान्तिक बेरुजु

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा ८१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

८२ शिक्षकको दरबन्दी तथा पदपूर्ती: स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । पालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न तहका ५६ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूको शिक्षक दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	शिक्षक दरबन्दी	स्थायी पदपूर्ति	पदपूर्ति मध्ये करार	रिक्त	विद्यार्थी संख्या
१	विद्यालय संख्या ५६ वटा	६६८	५१४	१५४	०	२४७५६

सैद्धान्तिक बेरुजु

८३ शिक्षकको ग्रेड भुक्तानी: राष्ट्रिय किताबखाना (शिक्षक) बाट पारित भएको तलबी प्रतिवेदनको आधारमा शिक्षकको ग्रेड रकम भुक्तानी हुनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिका अन्तर्गतका निम्न विद्यालयहरूको पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा देहाय बमोजिमको शिक्षकको पारिश्रमिक पारित भएको तलबी प्रतिवेदनभन्दा बढी दरले भुक्तानी भएको देखिएकोले बढी भएको रकम असूल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु.

सि. नं .	शिक्षकको नाम	पद	विद्यालयको नाम	ग्रेड पाउने	पाएको	बढी ग्रेड	दर	अवधि	भुक्तानी भएको
१	संगीता कोईराला	प्रा. वि . तृतीय	गायत्री संस्कृत मा. वि .	२	३	१	१०९७	१३	१४२६१

२	टंक प्रसाद सिटौला	मा. शि . द्वितीय	गोग्राहा मा. वि .	६	७	१	१६२५	१३	२११२५
								जम्मा रु.	३५३८६

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०/१२/२७ को निर्णयबाट रु ४११९४/- सम्परीक्षण गरिएको ।)

असूल गर्नुपर्ने	३५,३८६
-----------------	--------

८४ पोशाक खर्च निकासा: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रद्वारा प्रकासित कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७९।८० को बुँदा नं.२.२ को ३ मा शिक्षक कर्मचारीको पोशाक भत्ता चैत्र महिनाको तलबसँगै उपलब्ध गराउनु पर्ने उल्लेख छ। पालिका अन्तर्गत श्री विराट बहिरा माध्यमिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक निर्मल दाहाल (प्रा.वि.द्वितीय) ले मिति २०७८।११।१५ गते देखि लागु हुनेगरी राजीनामा दिएकोमा गो.भौ.नं.४।२०७९।०५।२८ बाट प्रथम किस्ता निकासा हुँदा छुट भएको भनि नीजको नाममा पोशाक भत्ता वापत रु.१००००। विद्यालयको खातामा निकासा भएको देखियो। यसरी कानूनी व्यवस्था विपरीत भुक्तानी भएको पोशाक खर्च सम्बन्धितबाट असूली गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु.

असूल गर्नुपर्ने	१०,०००
-----------------	--------

८५ करार शिक्षकलाई थप सुविधा: शिक्षा नियमावली, २०५९(आठौँ संसोधन) को परिच्छेद १८ मा स्थायी शिक्षकले आफ्नो पदमा बहाल गरेको मिति देखि नेपाल सरकारले तोकिएको बमोजिमको पारिश्रमिक साथै थप भत्ता, क.सं.कोष तथा बीमा वापतको रकम प्राप्त गर्ने तथा सेवा अवधी १ वर्ष भएपश्चात ग्रेड समेत प्राप्त गर्ने व्यवस्था रहेको छ। तर राहत शिक्षकको सम्बन्धमा भने नियमावलीले सोको व्यवस्था गरेको देखिदैन। महानगरपालिका अन्तर्गतको सार्वजनिक माध्यमिक विद्यालय, बैजनाथपुरमा मिति २०७९।०५।१९ देखि मा.वि.तृतीय (तलब स्केल रु.४५६८९) राहत कोटामा नियुक्त शिक्षिका शिक्षा कार्कीलाई प्रथम त्रैमासिक (श्रावण-असोजमा) मा पारिश्रमिक निकासा गर्दा १ महिना १२ दिनको रु.६३९६५। निकासा हुनु पर्नेमा ग्रेड, क.सं.कोष तथा बीमा समेत थप गरी जम्मा रु. ८८५७९। निकासा भएको देखियो। अतः नियम विपरीत बढी भुक्तानी भएको रु.२४६१५। सम्बन्धितबाट असूल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु.

असूल गर्नुपर्ने	२४,६१५
-----------------	--------

८६ छात्रवृत्ति भुक्तानी: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रद्वारा प्रकाशित कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७९।८० को बुँदा नं २.८.४ कृयाकलाप नं. ७.२.१.१ मा सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत बालबालिकाको विद्यालय शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न, गुणस्तर सुधार र सिकाई निरन्तरताका लागि छात्रावृत्तिको प्रबन्ध गरिएको छ। आ.ब.२०७९।८० मा यस महानगरपालिका अन्तर्गत पर्ने ७१ वटा

सामुदायिक तथा धार्मिक विद्यालयमा आवासिय तथा गैर आवासिय छात्रावृती वापतको रकम निकास गरेको देखिन्छ। विद्यालयले उपलब्ध गराएको छात्रावृतीको भरपाई हेर्दा छात्रावृती प्राप्त गर्न योग्य विद्यार्थीको संख्या भन्दा बढी रकम पालिकावाट निकास भएको र सो रकम विद्यालयको खातामा बाँकी देखिन्छ। अतः बढी निकास भएको रकम सम्बन्धीत विद्यालयवाट असूल गरी दाखिला गर्नु पर्ने रू.

क्र.स.	विद्यालयको नाम	विद्यालयलाई दिएको निकास रू.	विद्यालयवाट प्राप्त खर्च विवरण रू.	बाँकी बढी भुक्तानी भएको रू.
१	आदर्श माध्यमिक विद्यालय	२२५१६००	२१९८०००	५३६००
२	विराट महेन्द्र रात्री मा.वि.	१४४००	११२००	३२००
३	जनविकास मा.वि.	४७२००	४४०००	३२००
४	महेन्द्र मा.वि.	८५०००	५७४००	२७६००
५	बखरी नि.मा.वि.	७८६००	५६४००	२२२००
६	महामाया भगवती प्रा.लि.	५४४००	४९९००	४५००
७	ज्ञान निकुञ्ज प्रा.वि.	३४४००	०	३४४००
८	सार्वजनिक मा.वि. बैजनाथपुर	६६४००	६१२००	५२००
९	जनता मा.वि. अमाही इकाही	४०८००	०	४०८००
१०	गोम्रहा मा.वि.	५६२३००	५५२२७६	१००२४
११	धरणीधर नि.मा.वि.	३४५००	३३०००	१५००
१२	नि.मा.वि. कञ्चनबारी	७६९००	६८८००	८१००
१३	ज्योती प्रा.वि. खार्जी	४१६००	३५२००	६४००
१४	पञ्चकन्या प्रा.वि.	३८०००	३४४००	३६००
१५	जागृती परोपकार प्रा.वि.	४०४००	३७६००	२८००
१६	विराट प्रा.वि.	४२४००	३६४००	६०००
१७	सुशिक्षा निकुञ्ज नि.मा.वि.	८४६००	८२८००	१८००
१८	रघुपती नि.मा.वि.	१३३३००	११६८००	१६५००
१९	जनता बाल नि.मा.वि.	१०९३००	१०१६००	७७००

२०	मदरसा फरिदिया मजहरे आ.वि.	२२०००	२००००	२०००
२१	आदर्श प्राथमिक विद्यालय	२८०००	२५०००	३०००
			जम्मा रु.	२६४१२४
				असुल गर्नुपर्ने
				२,६४,१२४

८७ **संस्थागत विद्यालयको अनुगमन:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत सामुदायिक, संस्थागत, गुठी र सहकारी विद्यालय स्थापना, अनुमती सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा नियमन सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । पालिकाबाट अनुमती लिइ सञ्चालनमा रहेका ८९ संस्थागत विद्यालयहरूको व्यवस्थापन र अनुगमन सम्बन्धमा मापदण्ड निर्धारण गरी सोहि बमोजिम अनुगमन गर्नु पर्ने व्यवस्था भएता पनि निजी विद्यालयको शुल्क निर्धारण सम्बन्धमा अनुगमन गरेता पनि विद्यालयको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा पालिकाले आफ्नो कार्य क्षेत्रभित्र सञ्चालित संस्थागत विद्यालयको अन्य विषयमा नियमित अनुगमन सुपरीवेक्षण तथा नियमन गरी शैक्षिक गुणस्तर बृद्धिमा ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८८ **शिक्षकको पारिश्रमिक:**

.....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०/१२/२७ को निर्णयबाट रु २०४६३९/- सम्परीक्षण गरिएको ।)

८९ **सेनिटरी प्याड:**

८९.१ सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ३१(१) मा सार्वजनिक निकायले बीस लाख रुपैया भन्दा बढी लगत अनुमान भएको निर्माण कार्य, मालसामान वा जुनसुकै सेवा खरिद गर्नु पर्दा खुल्ला बोलपत्रको माध्यमद्वारा खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । महानगरले आफ्नो क्षेत्र भित्रका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि सेनिटरी प्याड खरिद गर्ने सन्दर्भमा सेनिटरी प्याड(वितरण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६ को दफा २०(६) बमोजिम छात्राहरूको संख्या यकिन गरी कार्यविधि बमोजिम रकम निकास गर्न सक्ने व्यवस्था बमोजिम पालिकाले ५६ वटा सामुदायिक तथा ३ वटा धार्मिक विद्यालयको खातामा गो.भौ.नं. २९८।२०८०।०२।२९ वाट रु.६३८१८४०। निकास गरेको देखियो । विद्यालयहरूले पेश गरेको विल भरपाई चेक गर्दा अधिकतम ७७।९७ तथा न्यूनतम मूल्य ३७।२९(भ्याट सहित)सम्ममा खरिद गरेको देखिन्छ । विद्यालयहरूले प्याड खरिद गर्दा सोझै खरिद गर्ने तथा कार्यविधिमा तोकिए बमोजिम न्यूनतम मापदण्ड समेत मेल खाएको देखिएन । खरिद प्रकृत्यालाई मितव्ययि, व्यवस्थित, तथा गुणस्तरीय बनाउन पालिकाले वार्षिक आवश्यकताको यकिन गरी बोलपत्रको माध्यमबाट प्याड खरिद

गर्ने तथा विद्यालयलाई छात्राको अद्यावधिक संख्याको आधारमा निर्देशिका बमोजिम वितरण गर्नुपर्ने देखिन्छ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८९.२ शिक्षा तथा मानव विकास केन्द्रद्वारा प्रकासित कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७९।८० को कृयाकलाप नं.२.७.१३.२३ बुँदा(१) मा सामुदायिक विद्यालयहरूका कक्षा ६ देखि १२ सम्म अध्ययन गर्ने छात्राहरूलाई निःशुल्क सेनिटरी प्याड वितरण गरिने उल्लेख छ। साथै बुँदा(घ) मा कक्षा ६ भन्दा तल्लो कक्षामा अध्ययन गर्ने महिनावारी भएका छात्राहरूलाई पनि यो व्यवस्था अनुसार प्याड उपलब्ध गराउन सकिने उल्लेख छ। पालिकाले यस वर्ष रु.६३८१८४०। रकम IEMIS DATA को आधारमा छात्रा संख्यालाई आधार मानि प्रति छात्रा विद्यार्थी संख्या र औषत मूल्य रु.६५। कायम गरी हुन आउने रकम विद्यालयको खातामा निकास गरेको देखियो। लेखापरीक्षणको अवधीसम्म पनि देहायका विद्यालयले सेनिटरी प्याड खरिद गरेको बिल,भरपाई प्रमाणहरू पेश गरेको देखिएन। अतः विद्यालयले सेनिटरी प्याड खरिद गरेको विल भरपाई तथा प्रमाण पेश गर्नु पर्ने रु.

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	निकास रकम रु	कैफियत
१	जनता बाल कल्याण आ.वि.	८२८	विल पेश नभएको

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०/१२/२७ को निर्णयबाट रु २५२५६३३/- सम्परीक्षण गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	८२८
-------------------	-----

८९.३ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७९ को नियम ३९(५) बमोजिम सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने बिल, भरपाई, प्रमाण र कागजात संलग्न हुनु पर्ने उल्लेख छ। पालिकाले शिक्षा तथा मानव विकास केन्द्रद्वारा प्रकासित कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७९।८० को कृयाकलाप नं.२.७.१३.२३ मा सामुदायिक विद्यालयहरूका कक्षा ६ देखि १२ सम्म अध्ययन गर्ने छात्राहरूलाई निःशुल्क सेनिटरी प्याड वितरण गरिने प्रावधान अनुसार देहायबमोजिमको विद्यालयलाई सेनिटरी प्याड खरिद गर्न विद्यालयको खातामा रकम निकास गरेकोमा विद्यालयले निकास भएको रकमभन्दा कम रकमको खरिद बिल पेश गरेको देखियो। अतः निकास भएबमोजिमको खरिद बिल पेश गर्नुपर्ने अन्यथा बढी निकास भएको रकम असूल गरी राजश्व दाखिला गर्नुपर्ने रु.

सि.नं.	विद्यालयको नाम	निकास रु.	विल रकम रु.	नपुग रकम रु.	कैफियत
१	शिक्षासदन माध्यमिक विद्यालय	११४०७५	८७१२०	२६९५५	कम विल पेश भएको
२	जनविकास माध्यमिक विद्यालय	१७३५५०	१५०००	१५८५५०	कम विल पेश भएको

३	पोखरीया माध्यमिक विद्यालय	११९२४२५	८७६०१०	३१६४१५	कम विल पेश भएको
४	जनक आ.वि.	६४३५०	२८७९६	३५५५४	कम विल पेश भएको
			जम्मा रु.	५३७४७४	

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०/१२/२७ को निर्णयबाट रु ३०२७४१-सम्परीक्षण गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	५,३७,४७४
-------------------	----------

९० विद्यालयको अनुगमन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत प्रारम्भिक बाल विकास, आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षा, खुला तथा वैकल्पिक निरन्तर सिकाई, सामुदायिक सिकाई र विशेष शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा सामुदायिक विद्यालयलाई दिने अनुदान तथा सोको बजेट व्यवस्थापन, विद्यालयको आय-व्ययको लेखा, अनुशासन कायम गर्ने सम्बन्धि अनुगमन र नियमन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले विद्यालयको अनुगमन सम्बन्धी निश्चित मापदण्ड निर्धारण गरी सोही अनुरूप आफु मातहत सञ्चालनमा रहेका बाल विकास केन्द्र, धार्मिक तथा परम्परागत विद्यालय आधारभूत तह र माध्यमिक तहका विद्यालयहरूको प्रभावकारी अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरी त्यसको प्रतिवेदन व्यवस्थित गरी राखेको देखिएन । यस सम्बन्धमा शिक्षा शाखासँग छलफल गर्दा जनशक्तिको अभावमा सबै विद्यालयहरूको समानुपातिक ढंगले अनुगमन गर्न नसकेको भनाइ रहेको छ । महानगरले अनुगमन सम्बन्धी निश्चित मापदण्ड तयार गरी आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने शिक्षण संस्थाहरूको शिक्षण सिकाइ प्रभावकारी तथा शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न नियमित अनुगमन र सुपरिवेक्षणको व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

९१ **नमुना विद्यालय:** नमुना विद्यालय विकास, विद्यालय सुधार गुरु योजना कार्यक्रम अन्तर्गत महानगरको पोखरीया माध्यमिक विद्यालय छनौट भई आर्थिक वर्ष २०७७।७८ देखि बजेट निकासी हुँदै आएकोमा यस वर्ष रु.१ करोड निकासी भएको देखियो । सशर्त अनुदान अन्तर्गत वित्तीय हस्तान्तरण भई स्थानीय तहमार्फत विद्यालयलाई उपलब्ध हुने अनुदानबाट गरिने भौतिक निर्माण लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालनको लागि नेपाल सरकार, शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका प्रकाशन गर्ने र त्यसैको परिधिमा रहेर स्थानीय तहहरूले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्दछ । चालु आर्थिक वर्षमा भौतिक निर्माणको लागि निकासी भएको रु.१ करोड, गतवर्षको बाँकी रु.१०२७५१७४।३० र लागत सहभागिता रु.१०८४८२१।६९ समेत थप गरेर ठेक्का प्रक्रियाबाट खरिद सम्झौता गरी रु.१२१७५०४२।९५ को कार्यसम्पन्न गरेको देखिन्छ । ठेक्का प्रक्रियाबाट खरिद गर्दा वचत भएको रकमबाट पुनः कक्षाकोठा उपभोक्ता समिति मार्फत भवन निर्माण गरी रु.४६९३३२९।४२ को कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश गरेको छ । बाँकी रु.४४९१६२३।६९ को भौतिक पूर्वाधार निर्माणको प्राविधिक मूल्याङ्कन तथा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने रु..

प्रमाण पेश नगरेको	४४,९९,६२४
-------------------	-----------

९२ **विद्यालयको लेखापरीक्षण:** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्रकाशित कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिका, २०७९।८० को बुँदा नं २.८.३. कृयाकलाप नं. २.७.१३.१० मा सामुदायिक विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान अन्तर्गत विद्यालयको सामाजिक तथा आर्थिक परीक्षण गर्नका लागि कक्षा सञ्चालन गर्ने विद्यालयको आधारमा रकम निकासा दिने व्यवस्था रहेको छ। आ.व.२०७८।७९ मा महानगर अन्तर्गतका निम्न विद्यालयको सामाजिक तथा आर्थिक परीक्षण गर्नका लागि रकम निकासा भएकोमा लेखापरीक्षण अवधीसम्म समेत लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश गरेको देखिएन। अतः विद्यालयले समयमै लेखापरीक्षण गराई प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु.

सि.नं.	विद्यालयको नम	रकम रु.	कैफियत
१	शिक्षासदन माध्यमिक विद्यालय	१५०००	लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश नभएको
२	महामाया भगवती आ.वि.	१००००	लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश नभएको
३	सिद्धकाली आ.वि.	१००००	लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश नभएको
४	जनता आधारभुत विद्यालय	१००००	लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश नभएको
	जम्मा रु.	४५०००	

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२७ को निर्णयबाट रु १००००।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	४५,०००
-------------------	--------

९३ **राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार**

..... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२७ को निर्णयबाट रु ४५००००।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

९४ **महानगर बहुप्राविधिक शिक्षालय**

प्रविधिमा आधारित कार्यमूलक तथा व्यवहारिक शिक्षा आजको आवश्यकता भएकाले आधारभूत, मध्यमस्तरीय तथा उच्चस्तरीय प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्न सुनियोजित रूपमा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसयिक तालिमको माध्यमबाट व्यक्तिलाई जिविकोपार्जनयुक्त बनाउन, सिपयुक्त जनशक्ति उत्पादनगरी श्रम बजारमा सहज प्रवेशको सम्भावना बढाउन र शैक्षिक उत्पादनको गुणात्मकता बृद्धिकोलागि पालिकाले बहुप्राविधिक शिक्षालय नियमावली, २०७७ जारी गरी आ.व ०७७।७८ देखि यो शिक्षालय सञ्चालन गरेकोमा २०७८ फागुणमा ऐन जारी गरी उक्त ऐन र नियमावली अनुसार शिक्षालय सञ्चालन गरेको पाईयो । ऐनको दफा २५ मा शिक्षालयको आन्तरिक लेखापरीक्षण महानगरको आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाबाट हुने र अन्तिम लेखापरीक्षण सामुदायिक विद्यालय सरह हुने उल्लेख भएकोमा आ.व ०७८।७९

को अन्तिम लेखापरीक्षणसम्म जम्मा आम्दानी रु २१०४६७४७.५९ भएको जानकारीसम्म गराएको तर आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण नगराएको व्यहोरा कायम गरिएकोमा आ.व ०७९।८० को अन्तिम लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी पूर्व उक्त शिक्षालयको आ व ०७९।८० को आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र आव ०७८।७९ को अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश हुन आएको छ । जस अनुसार आव ०७८।७९ को जम्मा आय रु २२७९२६०७.०३ कायम भई अन्तिम मौज्दात रु १४९४१९१८.५९ रहेको पाईयो । पालिकाले आव ०७९।८० को आन्तरिक लेखापरीक्षण गरी यो वर्षको जम्मा आय रु २४३७२६०४.५९ रहेको उल्लेख गरेता पनि अन्तिम लेखापरीक्षण नगराएको र गत आवको प्रतिवेदन नगर सभाबाट अनुमोदन समेत गराएको नदेखिएकोले उक्त प्रतिवेदन र आव ०७९।८० को अन्तिम लेखापरीक्षण गराई सो प्रतिवेदन समेत नगरसभामा पेश गरी देखिएका कमिकमजोरीलाई सुधारको लागि आवश्यक निर्देशन सहित अनुमोदन हुनुपर्ने देखियो ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

९५ **उपभोक्ता समिति मार्फत जटिल संरचना निर्माण:** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउँदा मितव्ययिता, गुणस्तरीयता र दिगोपना अभिवृद्धि हुने भएमा वा योजनाको उद्देश्यमै रोजगारीको सृजना गर्ने र लाभग्राही समुदायलाई सहभागी गराउने भएमा तोकिए वमोजिमको कार्यविधि पुरा गरी त्यस्तो कार्य गराउन सकिने उल्लेख छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने सम्बन्धी कार्यविधि रहेको छ । सोही नियममा जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश भएको कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराउने नहुने व्यवस्था रहेको तथा नियम ९७(१२) मा उपभोक्ता समितिबाट निर्माण कार्य सम्पन्न भए पछि सार्वजनिक निकायले सोको रेखदेख मर्मत संभार गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकिएको आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समितिलाई नै हस्तान्तरण गर्नुपर्ने समेतको व्यवस्था छ । साथै सोही नियमावलीको नियम ९७ मा लोडर, डोजर, एस्काभेटर, रोलर, ग्रेडर, विटुमिन डिष्ट्रिब्युटर, विटुमिन बइलर जस्ता हेभी मेशिनहरु प्रयोग हुने कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत नगराउने उल्लेख छ । नमुना छनौटको आधारमा परीक्षण गर्दा महानगरले देहाय वमोजिम जटिल प्रकारका तथा उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण समेत गर्न नमिल्ने सडक कालोपत्रे, सडक ग्राभेल, वडा कार्यालय भवन, स्वास्थ्य चौकी भवन, सडक आर.सि.सि. लगायतका संरचना उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण गरी भुक्तानी गरेको देखियो । नियमावलीमा भएको व्यवस्था विपरितको कार्य नियन्त्रण गर्ने तर्फ महानगरले ध्यान दिनु पर्दछ ।

योजनाको नाम	काम	लागत अनुमान	भुक्तानी
वडा नः ५ कार्यालय भवन निर्माण	भवन निर्माण	९८९९६६९.१७	८२८११९६.३१
महतो टोल आँखा अस्पताल अगाडी माइती नेपाल हुदै जोगवनी जाने नाला र रोड पिच	नाला र सडक कालोपत्रे	२६३३९०५.४१	२५५७१८९.७२
नेपाल परिवार नियोजन संघको भवन निर्माण	भवन फिनिसिङ्ग	११६९७३५.०१	११३५६६५.०६

१२ नः वडा कार्यालय भवन निर्माण	भवन निर्माण	७८२८५८७.७२	७६००५७०.६०
लक्ष्मी नारायण मार्गमा ग्राभेल	सडक ग्राभेल	१३१६३७२.८३	१२१८५३७.३३
ओम पौडेलको घर अगाडी सडक पिच निर्माण	सडक कालोपत्रे	११४५९६९.४८	१११२५९१.७३
स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	भवन निर्माण	६१७६३९३.९७	३२२९३०१.२८
रानीमा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण	भवन निर्माण	४९९९७३५.०३	४१२४०८०.८६
वजरंगवली मन्दिर देखि इलाका प्रहरी कार्यालय सम्म कालोपत्रे	सडक कालोपत्रे	२४९९९९८.२४	२२५९२७७.४२
मिलनचौक स्थित स्वास्थ्य चौकी भवनको तला थप	भवन निर्माण	४९९८६६८.१५	४८५३०७५.००
सुरेन्द्र नौलखाको घर जानेवाटो तथा आदर्श टोल वाटोमा आर सि सि ढलान	सडक आर सि सि	२२९६९०६.२१	१२४१४२७.५३
साविक काठेपुल देखि धनपुरा थारु मुल वस्ती हुदै साविक भौडाहा जोड्ने वाटो पिच	सडक कालोपत्रे	४२८१५२२.५०	२२१०७६७.३१
घिनाघाट चौकबाट कासी रिख्यासनको घर जाने वाटो ग्राभेल	सडक ग्राभेल	४२८५५४५.०२	३२८९३१४.४७
दुधफाराम पूर्व नागवेली मार्गमा नाला तथा पिच निर्माण	सडक कालोपत्रे	४२८३३०४.३४	३७२०७४०.२९
रंगशाला मार्ग पिच निर्माण	सडक कालोपत्रे	२२८८८७१.१९	११०९२१९.११
ओम सुन्दर मार्ग देखि मानव सेवा मार्ग सम्मको वाटोमा रिटेनिङ्गवाल र ग्राभेल	सडक ग्राभेल	१७९९८८१.२९	१७१९४३१.४२
भगवती कार्ग दक्षिण दिना सहानीको घर पूर्व वडा १४ र १८ को सिमानामा कालोपत्रे	सडक कालोपत्रे	२२९९५१५.०८	२१८४६८८.२६
सिद्धार्थ मार्ग मिटेरी मार्ग पिच निर्माण	सडक कालोपत्रे	१९५९३५६.७५	१८९९५४२.००
क्षमता मार्ग किशोर खनालको घरपूर्व पुलामीको घरसम्म सडक कालोपत्रे	सडक कालोपत्रे	४२८३७२१.८५	३६६४२३३.४३

सैद्धान्तिक बेरुजु

९६ उपभोक्ताबाट सडक कालोपत्रे:

९६.१ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउँदा मितव्ययिता, गुणस्तरियता वा दिगोपना अभिवृद्धि हुने भएमा वा परियोजनाका उद्देश्यमै रोजगारीको सिर्जना गर्ने र

लाभग्राही समुदायलाई सहभागी गराउने भएमा तोकिए बमोजिमको कार्यविधि पुरागरी त्यस्तो कार्य गराउन सकिने व्यवस्था छ । साथै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा लोडर, एक्साभेटर, रोलर, डोजर, ग्रेडर विटुमिन डिस्ट्रीब्युटर, विटुमिन बइलर जस्ता हेभी मेशीनहरू प्रयोग हुने कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराउने उल्लेख छ । कार्यालयले देहाय बमोजिमको सडक कालोपत्रे गर्ने कार्यको लागि उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी भुक्तानी दिएको देखिन्छ । यसरी खरिद ऐन नियमको प्रावधान विपरित हेभी मेशीनहरूको प्रयोग हुने कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराउने कार्यमा नियन्त्रण हुनु पर्दछ । लाभग्राही समुदाय सहभागी भई निर्माण कार्य गर्न नसक्ने कार्यको उपभोक्ता समिति मार्फत गराई भुक्तानी दिएको अनियमित देखिएको रु...

भौ.नं./मिति	योजना	उपभोक्ता समिति	जनसहभागिता	कुल खर्च
५२६- २०७९।९।२६	वडा न:१ को भक्त वस्नेतको घर अगाडीको सडक पिच	कृष्ण मार्ग उपभोक्ता समिति	१५००००.००	१००३७७३.५६
१७७३- २०८०।३।१२	रंगशाला मार्गमा पिच निर्माण	रंगशाला मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति	३०००००.००	२०३९८२४.७३
१७८९- २०८०।३।१२	भगवती मन्दिर दक्षिण दिन सहानीको घर पूर्व श्री जनता वाल आ वि हुदै वडा १४ र १८ को सिमाना सम्म सडक कालोपत्रे	नयाँ टोल कालोपत्रे सडक निर्माण उपभोक्ता समिति	३०००००.००	२१८४६८८.२६

अनियमित भएको	५२,२८,२८६
--------------	-----------

९६.२ विराटनगर महानगरपालिकाको शहरी पूर्वाधार निर्माण कार्यविधि एवं योजना अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण मापदण्ड, २०७९ अनुसार रु.२० लाखभन्दा वढी लागतको योजनाहरू ठेक्का प्रकृया मार्फत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर नगर कार्यपालिकाको २०८०।०२।२१ को निर्णयले नेपाल सरकार तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम अन्तर्गत महानगरपालिका क्षेत्रभित्रका सडक तथा भवन निर्माणका लागि विनियोजन भई आएको वजेटबाट ठेक्का प्रकृत्यामा जान पर्याप्त समय नभएकोले उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने मिति २०८०।१।२५ को कार्यालयको निर्णयलाई अनुमोदन गरेको देखियो । उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण कार्य गर्न नसक्ने लोडर, एक्साभेटर, रोलर, डोजर, ग्रेडर विटुमिन डिस्ट्रीब्युटर, विटुमिन बइलर जस्ता हेभी मेशीनहरू प्रयोग हुने कार्यको लागि कार्यालयले गरेको निर्णय नगर कार्यपालिकाले अनुमोदन गरेको देखिन्छ । यसरी खरिद ऐन नियमको प्रावधान विपरित हेभी मेशीनहरूको प्रयोग हुने कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराउने गरी निर्णय गर्नु कानून सम्मत देखिएन । लाभग्राही समुदाय सहभागी भई निर्माण कार्य गर्न नसक्ने कार्यको उपभोक्ता समिति मार्फत गराई भुक्तानी दिएको अनियमित देखिएको रु..

भौ.नं./मिति	योजना	उपभोक्ता समिति	जनसहभागिता	कुल खर्च
४०- २०८०।३।८	काठेपूल पूर्वको वाटो	काठेपूल पूर्वको वाटो निर्माण उपभोक्ता समिति	६२९६३६.००	२२१०७६७.३१
६०- २०८०।३।२३	क्षमता मार्ग किशोर खनालको घर पूर्व पुलामीको घर सम्म र दक्षिण कुमोद अधिकारीको घर सम्म	क्षमता मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति	६२९९६०.००	३८६४२३३.४३
६४- २०८०।३।२३	नाला तथा पिच गर्ने डोमी रायको घर जाने वाटो	लक्ष्मी मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति	५२५१६९.००	१३१७१७९.६५
	जम्मा:			७३९२१८०.००

अनियमित भएको	७३,९२,१८०
--------------	-----------

९७ सन्त नेता कृष्ण प्रसाद भट्टराई फाउण्डेशन

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने सम्बन्धी कार्यविधि रहेको छ । सोही नियममा जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश भएको कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराउन नहुने उल्लेख छ । कार्यालयले सन्त नेता कृष्ण प्रसाद भट्टराई फाउण्डेशन भवन निर्माण कार्यको लागि महानगरपालिकाबाट रु.२७९१११७।, प्रदेश सरकारबाट रु.५७१७६६२। र संघीय सरकारबाट रु.१२००००००। विनियोजन भएको रु.२०५०८७७९। भुक्तानी दिएको देखियो । तीनै तहको सरकारबाट विनियोजित रकमको छुट्टा छुट्टै लागत अनुमान तयार गरी सोही बमोजिम सम्झौता गरी भुक्तानी दिएकोमा फाउण्डेशनले सुरुमा १०७३३.७९ स्क्वायर फिट प्लिन्थ लेभल र प्रत्येक तलाको ११०४१.४२ स्क्वायर फिट भएको साढे सात तलाको डिजाइन पेश गरेकोमा पुनः २०७०.६९ स्क्वायर फिट प्लिन्थ लेभल र प्रत्येक तलाको ३८८४.६९ स्क्वायर फिट भएको साढे चार तलाको डिजाइन पेश गरी सम्झौता गरेको देखियो । डिजाईनसाथ उक्त भवनको एकमुष्ट लागत अनुमान र सोको लागत साँझेदारीको श्रोत यकिन गरी सम्झौता गरेको देखिएन । स्वीकृत डिजाइन बमोजिमको एकमुष्ट लागत अनुमान, सोको लागत साँझेदारी तथा खरिद विधिको यकिन नगरी टुक्रा टुक्रा लागत अनुमान तयार गरेको तथा सोही बमोजिम सम्झौता गरी भुक्तानी दिएको नियमसम्मत नदेखिएको रु...

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर आवश्यक प्रमाण तथा पुष्ट्याइका आधारमा मिति २०८०।१२।२८ को निर्णयबाट रु २०५०८७७९।- सम्परीक्षण गरि सैद्धान्तिक कायम गरिएको ।)

९८ हिमालय रोड

महानगरपालिकाको छैटौँ नगरसभाबाट पारित वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट कितावको पाना नः १२७ (अनुसूची ख) मा आर्थिक वर्ष २०७७।७८ का लागि स्वीकृत अन्य नगरस्तरीय योजनाहरुको सि.नं.८९ मा संघीय सरकारबाट थप अनुदान माग गर्ने गरी महानगरपालिका वडा नः ९ मा अवस्थित हिमालय

रोडलाई सवारी निषेध गरी सौन्दर्यकरण गर्ने योजना वमोजिम महानगरपालिकाबाट मिति २०७८।३।२२ मा रु.१६१४२१८३।०३ को लागत अनुमान स्वीकृत गरेको देखिन्छ । यस कार्यको लागि मिति २०७८।३।२७ मा बोलपत्र आह्वानको सुचना प्रकाशन भएकोमा निर्माण व्यवसायी श्री कला विल्डर्ससंग रु.१००८३२७२।३२ मा मिति २०७९।८।१२ भित्र कार्यसम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता भएको छ । योजना सुरुवातको अवधारणामा सवारी निषेध सडक भनि लागत अनुमानमा ५० मि.मि.को इन्टर्लक व्लक राखिएको तर निर्माणाधिन अवस्थामा त्यस क्षेत्रको जनभावना तथा ट्राफिक व्यवस्थापनलाई मध्यनजर गर्दै ५० मि.मि.को इन्टर्लक व्लकको आइटमको सट्टामा ८० मि.मि.को राखे गरी मिति २०७९।३।८ मा १९.४९ प्रतिशत थप हुने गरी बेरिएसन स्वीकृत गरेको देखिन्छ । १३७.६ मिटर लम्बाई तथा औषतमा १०.९ मिटर चौडाई भएको यस सडकलाई इन्टर्लक व्लक विच्छयाउने तथा सौन्दर्यकरण समेतले योजनाको लागत वढाएको छ । सो कार्य गर्न तोकिएको अवधिमा नसकिने भएकोले मिति २०७९।५।१३ को निर्णयबाट २०७९।८।१३ भित्र कार्यसम्पन्न गर्ने गरी म्याद थप पनि गरेको देखिन्छ । प्राविधिक विलको आधारमा गत वर्ष सम्म प्रथम रनिड विल वापत रु.१०२६८६८।४५ भुक्तानी भएकोमा यस आर्थिक वर्षमा दोश्रो रनिड विलबाट रु.४८१३१६८।२५ र तेश्रो तथा अन्तिम विल वाट रु.५९३४९५५।७५ गरी जम्मा रु.११७७४९९२।४५मा कार्यसम्पन्न भएको छ । सवारी निषेध सडकको परिकल्पना गरी निर्माण प्रारम्भ भएको यस योजनामा निर्माणको क्रममा एकतर्फि सवारी सञ्चालनको अनुमति दिएको तथा लेखापरीक्षणको क्रममा स्थलगत अवलोकन गर्दा सो सडकमा उत्तरतर्फ सवारी पार्किङ तथा दुईतर्फि सवारी सञ्चालन भै रहेको देखियो । सौन्दर्यकरणको लागि प्लान स्ट्रक्चर ५ र फुलदानी २१ मा जम्मा रुख वुट्टाहरु ५८ रोपण भएकोमा सो को उचित संरक्षण भएको देखिएन, अधिकांश रुखवुट्टाको कमजोर संरक्षण रहेको र सौन्दर्यकरणकै अर्को अंश पानीको फोहरा पनि सञ्चालनमा रहेको देखिएन । योजना निर्माण पछि सञ्चालनको कार्यविधि नवनेको कारण हाल यो सडक सामान्य सवारी आवतजावत गर्ने सडककै स्तरमा रहेको तर महानगरले भने पटके निर्णयको आधारमा सो स्थानमा सञ्चालन हुने सार्वजनिक कार्यक्रमहरुमा दस्तुर लिने गरेको देखिन्छ । यस प्रकारको दिर्घकालिन प्रभाव पार्ने योजनाहरुको सञ्चालन कार्यविधि तयार गरी उद्देश्य अनुरूप सञ्चालन तथा संरक्षण गर्नुपर्दछ । महानगरले जुन उद्देश्य अनुरूप हिमालय रोड निर्माण गरेको हो सो वमोजिम निर्माण भए तापनि सञ्चालन नभएकोले निर्मित पूर्वाधारलाई संरक्षण तथा उद्देश्य अनुरूप सञ्चालन गर्ने तर्फ महानगरले ध्यान दिनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

९९ सुशिल कोईराला फाउण्डेसन

९९.१ सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ३ वमोजिम सार्वजनिक निकायले कुनै खरिद कारवाहीको तयारी गर्दा एकमुष्ट लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै नेपाल सरकार संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको प्रतिष्ठान वा संस्थाहरुलाई अनुदान उपलब्ध गराउने सम्बन्धी संक्षिप्त मापदण्ड, २०७९ को बुँदा ३ मा पूँजीगत कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा पूँजीगत खर्चको लागत अनुमान, ड्रइङ्ग, डिजाईन सहितको कार्यक्रम सम्बन्धित स्थानीय तहबाट स्वीकृत गराउनु पर्ने उल्लेख छ । महानगरले सुशिल कोईराला फाउण्डेशन भवन निर्माण कार्यको लागि महानगरपालिकाबाट रु.४८८४९०१।०२ र

संघीय सरकारबाट रु.१२००००००। विनियोजन भएकोमा श्रोत अनुसार दुई तहको सरकारबाट विनियोजित रकमको छुट्टाछुट्टै लागत अनुमान तयार गरी सोही बमोजिम सम्झौता गरी भुक्तानी दिएको देखियो । डिजाईनसाथ उक्त भवनको एकमुष्ट लागत अनुमान र सोको लागत साँझेदारीको श्रोत यकिन गरी सम्झौता गरेको देखिएन । स्वीकृत डिजाइन बमोजिमको एकमुष्ट लागत अनुमान, सोको लागत साझेदारी तथा खरिद विधिको यकिन नगरी टुक्रा टुक्रा लागत अनुमान तयार गरेको तथा सोही बमोजिम सम्झौता गरी भुक्तानी दिएको देखिन्छ । महानगरले योजना बमोजिम एकमुष्ट लागत अनुमान तयार गरी सोही बमोजिम भुक्तानी गर्ने तथा योजनाको एकिकृत लागत बनाउने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११.२ दोहोरो मुल्य अभिवृद्धि कर भुक्तानी: नेपाल सरकार संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको प्रतिष्ठान वा संस्थाहरुलाई अनुदान उपलब्ध गराउने सम्बन्धी संक्षिप्त मापदण्ड, २०७९ को बुँदा ३ मा प्रतिष्ठान वा संस्थाहरुलाई उपलब्ध गराईने अनुदान एकमुष्ट स्थानीय तहमा प्राप्त हुने र त्यस्तो अनुदानबाट पूँजीगत कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा पूँजीगत खर्चको लागत अनुमान, ड्रइङ्ग, डिजाईन सहितको कार्यक्रम सम्बन्धित स्थानीय तहबाट स्वीकृत गराउनु पर्ने तथा अनुदान खर्चको लेखाङ्कन सम्बन्धित स्थानीय तहले गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सुशिल कोइराला फाउण्डेशनको लागि महानगरमा प्राप्त एकमुष्ट अनुदान रकम दुई किस्तामा पेशकी रु.११६४००००। निकास भएको देखिएकोमा महानगरले भौचर नः ३९५ वाट रु.८६४५९४६।५५ पेशकी फस्यौट गर्दा वास्तविक कार्यसम्पादन भन्दा वढी रकम भुक्तानी दिएको देखियो । पेश भएको विल तथा महानगरको स्वीकृत स्टिमेन्ट बमोजिम सिभिल वर्क्स र पि एस गरी जम्मा रु.५९१५१०४।५५ मा १५ प्रतिशतले हुने ओभरहेड रु.८८७२६५।६८ थप गरी हुने रु.६८०२३७०।२३ को १३ प्रतिशतले हुने मु.अ.कर रु.८८४३०८।१३ थप गरी जम्मा रु.७६८६६७८।३६ भुक्तानी दिन मिल्ने देखिन्छ । तर यसरी गणना भै आएको रकममा पुनः १३ प्रतिशतले हुने मुल्य अभिवृद्धि कर रु.९९९२६८।१८ थप गरी भुक्तानी दिएको देखिएकोले वास्तविक हुनुपर्ने भन्दा वढी भुक्तानी भएको अर्थात् दोहोरो मुल्य अभिवृद्धि कर भुक्तानी भएको रकम असूल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु...

असूल गर्नुपर्ने	९,९९,२६८
-----------------	----------

११.३ ओभरहेड भुक्तानी - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(२) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा स्वीकृत नर्स अनुसार तयार गर्नुपर्ने, त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ को १(ख) मा सार्वजनिक खरिद कार्यको भुक्तानी गर्दा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । त्यस्तै नेपाल सरकार संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको प्रतिष्ठान वा संस्थाहरुलाई अनुदान उपलब्ध गराउने सम्बन्धी संक्षिप्त मापदण्ड, २०७९ को बुँदा ३ मा पूँजीगत कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा पूँजीगत खर्चको लागत अनुमान, ड्रइङ्ग, डिजाईन सहितको कार्यक्रम सम्बन्धित स्थानीय तहबाट स्वीकृत गराउनु पर्ने उल्लेख छ । महानगरबाट सुशिल कोइराला फाउण्डेसनको लागि संघीय सरकारबाट प्राप्त रकमको लागत अनुमान तयार गर्दा ठेक्का प्रकृया मार्फत

कार्य गर्नेगरी ओभरहेड र मुल्य अभिवृद्धि कर समेत थप गरेर स्वीकृत गराएको देखिन्छ । फाउण्डेसनले ठेक्का प्रकृया मार्फत कार्य गर्दा ओभरहेड दिन मिल्ने देखिए तापनि अमानत वा उपभोक्ता समिति मार्फत काम गराउदा ओभरहेड दिन मिल्ने देखिदैन । पेश भएको नापी किताव र विल वमोजिम स्वीकृत लागत अनुमानकै दरमा भुक्तानी दिएको देखिएको तथा ठेक्का सम्बन्धी विल तथा प्रकृया पनि पेश नभएको कारण निर्माण व्यवसायीसंग ठेक्का प्रकृयाबाट काम सम्पन्न भएको भन्ने आधार देखिएन । फाउण्डेसनले कुन माध्यमबाट कार्य गराएको हो, यस सम्बन्धमा महानगरले यकिन गर्नु पर्दछ । यसरी निर्माण कार्यको कुल भुक्तानी हुनुपर्ने रकममा १५ प्रतिशत ओभरहेड रु.८८७२६५।६८ मा मुल्य अभिवृद्धि कर रु.११५३४४।५४ समेत थप गरी जम्मा रु.१००२६१०।२२ थप भुक्तानी भएको रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु...

अनियमित भएको	१०,०२,६१०
--------------	-----------

१०० वढी भुक्तानी (९७८-२०७९-११-२५):

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(२) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा स्वीकृत नर्म्स अनुसार तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ । त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ को १(ख) मा सार्वजनिक खरिद कार्यको भुक्तानी गर्दा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले डा.अभिनारायण घिमिरेको घर जाने बाटो समेतमा आर.सि.सि.ढलाई समेतको योजनामा ठुला तथा साना बाटो नाला निर्माण उपभोक्ता समितिलाई देहायको आइटममा स्वीकृत नर्म्स अनुसार गरेको दर विश्लेषण भन्दा बढी दरले भुक्तानी गरेको देखियो । यसरी बढी दर राखि भुक्तानी दिएको रकम असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु....

कामको विवरण	परिमाण	स्वीकृत दर	भुक्तानी दर	वढी भुक्तानी
७५mm thick PCC (१:३:६)	३३.१७ घ.मि.	८७०७.१२	९९२६.७२	४०४५४.१३
Brick Work (१:६)	११८.९२ घ.मि.	१२७३०.६५	१३१४९.४९	४९८०८.४५
Form Work	२२१.९० घ.मि.	८४०.१८	८७०.७०	६७७२.३९
जम्मा:				९७०३४.९७
			असुल गर्नुपर्ने	९७,०३५

१०१ स्थायी लेखा नम्बर: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १९ मा सार्वजनिक निकायले उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई सहभागी गराई निर्माण कार्य गराउनुपर्दा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट स्थायी लेखा नम्बर लिएको हुनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले यस वर्ष विभिन्न उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण कार्य गराई भुक्तानी दिएकोमा कुनैपनि

उपभोक्ता समितिले स्थायी लेखा नम्बर लिएको देखिएन । नियममा भएको व्यवस्था बमोजिम स्थायी लेखा नम्बर लिएका उपभोक्ता समितिसँग निर्माण कार्य गराउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१०२ **मुख्य आइट परिवर्तन (२४०-२०७९-६-१३):**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११८ मा खरिद सम्झौता बमोजिमको कार्य सुरु भई सकेपछि निर्माण कार्यको ड्रईङ्ग, डिजाईन तथा स्पेशिफिकेशन आदि बदल्नु पर्ने र कामको परिमाण थप घट हुने अवस्थामा भेरिएशन परिमाणको प्राविधिक पुष्ट्याई र कारण तथा त्यसले लागत अनुमानमा पार्ने प्रभाव लगायतको कारण खुलाई ऐनको दफा ५४ बमोजिम भेरिएशन स्वीकृत गर्ने अधिकार भएको सार्वजनिक निकायको प्रमुखले स्वीकृत गर्न सक्ने व्यवस्था छ । महानगरले व्याडमिन्टन कर्भर्ड हल निर्माण उपभोक्ता समितिलाई लागत अनुमानमा भएको भन्दा फरक आइटमको उपर्युक्त बमोजिमको प्रक्रिया पुरा नगरी भुक्तानी दिएको देखियो । यस योजनामा लागत अनुमान स्वीकृत गर्दा आइटम नः४ मा १५.३० घ.मि. स्टोन सोलिडको काम रहेकोमा भुक्तानी गर्दा १०६.०८ घ.मि.ग्राभेल सोलिड भएको नापी किताव पेश गरी सोही बमोजिम भुक्तानी भएको छ । स्वीकृत लागत अनुमान भन्दा फरक आइटमको काम गर्नु परेको कारण र फरक आइटमको भुक्तानी दिन मिल्ने यथेष्ट आधार देखिदैन । यसरी सम्झौतामा उल्लेखित मुख्य आइटम नै बदल्ने तथा फरक आइटमको भुक्तानी दिने कार्यको छानविन हुनु पर्दछ । स्वीकृत स्टोन सोलिड आइटमलाई हटाएर १०६.०८ घ.मि.ग्राभेल सोलिडको प्रति घ.मि.रु.२६४७।२४ ले रु.२८०८१९।२२ भुक्तानी भएको अनियमित देखिएको रु...

अनियमित भएको	२,८०,८१९
--------------	----------

१०३ **खन्नेपूर्ने काम:** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ (१ख) मा सार्वजनिक खरिद कार्यको भुक्तानी गर्दा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । संरचना निर्माणको क्रममा फाउण्डेशनमा खनिएको परिमाणमा निर्मित संरचनाको अंश घटाएर बाँकी रहने परिमाणको मात्रालाई पुर्नेको वास्तविक कार्य मात्र सकिन्छ । जनता माध्यमिक विद्यालय वडा नः २ अगाडी सार्वजनिक शौचालय सहित पार्क निर्माण कार्यमा सार्वजनिक शौचालय र सोमवारे सटर निर्माणको फाउण्डेशन खन्ने कार्य ९७.४६ घ.मि.रहेकोमा पुर्ने कामको पनि सोही वरावरको भुक्तानी दिएको देखिन्छ । पूर्नेमा Structure को अंश घटाएर भुक्तानी दिनुपर्नेमा Gravel Soling on foundation २६.५४ घ.मि., Foundation Beam and Column मा १५.७४ घ.मि. PCC र शौचालय र सटरको Sub Structure work (Up to plinth level) को १७.८५ घ.मि.समेत जम्मा ६०.१३ घ.मि.घटाई बाँकीको मात्र भुक्तानी दिनु पर्दछ । तर कार्यालयले फाउण्डेशनमा ९७.४६ घ.मि. खन्ने काम भएकोमा Up to Plinth level को ६०.१३ घ.मि.घटाई बाँकी ३७.३३ घ.मि.को स्विकृत दर रु.३२०। ले हुने रु.११९४५। भुक्तानी दिनुपर्नेमा रु.३११८७। भुक्तानी भएकोले वढी भुक्तानी भएको रु.१९२४२। असूल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु...

असूल गर्नुपर्ने	१९,२४२
-----------------	--------

१०४ **भेरिएशन:** सार्वजनिक खरीद ऐन, २०६३ को दफा ५४ मा खरीद सम्झौता गर्दाका वखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सृजना भएमा भेरिएशन आदेश जारी गर्न सकिने व्यवस्था छ । त्यस्तै निर्माण व्यवसायीसंगको सम्झौताको साधारण शर्तको बुँदा नः ४६.६ मा वि ओ क्यूमा उल्लेखित मुख्य आइटममा २५ प्रतिशत भन्दा वढी र कुल ठेक्काको २ प्रतिशत भन्दा वढी भेरिएन भएमा त्यस्तो थप भएको काममा भेरिएशन स्वीकृत गरी नयाँ दर रेट कायम गर्नुपर्ने उल्लेख छ । लागत अनुमान रु.६९३४४८०।१८ भएको ठेक्का नःBMC/MOR/NCB/W-०३/२०७९/०८० को शिवालय मार्गमा नाला तथा पिच निर्माणका लागि एस.एस.निर्माण सेवासंग २६.५८ प्रतिशत घटी रु.५१३३९७७।८१ मा सम्झौता गरेको देखियो । खरिद सम्झौतामा Asphalt Concreting work को काम ११५.२० घ.मि. रहेकोमा मिति २०८०।२।२५ को नगर कार्यपालिकाको निर्णयबाट भेरिएशन स्वीकृत गरी १७२.०२ घ.मि.को भुक्तानी दिएको छ । २६.५८ प्रतिशत घटीमा खरिद सम्झौता भएकोमा आइटम नः१२ को Asphalt Concreting work भने लागत अनुमान भन्दा १८.६७ प्रतिशत घटी प्रति घ.मि. रु.२३०००। मा सम्झौता भएको र सोही आइटम भेरिएशन भएको देखिन्छ । उक्त आइटममा ४९.३२ प्रतिशत र कुल ठेक्का रकममा २८.९८ प्रतिशत वढ्न गएको देखिएकोले सम्झौताको शर्त वमोजिम रेट नेगोशिएसन गरी नयाँ दर कायम गरेर सो वमोजिम भुक्तानी दिनुपर्नेमा वि ओ क्यू मा कबोल गरेको दर प्रति घ.मि.२३०००। ले नै भुक्तानी भएको छ । यसरी रेट नेगोशिएसन नगरी थप वढ्न गएको परिमाण ५६.८२ घ.मि.को रु.२३०००। मा मुल्य अभिवृद्धि कर समेत रु.१४७६७५१। थप भुक्तानी भएको अनियमित देखिएको रु...

अनियमित भएको	१४,७६,७५२
--------------	-----------

१०५ **प्रधानमन्त्री पार्क:** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११० मा स्वीकृत बोलपत्रको बोलपत्रदाताले ऐनको दफा २७ को उपदफा ४ वमोजिम कार्यसम्पादन जमानत पेश गर्दा बोलपत्रदाताले कबोल गरेको रकमको पाँच प्रतिशत र पन्ध्र प्रतिशत भन्दा वढी घटेर कबोल गरेको अवस्थामा सोही वमोजिम रकम थप गरी कार्यसम्पादन जमानत वापतको रकम दाखिला गर्नुपर्ने त्यसरी पेश गरेको जमानत बाणिज्य बैंकबाट जारी भएको र सोको मान्य अवधि त्यस्तो सम्झौतामा उल्लेखित मालसामान आपूर्ति वा हस्तान्तरण गर्नुपर्ने अन्तिम अवधि वा प्रत्याभुति (वारेन्टी) को अवधि वा निर्माण कार्यको त्रुटीसच्याउने दायित्व (डिफेक्ट लायविलिटीज) अवधि भन्दा कम्तिमा एक महिना वढी अवधिको हुनुपर्ने उल्लेख छ । लागत अनुमान रु.२०८७०८७९४।५८ भएको ठेक्का नःBMC/MOR/NCB/W- ०२/०७८/७९ को प्रधानमन्त्री पार्क निर्माणको व्यवसायी श्री खुस्वु निर्माण सेवासंग रु.१७१३८८०८४।६६ मा मिति २०८२।६।११ भित्र कार्य सम्पन्न गर्ने गरी खरिद सम्झौता भएको देखिन्छ । नियमावलीमा भएको व्यवस्था वमोजिम कम्तिमा निर्माण कार्यको त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधि २०८३।६।१२ सम्मको कार्यसम्पादन जमानत पेश गरेर खरिद सम्झौता गर्नुपर्नेमा प्राइम कमर्शियल बैंको जमानत नः ०३४-२२- ०५८PB, रु.१२१३४६००। वरावरको मिति २०८२।६।१३ सम्म मात्र म्याद भएको जमानत साथ सम्झौता गरेकोले बैंक जमानत अवधि पुरानभै सम्झौता गर्ने पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ । यसरी कानूनमा भएको व्यवस्थाको परिपालना नगरी खरिद सम्झौता गर्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्ने देखिन्छ । जमानतको म्यादको विषय उठान भए पछि लेखापरीक्षणकै अवधिमा उक्त जमानतको म्याद थप भएको छ । मिति २०८२।६।११ भित्र कार्य सम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता भएको यस ठेक्कामा आर्थिक

वर्ष २०७९।८० को अन्त (IPC ३) सम्म रु.२६६५२७६८।४५ अर्थात् १५.५५ प्रतिशत मात्र प्रगति भएको छ । महानगरको गौरवको आयोजनाको रूपमा सञ्चालन भएको यस प्रकारको निर्माण कार्यहरू तोकिएको अवधिमा कार्यसम्पन्न गर्ने तर्फ महानगरले ध्यान दिनुपर्ने देखियो ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१०६ **मर्मत सम्भार शुल्क:** आर्थिक वर्ष २०७९।८० को विराटनगर महानगरपालिकाको नीति तथा, कार्यक्रम तथा बजेट पुस्तिकाको पाना नः २३८ विविध खण्डको क्रमसंख्या ६ मा महानगरपालिकाबाट सञ्चालन हुने सबै निर्माण कार्यमा मर्मत सम्भार शुल्क १ प्रतिशत कट्टा गर्ने उल्लेख छ । काठेपुल पूर्वको वाटो कालोपत्रे कार्यको लागि उपभोक्ता समितिलाई प्राविधिक नापजाँच तथा ठेक्का बिल वमोजिम रु.२२९०७६७।३९ को १ प्रतिशतले हुने मर्मत सम्भार शुल्क रु.२२९०७।६७ कट्टि गर्नु पर्नेमा रु.१०००। मात्र कट्टि गरी भुक्तानी दिएकोले घटी कट्टि भएको रु.२९९०७।६७ सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट असूल गर्नुपर्ने रु..

असूल गर्नुपर्ने	२९,९०८
-----------------	--------

१०७ **सम्पन्न वस्ती महानगर आवास परियोजना कार्यक्रम:** विराटनगर महानगरपालिकाले वडा नं. १२ का अति विपन्न सुकुम्वासिहरुलाई लक्षित गरि सम्पन्न वस्ती महानगर आवास परियोजना कार्यक्रम मार्फत १४५ सुकुम्वासि परिवार पहिचान गरी व्यवस्थित नमुना आवास योजना निर्माण गर्न विराटनगर महानगरपालिका, प्रदेश सांसद मा. केदार कार्की, गैर सरकारी संस्था ह्याविटाट फर ह्युमानिटी नेपाल, सहारा नेपाल र जीवन विकास समाज अन्तर्गतको जीवन विकास लघुवित्त वित्तिय संस्थासंगको सहकार्यमा वडा नं. १२ मा ३ विघा १६ कट्टा ५ धुर सामुहिक रूपमा जमिन खरिद गरी १४५ आवास निर्माण कार्य २०८० आषाढ मसान्त सम्म सम्पन्न गर्ने गरी २०७८ भदौ ३० मा सम्झौता भएको छ । यस सम्बन्धी परीक्षण गर्दा देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार रहेकोछः

१) उक्त परियोजनाको बजेट व्यवस्थापन सन्दर्भमा सम्झौतामा माननिय प्रदेश सांसदले आर्थिक वर्ष २०७७।७८ मा रु. १ करोड र आर्थिक वर्ष २०७८।७९ मा रु. १ करोड गरी कुल रु. २ करोड उपलब्ध गराउने, महानगरपालिकाले पनि आर्थिक वर्ष २०७७।७८ मा रु. १ करोड र आर्थिक वर्ष २०७८।७९ मा रु. १ करोड गरी कुल रु. २ करोड उपलब्ध गराउने, ह्याविट्याट नेपालले प्रति घर रु. १ लाख ९५ हजारका दरले १४५ घरको निर्माण गर्न रु. २ करोड ८२ लाख ७५ हजार सहारा नेपाल वा उपभोक्ता समिति मार्फत उपलब्ध गर्ने गरी सम्झौता भएको पाइयो । साथै महानगर आवास कार्यक्रम नमुना वस्ति विकास निर्माण निर्देशिका-२०७८ को परिच्छेद ४ मा भवन निर्माणमा लक्षित समुदायको जनश्रमदानको अंशलाई अनिवार्य गरेको हुँदा महानगरपालिकाले उक्त कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराई लागतको १० प्रतिशत जनश्रमदान समितिबाट योगदान गराउने व्यवस्था गरेको छ । यस परियोजनामा लेखापरीक्षण अवधिसम्म ५ वटा उपभोक्ता समिति गठन गरी देहायअनुसारको खर्च भएको देखिन्छ ।

उपभोक्ता समितिको नाम	मुल्याङ्कन रकम	नगरपालिकाको योगदान	उपभोक्ताको योगदान	प्रदेश सांसदको योगदान
सम्पन्न वस्ती महानगर आवास परियोजना उ. स .	९७०८५९७	८७३७७३७	९७०८६०	०
सम्पन्न वस्ती महानगर आवास परियोजना उ. स . (ख)	८७३३९६७	७८६०५७०	८७३३९७	०
सम्पन्न वस्ती महानगर आवास परियोजना उ. स . (ग)	४२४९३९०	०	४३७०५०	३८०४३४०
गत वर्ष सम्मको जम्मा	२२६८३९५४	९६५९८३०७	२२८९३०७	३८०४३४०
यो वर्षको खर्च	६५४९४६९.	०	०	६५४९४६९.
हासम्मको जम्मा खर्च	२९२३३४२३.	९६५९८३०७	२२८९३०७	९०३५३८०९.
खर्चको प्रतिशत	१००	५६.७८	७.८	३५.४२

परियोजनाको हालसम्म सम्पन्न भएको कार्यको मुल्याङ्कन मध्ये महानगरपालिकाले मात्र कुल निर्माणको ५६.७८ प्रतिशत रकम भुक्तानी गरेको देखियो भने ७. ८० प्रतिशत उपभोक्ता र प्रदेश सरकारको ३५.४२ प्रतिशत रहेको पाइयो । संझौताको म्याद २०८० आषाढ सम्म रहेकोमा संझौतामा रहेको व्यवस्था अनुसार हालसम्म सम्झौता नविकरण नभएको र साझेदारी संस्थाको खर्च सम्बन्धमा नेतृत्वदायी संस्था महानगरले खर्चको विवरण पेश गरेता पनि यकिन गरि नसकेको देखियो । महानगरले सम्झौतामा भएको व्यवस्था बमोजिम मुल्यांकनको श्रोतगत हिसाव मिलान हुने गरी खर्च मूल्यांकन संरचना बनाई खर्च यकिन गरि निर्माण कार्य समयमै सम्पन्न गर्नुपर्दछ ।

२) ह्याविट्याट नेपालले प्रति घर रु. १ लाख ९५ हजारका दरले साहारा नेपाल वा उपभोक्ता समिति मार्फत उपलब्ध गराउने र खर्चको दोहोरोपन नहुनकालागी महानगरको प्रत्यक्ष समन्वय र निरीक्षणमा महानगरपालिकाले उक्त खर्चको मुल्याङ्कन गर्ने गरी सम्झौता भएकोमा लेखापरीक्षण अवधिसम्म ६५ वटा आवास निर्माण कार्यमात्र सम्पन्न भएको तथा शुरु सम्झौता अवधिको आधारमा न्यून प्रगति देखिएको र अन्यको निर्माण कार्य भईरहेको जानकारी गराएकोले सम्पन्न पश्चात हस्तान्तरण मापदण्ड तयारगरी आयोजनाको लक्ष्य अनुसार कार्य सम्पन्न गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१०८. ठेका नःBMC/MOR/Renovation Works- २०७७/०७८ को कार्यालय मर्मत तथा रिनोभेशनको लागि तुलसी भक्त- कला जे.भी.संग लागत अनुमान रु.२०५२७३१०।७१ भन्दा ३४.२० प्रतिशत घटी रु.१२५४३७७९।९८ मा सम्झौता गरेको देखिन्छ । अन्तिम पटक म्याद थपपछि मिति २०७९।७।३० भित्र कार्यसम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता भएको खरिद कार्यमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु निम्नानुसार छन् ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१०८. सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ वमोजिम लागत अनुमान तयार गर्दा मालसामानको स्पेसिफिकेशनको अधिनमा रही गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले UPVC Pipes को काम लमसममा रु.१५०००। राखि लागत अनुमान तयार गरेकोमा ठेका सम्झौतामा उक्त आइटमको रु.५००००। कबोल गरेर सोही वमोजिम भुक्तानी दिएको देखिन्छ । वास्तविक परिमाणको आधारमा लागत अनुमान बनाउनु पर्ने र लागतको आधारमा भुक्तानी दिनुपर्नेमा लमसम भुक्तानी भएकोले उक्त कार्य स्पेसिफिकेशन वमोजिम भएकोमा आस्वशत हुन सकिएन । मालसामानको स्पेसिफिकेशन वमोजिमको लागत अनुमान तयार गरी वास्तविक कामको भुक्तानी दिनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१०८. सार्वजनिक खरीद ऐन, २०६३ को दफा ५४ मा खरीद सम्झौता गर्दाका वखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सृजना भएमा भेरिएशन आदेश जारी गर्न सकिने व्यवस्था छ । त्यस्तै निर्माण व्यवसायीसंगको सम्झौताको साधारण शर्तको बुँदा नः ४६.६ मा वि ओ क्यूमा उल्लेखित मुख्य आइटममा २५ प्रतिशत भन्दा बढी र कुल ठेकाको २ प्रतिशत भन्दा बढी भेरिएशन भएमा त्यस्तो थप भएको काममा भेरिएशन स्वीकृत गरी नयाँ दर रेट कायम गर्नुपर्ने उल्लेख छ । ठेका नःBMC/MOR/Renovation Works- २०७७/०७८ को कार्यालय मर्मत तथा रिनोभेशनको लागि तुलसी भक्त- कला जे.भी.संग लागत अनुमान रु.२०५२७३१०।७१ भन्दा ३४.२० प्रतिशत घटी रु.१२५४३७७९।९८ मा सम्झौता गरेको देखियो । खरिद सम्झौतामा Steel Reinforcement को काम १०७९२.५५ के.जी. रहेकोमा भेरिएशन स्वीकृत गरी १९३००.४७ के.जी.को भुक्तानी दिएको देखिन्छ । तर यसरी मुख्य आइटममा २५ प्रतिशत तथा कुल ठेकाको २ प्रतिशत भन्दा बढी भेरिएशन हुँदा सम्झौताको शर्त वमोजिम रेट नेगोशिएसन गरेको देखिएन । आइटम नः९ को Steel Reinforcement लागत अनुमान भन्दा ५.२५ प्रतिशत घटी प्रति के.जि. रु.९५। मा सम्झौता भएको र सोही आइटम भेरिएशन भएको देखिन्छ । उक्त आइटममा ७८.८३ प्रतिशत र कुल ठेका रकममा ७.२८ प्रतिशत बढ्न गएको देखिएकोले सम्झौताको शर्त वमोजिम रेट नेगोशिएसन गरी नयाँ दर कायम गरेर सो वमोजिम भुक्तानी दिनुपर्नेमा वि.ओ.क्यू.मा कबोल गरेको दर प्रति के.जी.रु.९५। ले नै भुक्तानी भएको छ । यसरी रेट नेगोशिएसन नगरी थप बढ्न गएको परिमाण ८५०७.९२ के.जी.को रु.९५। मा मुल्य अभिवृद्धि कर समेत रु.९१३३२५।२१ थप भुक्तानी भएको अनियमित देखिएको रु...

अनियमित भएको	९,१३,३२५
--------------	----------

१०८. लागत अनुमान भन्दा ३४.२० प्रतिशत घटी रु.१२५४३७७९।९८ मा सम्झौता भएकोमा स्टिमेट भएको कतिपय काम गर्नु नपर्ने भएकोले मेरिएशन पछि रु.८२६३७५७।४० मा कार्य सम्पन्न भएको देखिन्छ । लागत अनुमानमा १०७.७७ घ.मि. इटाको काम रहेकोमा भेरिएशन पछि घट्टन गई ७२.५ घ.मि.कायम भएको तर प्लाष्टरको काममा भने ९९२.९५ व.मि. वाट बढ्न गई ११०२.०९ व.मि. भएको देखिन्छ । लागत अनुमान गर्दा स्टिमेट गरिएको आइटममा नै प्लाष्टर भएको तथा अन्य थप एरियामा प्लाष्टरको काम भएको नापी कितावबाट देखिंदैन । अन्तर्सम्बन्धित काम भएकोले इटाको काम घट्टदा प्लाष्टरको एरिया पनि घट्टनुपर्नेमा झनै बढेको देखिन्छ । यसरी प्लाष्टरको काम बढ्ने आधार नभएकोले बढेको १०९.१४ व.मि.को कारण सहित प्रमाण पेश गर्ने अन्यथा प्रति व.मि.रु.३००। मा मु.अ.कर थप समेतले हुने जम्मा रु.३६९९८।४६ असूल गर्नुपर्ने रु...

असूल गर्नुपर्ने	३६,९९८
-----------------	--------

१०९ तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रममा लागत सहभागिता: तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७९ को परिच्छेद २ वुँदा ५(१) मा आयोजना सञ्चालनका लागि कार्यक्रमको तर्फबाट अधिकतम सत्तरी प्रतिशत र स्थानीय तहको न्यूनतम तीस प्रतिशत लागत सहभागिता गर्नुपर्ने उल्लेख छ । महानगरबाट सञ्चालन भएको तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रमका कतिपय योजनाहरूमा कार्यक्रमबाट प्राप्त रकम शतप्रतिशत भुक्तानी दिएर महानगरले निर्देशिकाले तोके भन्दा कम लागत सहभागिता गरेको पाइयो । वास्तविक खर्चको आधारमा लागत सहभागिता हुनुपर्नेमा निम्नानुसारको योजनाहरूमा पालिकाले तोकिए भन्दा कम व्यहोरेको र कार्यक्रमको वढी खर्च भएको संघीय सरकारको संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने रु...

भौ.नं./मिति	योजना	कुल खर्च	कार्यक्रमबाट खर्च हुनुपर्ने	खर्च भएको	वढी खर्च लेखेको
६०- २०८०।२।२३	क्षमता मार्ग किशोर खनालको घर पूर्व पुलामीको घर सम्म र दक्षिण कुमोद अधिकारीको घर सम्म सडक कालोपत्रे	३८६४२३३.४३	२७०४९६३.४०	३००००००.००	२९५०३६.६०
५३- २०८०।३।२२	अशोक चोक देखि पूर्व हुसैन मार्ग नाला तथा कल्भर्ट निर्माण	३३९०९९१.९३	२३७३६९३.७९	२५०००००.००	१२६३०६.२१

६१- २०८०।३।२३	हाम्रो चोक जनता मार्गमा सडक निर्माण	२६३५४५४.००	१८४४८१८.२३	२००५४००.००	१६०५८१.७६
६५- २०८०।३।२३	महानगर आवास कार्यक्रम अन्तर्गत स्ल्याव सहितको नाला निर्माण	३३१३५४९.७०	२३१९४८४.७९	२४७३७७९.००	१५४२९४.२१
६६- २०८०।३।२३	घिनाघाट चोकबाट कासि रिख्यानसनको घर जाने बाटो मर्मत तथा ग्राभेल	३२८९३१४.४७	२३०२५१९.८०	२६५९०८६.००	३५६५६६.२०
	जम्मा:				१०९२७८५.००
असुल गर्नुपर्ने					१०,९२,७८५

११० प्रदेश समपुरक अनुदानमा लागत सहभागिता: कोशी प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत प्रदेश समपुरक अनुदान सम्बन्धी (दोश्रो संशोधन) कार्यविधि, २०७५ अनुसार समपुरक कोषबाट सञ्चालित कार्यक्रम आयोजना सञ्चालन गर्दा कुल खर्चको ६५ प्रतिशत प्रदेश सरकार र ३५ प्रतिशत पालिकाले व्यहोर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यो वर्ष प्रदेश समपुरक अनुदान अन्तर्गत ठेक्का नः BMC/MOR/NCB/W- ३/२०७९/८० शिवालय मार्गमा नाला तथा पिच निर्माण कार्यको निर्माण व्यवसायी एस एस निर्माण सेवालार्ई भेरिएशन पछि कायम भएको सम्झौता वमोजिम अन्तिम विल भुक्तानी रु.६९०९२८४। गर्दा रु.१९०९२८४। मात्र पालिकाबाट र बाँकी रु.५००००००। प्रदेश समपुरक कोषबाट खर्च गरेको देखियो । प्रदेश समपुरक अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि वमोजिम कुल खर्चको ६५ प्रतिशतले हुने रु.४४९१०३५। मात्र कोषबाट खर्च लेख्नुपर्नेमा वढी खर्च लेखेको रु.५०८९६५। पालिकाबाट फिर्ता गरी प्रदेश कोषको संचित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने रु...

असुल गर्नुपर्ने	५,०८,९६५
------------------------	-----------------

१११ सिंघीया खोला तटवन्धन : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(२) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा स्वीकृत नर्म्स अनुसार तयार गर्नुपर्ने र सोही नियमावलीको नियम १२३ को १(ख) मा सार्वजनिक खरिद कार्यको भुक्तानी गर्दा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । महानगरबाट सिताराम राईको घरपूर्व तथा सिंघीया खोलामा तटवन्धन कार्यको लागि रु.२४२७२०४। को लागत अनुमान स्वीकृत गरी रु.२१०१२२८।५२ को कार्यसम्पन्न गरेर उपभोक्ता समितिलार्ई भुक्तानी दिएको देखिन्छ । यस योजनाको लागत अनुमान तयार गर्दा २*१*१ साइजको ग्याविन वक्स १७३ मिटरमा गर्ने उल्लेख भएको तर महानगरले स्वीकृत गरेको दरविश्लेषण अनुसार प्रति वक्समा कायम भएको दर रु.१३८९७।९० ले गुणन गरेकोले १७३ मिटरको जम्मा

रु.२४०४३३६।७० भुक्तानी हुने गरी लागत अनुमान स्वीकृत गरेको छ । Fabrication of gabion boxes hexagonal mash medium size coated wire box size २*१*१ filling with rounded elongated stone को दरमा भुक्तानी गर्दा ग्याविन लगाउने क्षेत्रफललाई वक्समा परिणत गरी सो वमोजिम नै भुक्तानी गर्ने गरेर लागत अनुमान तयार गर्नुपर्नेमा इकाई नमिल्ने गरी लागत अनुमान स्वीकृत गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा वक्सको साइज अनुसारको दरलाई मिटरमा भुक्तानी हुने गरी लागत अनुमान स्वीकृत गर्ने पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ । अन्तिम विल भुक्तानी गर्दा स्टिमेट वमोजिम १५० मिटरमा २*१*१ को ग्याविन जाली लगाएको र भुक्तानी पनि प्रति मिटर रु.१३८७९।९० ले नै गरेको छ । ग्याविन जालीको साइज २*१*१ अनुसार तटवन्धन भएको जम्मा १५० मिटरमा पेश भएको नापी किताव वमोजिम अधिकतम ७५ वक्स जाली लाग्ने देखिएकोले रु.१०४०९९२।५० भुक्तानी हुनुपर्नेमा सो भन्दा वढी हुनेगरी १५० वक्सको रकम भुक्तानी भएको छ । यस योजनामा lanching Part को लागि २६ मिटरको खन्ने काम भएको र ड्रईङ्ग वमोजिम तीन तहमा ७८ मिटर सम्म ग्याविन वक्सको काम गर्न मिल्ने देखिएकोले वास्तविक लागत भन्दा वढी हुने गरी लागत अनुमान स्वीकृत गराई सोही वमोजिम भुक्तानी भएको विषयमा महानगरले छानविन गरी यकिन गर्नु पर्दछ । तटवन्धन गरेको क्षेत्रफल भन्दा ७५ वक्स वढी ग्याविन जालीको रु.१०४२३४२। थप भुक्तानी भएको देखिएकोले सो वापतको रकम सम्बन्धितबाट असूल गर्नुपर्ने रु...

असूल गर्नुपर्ने	१०,४२,३४२
-----------------	-----------

११२ **परामर्श तथा डीपीआर खर्च:** बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डीपीआर लगायतको अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र नेपाल सरकारका सचिव तथा विभागीय प्रमुखहरूबीच मिति २०७९/०४/२४,२५ र २९ गते भएको अन्तरक्रिया कार्यक्रम पश्चात आयोगको च.नं १७०७३ मिति २०७९।६।३० को पत्रद्वारा विभिन्न मन्त्रालय,विभाग र निकायलाई विभिन्न ३१ बुँदे सुझाव कार्यान्वयनकालागि निर्देशन गरेको छ । जस मध्ये सुझावको बुँदा नं १० मा . विभिन्न अध्ययन तथा डिजाइनको नाममा परामर्शदाता मार्फत हुने खर्चको औचित्य पुष्टि हुनुपर्ने, अति आवश्यक अवस्थामा मात्र परामर्शदाता मार्फत त्यस्ता कार्य गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने र त्यसप्रकारका प्रतिवेदन यथाशिघ्र कार्यान्वयन गर्नुपर्ने साथै कार्यान्वयन हुन सम्भव नभएको अवस्थामा अधिकार प्राप्त अधिकारीमार्फत प्रमाणित गराई व्यवस्थित रूपमा अभिलेख राख्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने उल्लेख भएकोमा पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार अधिकांश प्रतिवेदन कार्यान्वयनमा गएतापनि यो वर्ष रु १ लाख खर्चगरी तयार भएका स्मार्ट पार्किङ डीजाईनको लागत १७ लाख ७५ हजारको कार्य सुरुवात भएको पाईएन । कार्यालयमा प्राविधिक जनशक्ति उपलब्ध हुदा हुँदै यस्ता कार्यहरूमा आफ्नो जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा कार्यालयको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउने र कार्यान्वयनमा पालिकाको सक्रिय पहल हुनु पर्दछ । यस सम्बन्धि विवरण निम्नानुसार रहेको पाईयो ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	परामर्शदाता	स्वीकृत बजेट रु.	खर्च रकम रु.	अध्ययनबाट निर्धारण भएका आयोजनाको लागत	कार्यान्वयन भए/नभएको (कार्यान्वयन भएको भए बजेट)
	गत वर्षको					
१	महानगर प्राविधिक शिक्षालयको नयाँ भवन निर्माणका लागि डि.पि.आर.	श्री डाइनामिक रिसोर्सेज मेनेजमेण्ट सर्भिस प्रा.लि. नयाँ बानेश्वर काठमाण्डौ	१५१९८५०	१५१९८५०	१७१८६५०२९.७	ठेक्का लागेको
२	सिंघिया खोलास्थित हनुमान मन्दिरमा आरतीस्थल निर्माण गर्न डि.पि.आर	श्रृंखला आर्किटेक्चर डिजाइन एण्ड कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि., नखिपोट ललितपुर	१६८७९२३	१६८७९२३	५३७२८१६४	ठेक्का लागेको
३	मनपाको प्रशासकिय भवनको डिपिआर	प्रीसा ई.क.प्रा.लि	१९८८८००	१९८८८००	२५५८३९०००	ठेक्का लागेको
४	प्रधानमन्त्री पार्क निर्माण डिपिआर	रावत ई. क. प्रा.लि	१८२१५६०.	१८२१५६०.	३१८५११३००	ठेक्का लागेको
	यो वर्षको					
१	नहरछेउमा वातावरण मैत्री तथा व्यवस्थित पार्क बनाउन गुरु योजना निर्माण	श्री सिभिकन इन्जिनियरिङ्ग सर्भिस , विराटनगर	४८१३८०	४८१३८०	४८१३४०३७	संघीय सरकारबाट बजेट विनियोजन भएको
२	विराटनगर महानगरपालिकाअन्तर्गत रहेको सिंघियाखोलाको सिमाना पहिचान गरी नदी किनार क्षेत्रमा रहेको	विल्डिङ्ग डिजाइन ईन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी	१९९९२४४	१३९१३६९	प्रतिवेदन आउन बाँकी	२०८०.६मा भुक्तानी

	अव्यवस्थित वसोबासको अभिलेख राख्ने कार्यका लागि	प्रा.लि. , भक्तपुर				
३	स्मार्ट पार्कीङ्ग डिजाइन परामर्श	श्री सुवास राजकर्णिकार	९९९३९.०६	९९९३९.०६	९७७५०००	नभएको
४	भूउपयोग रणनीति निर्माण परामर्श सेवा	श्री विएमएस नेपाल प्रा.लि. , कोटेश्वर , काठमाण्डौ	९९६०५५०	९९६०५५०	नखुल्ने	
५	हृदयेन्द्र बालउद्यान गुरुयोजना निर्माण परामर्श सेवा	श्री घर निर्माण प्रा.लि. , धरान , सुनसरी	४७९५४९	४७९५४९	२००३६२२४	ठेक्का लागि सकेको

सैद्धान्तिक बेरुजु

११३ सोझै खरिद: सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ (२) मा खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा पारी खरिद गर्नु नहुने, त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ (१) मा रु.१० लाख रुपैयाँ सम्म लागत अनुमान भएको मालसामान सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था रहेको र नियम ८५ (१ख) मा एक आर्थिक वर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी सीमाभन्दा बढी रकमको वा एउटै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाबाट एक पटकभन्दा बढी सोझै खरिद गर्न नपाउने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले निम्नानुसारका रु.३७४६६२६०।२८ वरावरका निर्माण तथा खरिद कार्य गर्दा उपर्युक्त ऐन नियममा भएको व्यवस्था पालना गरेको देखिएन । यसरी खरिद योजना नवनाई प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।

क्र.सं.	योजनाको नाम	ल ई रकम	भुक्तानी रकम	व्यक्ति/संस्था
१	पुष्पलाल चौकदेखि दक्षिण रोडमा Marking Paint	९९९५४०.८३	९६७९७९.९६	रजनी कन्स्ट्रक्सन
२	विराटनगर महानगरपालिकाका विभिन्न वडाहरुमा लुज ग्राभेल हाल्ने कार्य	९९०६९४.६४	४२४६८५.४७	गुडविल कन्स्ट्रक्सन

३	विराटनगर महानगरपालिकाभित्रका विद्युत पोलहरूमा रङ्गरोगन कार्य	९९७९३१.६७	९६२५०२.८६	शुभकामना निर्माण सेवा
४	हाटखोला चौक समेतमा आर.सि.सि.सडक तथा पिच मर्मत कार्य समेत	९९९२०५.९२	९६१८८२	रत्ना निर्माण सेवा
५	पुष्पलाल चौकदेखि ट्राफिक चौकसम्म पिच मर्मत समेतको कार्य	९६७३५३.४४	९३५८९९.२९	गोविन्द निर्माण सेवा
६	चिनारी मार्ग तथा नोबेल डेरी मार्गमा पिच निर्माण	९९९५५५.१९	९५८९८५.८३	डि.के.कन्स्ट्रक्सन
७	जिल्ला प्रहरी कार्यालयको उत्तरतर्फ कार्यालय प्रमुख निवास जाने बाटो आर.सि.सि.ढलान गर्न	७२१७२५.२८	६९४५०९.४७	नाङ्छो कन्स्ट्रक्सन
८	हृदयेन्द्र बाल उद्यानको भवन रङ्गरोगन, विद्युत फलसिलिङ्ग र सेड लगायतको कार्य	९७८५८०.९	९४०७५१.८	बराल कन्स्ट्रक्सन
९	हनुमान मन्दिर उत्तर राधाकृष्ण मार्गमा नाला मर्मत तथा निर्माण	९९९३१४.१२	९०५९८४.०४	माधवी निर्माण सेवा
१०	गोधुली मार्ग देखि धरान रोडसम्मको कन्या मार्गमा ग्राभेल गर्न	९०३८०२.७१	८६२४८६.१७	आर.के.एस.कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.
११	पृथ्वी टोलस्थित निमा मार्गमा नालामाथि स्ल्याव हाल्ने कार्य	२६५२२९.१८	२५४९६६.८२	अश्रु निर्माण सेवा
१२	एयरपोर्ट रोडमा Marking Paint	९९९८२१.८२	९६६४८४.२४	साहिस्ता निर्माण सेवा
१३	गैरी मार्गमा ग्राभेल, कलभर्ट र रिटेनिङ्गवाल निर्माण	८७१६६४.१२	६९९७४४.९९	इन्जिनियरिङ्ग सोलुसन्स सप्लायर्स एण्ड बिल्डर्स प्रा.लि.
१४	दाहाल प्रतिष्ठान अगाडिको सत्सङ्ग मार्गमा सववेश कार्य	१६८८४०.१२	१६२५११.५२	समा निर्माण सेवा
१५	वडा नं.४ का विभिन्न स्थानमा Loose ग्राभेल हाल्ने	९९८८८९.१५	४६२९१३.९९	रेमन कन्स्ट्रक्सन

१६	खार्जी(आयल निगम पछाडि) सदभावटोलमा स्ल्याव कलभर्ट तथा पिच मर्मत समेतको कार्य	८३६२५८.१९	७७०३९४.५४	ॐ हरि निर्माण सेवा
१७	श्री श्री मार्ग द आर्ट अफ लिभिड नेपाल जाने बाटोमा ग्राभेल गर्न	९४१९७०.४७	९०५७५७.७३	जे.एण्ड जे.कन्स्ट्रक्सन
१८	श्री गणेश मार्गमा आर.सि.सि.ढलाई र रिटेनिङ्गवाल निर्माण	९८९२१६.२६	९५८०३३.९७	एम.एम.निर्माण सेवा
१९	वडा नं.५ का विभिन्न स्थानमा Loose ग्राभेल हालने	९९८८८९.१५	३३६२७६.७८	नव दुर्गा सप्लायर्स
२०	वडा नं.५ स्थित स्वास्थ्य चौकी भवनमा रङ्गरोगन	९९८२७४	९६६१९१.६४	लायनहर्ट कन्स्ट्रक्सन एण्ड इन्जिनियर्स प्रा.लि.
२१	पृथ्वी चौकबाट डि.पि.एस.स्कुल जाने बाटो मुल सडकको पूर्वपट्टीको बाटोमा Plum Wall Drain निर्माण	९७६७५५.९	८४६६१०.४१	श्लोक कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि.
२२	विराटनगर महानगरपालिका कार्यालयको ढल निकासको मर्मतसम्भार कार्य	३११८७९.५५	३००६८५.६६	एस.के.प्लम्बिङ्ग एण्ड ट्रेडर्स
२३	विराटनगर महानगरपालिका कार्यालय भवनमा रेलिङ्ग, Sanitary तथा आल्मुनियमको कार्य	९२८६०२.६९	८०२५३१.४९	जनप्रिय बिल्डर्स एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि.
२४	कोशी अस्पतालदेखि पश्चिमतर्फ जाने कोइराला निवाससम्मको बाटो पिच मर्मत	४२५५००.०९	४०९३१०.१	उपासना एण्ड श्रृया कन्स्ट्रक्सन
२५	विराटनगर महानगरपालिका कार्यालय भवन रङ्गरोगन कार्य	९२६६०६.२९	८६००८०.५८	नेपाल कन्स्ट्रक्सन
२६	विराटनगर महानगरपालिका कार्यालयको नयाँ भवन पार्टिसन तथा फर्निचिङ्ग कार्य	९९९५०२.२६	९६६६१४.८३	अथ श्री इन्टेरियर प्रा.लि.
२७	विराटनगर महानगरपालिका कार्यालय भवन अन्तर्गत शहरी	६९९२९४.२८	६६९५३१.४	भगवती गूल उद्योग

	पूर्वाधार विकास तथा योजना महाशाखामा आल्मुनियम पार्टिसन			
२८	जिल्ला प्रशासन कार्यालय अगाडि रहेको क्यान्टिन तथा विश्रामस्थल रङ्गरोगन तथा मर्मत	६११८८५.२२	५८९५९७.२	एलिसा कन्स्ट्रक्सन
२९	विराटनगर महानगरपालिका कार्यालय अन्तर्गत घरनक्सा शाखाको रिनोभेसन कार्य	५११४९७.५६	४८५४९३.६६	न्यू मनिष गृह उद्योग
३०	झि पुच भवन फिनिसिङ्ग कार्य	४९९८३४.५५	४८३५६३.८	सरुजा निर्माण सेवा
३१	राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस) भवन मर्मत (रंगरोगन, टायल्स र आल्मुनियम पार्टिसनको कार्य)	८४२१६५.९५	८०९५२७.७५	न्यू रचना कन्स्ट्रक्सन
३२	वडा नं.१२ अन्तर्गतका विभिन्न स्थानहरूमा Loose ग्राभेल हाल्ने	९९८८८९.१५	६२२९१९.८२	दाहाल कन्स्ट्रक्सन
३३	वडा नं.१३ का विभिन्न स्थानमा Loose ग्राभेल हाल्ने	९९८८८९.१५	४४९५३०.२७	पुष्पकमल निर्माण सेवा
३४	रामजानकी मन्दिर(खाकीबाबा) को सामुदायिक भवनमा टायल्स तथा रङ्गरोगन कार्य	८९९५४५.६३	८७०४७८.६२	बोलबम निर्माण सेवा
३५	वडा नं.१८ का विभिन्न स्थानहरूमा Loose ग्राभेल हाल्ने	९९८८८९.१५	६१७७००.२५	महेन्द्र निर्माण सेवा
३६	वडा नं.१ र ३ अन्तर्गतका विभिन्न स्थानहरूमा Loose ग्राभेल हाल्ने	९९७६१०.१७	६३०७२३.०६	गंगा कन्स्ट्रक्सन
३७	वडा नं.१८ र १९ अन्तर्गतका विभिन्न स्थानहरूमा Loose ग्राभेल हाल्ने	९७४५८८.३९	५७२२३१.७३	मोहम्मद कन्स्ट्रक्सन
३८	वडा नं.४ र १९ का विभिन्न स्थानहरूमा Loose ग्राभेल हाल्ने	९९७६१०.१७	४३७३४२.५४	हंसराज निर्माण सेवा
३९	वडा नं.५ र १६ का विभिन्न स्थानहरूमा Loose ग्राभेल हाल्ने	९९६३३१.१८	५६३६५२.३२	देव कञ्चन निर्माण सेवा

४०	वडा नं.८, १२ र १३ का विभिन्न स्थानहरूमा Loose ग्राभेल हाल्ने	९९५०५२.१९	६११९२७.८८	ठाकुर निर्माण सेवा
४१	वडाका विभिन्न स्थानमा ग्राभेल(मर्मत)(कोटेशन)	९९७९५८.६७	९६२२८८.९४	गरिमा निर्माण सेवा
४२	फूलबारी मार्ग तेजिन्द्र भट्टराईको घरतर्फ रिटेनिङ्गवाल(कोटेशन)	४९९२७३.१	४८३२७५.४५	रब्ब निर्माण सेवा
४३	खगेन्द्र घिमिरेको घर जाने बाटोमा पक्कीनाला समेत(कोटेशन)	४९९९३६.९२	४८३६२७.८८	गोविन्द निर्माण सेवा
४४	ढकाल सेवा समाज पश्चिम जाने बाटोमा माटो पुर्ने र ग्राभेल समेत(कोटेशन)	४९९८४४.१६	३७६९५५.२३	युकेश निर्माण सेवा
४५	बासुकीनाथ मार्गमा नाला(कोटेशन)	४२४९६०.९४	३८८३४७.१८	कन्चनेश्वर कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि.
४६	गणेश मार्गमा रिटेनिङ्गवाल र ग्राभेल(मर्मत)(कोटेशन)	३६५०३९.४	३५१३१०.१४	सम्राट निर्माण सेवा
४७	सन्तनेता कृष्ण प्रसाद भट्टराई फाउण्डेसन जाने बाटोमा ग्राभेल(कोटेशन)	४९९८९२.३६	४८३०१२.२६	रत्ना निर्माण सेवा
४८	मानव सेवा आश्रम भवनमा गेट(बेलबारी नगरपालिका)	४९७१४७.४७	४१७५२८.४९	शुभ विराटेश्वर कन्स्ट्रक्सन
४९	मानव सेवा आश्रम भवनमा ट्रेस(लेटाड नगरपालिका)	४९९५७४.८७	४६१२०८.७४	तिर्थ निर्माण सेवा
५०	हरिहर पथको बाटो साई मन्दिर जाने बाटोमा नाला समेत(कोटेशन)(मर्मत)	३९९९८५.१६	३८२८७८.९४	पराजुली निर्माण सेवा
५१	शिव नारायण कामतको घर दक्षिण आर.सि.सि.ढलान(कोटेशन)	४२९५२८.०९	४१५८८६.१५	भट्टराई कन्स्ट्रक्सन

५२	अन्तिम आचार्यको घर पश्चिमको बाटोमा नाला र ग्राभेल(कोटेशन)	४९९८६५.८	४५९९१६.३७	सुसमीक्षा कन्स्ट्रक्सन
५३	हिमालय रोड अन्तर्गत सडकको दुबैतर्फ पेटीमा इन्टरलक टायल्स(मर्मत)(कोटेशन)	९९९७२०.४६	९६३७०५.३	जनप्रिय बिल्डर्स एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि.
५४	मनकामेश्वर हनुमान मन्दिरमा ग्गिल, टायल्स तथा रङ्गरोगन(कोटेशन)	८०५०५२.६	७२३२८१.४४	अनिको कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.
५५	राम प्रसाद ढुङ्गेको घर अगाडि तथा नहर दक्षिण बाटोमा स्ल्याव तथा माटो र ग्राभेल(कोटेशन)	४०४९७२.२५	१३२३३९.३६	न्यू एपोलो निर्माण सेवा
५६	हाइवे पशु क्वारेन्टाइन चेक पोष्टदेखि दक्षिणपूर्व जाने सडकमा माटो र ग्राभेल(कोटेशन)	४२४७३५.६५	४०५२३३.७५	हिमगिरी निर्माण सेवा
५७	रानीस्थित मदर्सा इसलाहुल मुस्लेमिनमा रङ्गरोगन तथा फिनिसिङ्ग(मर्मत)(कोटेशन)	२९८८७९.९१	२८८०३१.१५	षष्ठी निर्माण सेवा
५८	जलधरको घर अगाडि नहरमा आर.सि.सि.कलभर्ट(कोटेशन)	४९९८८४.६७	४८०९३५.८९	युवराज निर्माण सेवा प्रा.लि.
५९	खोक्साहस्थित कृष्ण मन्दिर ग्रामथानमा कम्पाउण्डवाल(कोटेशन)	५०००००.१	४७४५७३.८	मेची कोशी बिल्डर्स एण्ड इन्जिनियर्स प्रा.लि.
६०	फोरलाईन देखि पर्ति टोल जाने बाटोमा ग्राभेल र माटोको कार्य	२०००००.२८	१४५५३०.७५	दाहाल कन्स्ट्रक्सन
६१	१९ नं.वडा कार्यालय भवनमा कम्पाउण्डवाल समेत(मर्मत)(कोटेशन)	५०२६८६.९३	४८७४०५.३९	सन्देश निर्माण सेवा
	जम्मा:	४४८८६६२६.४७	३७४६६२६०.२८	

११४ आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा देखिएको वेरुजुका व्यहोराहरु:

११४. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३३ (द) अनुसार कार्यालयले आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट कायम भएको वेरुजू फर्स्यौट गरि सम्परीक्षण नगराएका निम्न व्यहोराहरु उपदफा ९ अनुसार यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ । प्रतिवेदनमा औल्याए अनुसार आवश्यक कारवाही गरी सो को प्रमाण पेश हुनुपर्दछ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा देखिएका असुल गर्नु पर्ने व्यहोराहरु:		
सि.नं.	विवरण	रकम रु.
१	भौ.नं.६१ मिति २०७९ / ०५ / ०९ बाट आर्थिक वर्ष ०७६ / ७७ मा कोभिड १९ रोकथाम सम्बन्धी कार्य गर्न राज कुमार विश्वासले लिएको पेशकी रकम रु १०००००.०० फर्स्यौट गर्दा नियमानुसार दाखिला गर्नुपर्ने अग्रिम आयकर वापतको रकम रु ५९८.०० दाखिला गरेको नदेखिएकोले सो रकम सम्बन्धीतवाट असुल गरि राजश्व दाखिला गर्नु पर्ने रु.	५९८
२	गो.भौ.नं.७८।२०७९।०५।१३ बाट फोहोर पानी प्रशोधन केन्द्रको वोल्डर र सोलिङ्ग वापतको रकम वसन्त मल्टी पर्पोज कन्ट्रक्सन कम्पनी प्रा.ली. काठमाण्डौलाई व.ख. रु २१०००८.०० लेखि खुद भुक्तानी रु.१९४१६९गरिएकोमा नियमानुसार नगरपालिका कर रु.२७९५कट्टि गर्नुपर्नेमा रु. १८६३.०० मात्र कट्टि भएको देखिएकोले कम कट्टागरी वढि भुक्तानी भएको रकम रु.९३२ सम्बन्धित कम्पनीवाट असुल गरि दाखिला गर्ने रु.	९३२
३	गो.भौ.नं.४७४।२०७९।०७।०४ बाट न्यायिक समिति अन्तर्गत २ जना मेलमिलाप कर्ताहरुको भत्ता रकम शारदा थपलिया लाई व.ख. रु.६००० लेखि खुद भुक्तानी रु.५१००। गरिएकोमा मेलमिलाप कर्ता सिता पौडेलले रु.१२७५ भत्ता वुझेको नदेखिएकोले वुझेको प्रमाण भए पेश गर्नुपर्ने अन्यथा भुक्तानी गरिएको व्यक्तिवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१२७५
४	गो.भौ.नं.५३२।२०७९।०७।२० बाट वार्ड नं. ७ मा नाला सफाई गरे वापतको रकम राजेन्द्र अचार्य लाई व.ख. रु ९५८५०।लेखि पेशकी फर्स्यौट रु.५००००। गरि खुद भुक्तानी रु.४५८५०। गरिएकोमा नियमानुसार सामाजिक सुरक्षा वापत कट्टी गर्नुपर्ने रु.९५९। कट्टी भएको नदेखिएकोले सो रकम सम्बन्धीत कर्मचारीवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	९५९
५	गो.भौ.नं.६५९।२०७९।०८।०९ बाट रोजगार सहायक हरुको पदपुर्ति तथा मुल्यांकन समितिका सदस्यहरुमध्ये १५ जना सदस्य हरुको बैठक भत्ता आ-आफ्नो बैंक खातामा भुक्तानी भएको देखिएको तर तपसिल बमोजिमका सदस्यहरुको	२२२८७

	भत्ता वापतको रकम चेक वाट भुक्तानी भएको देखिएकोमा निजहरुले रकम बुझेको नदेखिएकोले बुझेको भए प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु.	
तपसिल		
	१. रिता खतिवडा रु. ८६८७	
	२. अजयकुमार साह रु. ६८००	
	३. पशुपति पोखरेल रु. ६८००	
६	गो.भौ.नं.१३१९।२०७९।१०।११ बाट वार्ड नं. ११ मा क्षमता विकास तालिम अन्तर्गत उद्घोषण र भाषण कला सम्बन्धीको तालिम कार्यक्रम वापतको रकम खरिदार सतिस कुमार चौधरीलाई व.ख. रु १३६९००.०० लेखी खुद भुक्तानी रु १२६३५१.०० गरिएकोमा पारिश्रमिक कर वापतको रकम रु ५६२५.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ४८६०.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले कम कट्टा गरी वढी भुक्तानी भएको फरक रकम रु ७६५.०० सम्बन्धित कर्मचारीवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	७६५
७	गो.भौ.नं.१३३९।२०७९।१०।१५ बाट स्ट्रीट लाईट खरिद सम्बन्धी आशयको सुचना प्रकाशन गरेवापतको रकम एस.के.मिडिया एडभरटाईजिङ विराटनगर १५ लाई व.ख. रु.५१८६७.०० लेखी खुद भुक्तानी रु ५१८६७.०० गरिएकोले नियमानुसार अग्रिम आयकर वापतको रकम रु.६८९.०० कट्टि भएको नदेखिएकोले उक्त रकम सम्बन्धित मिडिया वाट असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु.	६८९
८	गो.भौ.नं.१७३४।२०७९।१२।०१ बाट ईन्डो नेपाल सगरमाथा कप क्रिकेट प्रतियोगिता वापतको रकम वोर्न टु हेल्प सोसाईटी लाई व.ख. रु.१०००००.०० लेखि खुद भुक्तानी रु.९८५००.०० गरिएको तथा रु. एक लाखको पान विल पेश गरेको अवस्थामा अग्रिम आयकर वापतको रकम रु.१५०००.०० कट्टि गर्नुपर्नेमा रु. १५००। मात्र कट्टी गरेको देखिएकोले कम कट्टा गरी वढी भुक्तानी भएको रकम रु.१३५००.०० सम्बन्धित पक्षवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१३५००
९	गो.भौ.नं.२१८७।२०८०।०१।०९ बाट वडा नम्बर ११ मा कार्यरत कर्मचारी दिपेन्द्र कुमार चौधरीले पदाधिकारी र कर्मचारीहरुको अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमको लागी पेशकी लिई अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम सम्पन्न गरी पेशकी फर्स्यौटगर्दा पेश गरिएका विल भरपाई वमोजिम अग्रिम आयकर रु.१०४८.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा सो कट्टी गरेको नदेखिएकोले सो रकम सम्बन्धित कर्मचारीवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१०४८

१०	गो.भौ.नं.२२१५।२०८०।०१।१० बाट उद्घोषण तालिम सञ्चालन गरे वापत हलेसी महिला ससत्तिकरण सेवा केन्द्र विराटनगर ८ लाई रकम भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापत रु.७५००.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु.७५०.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले कम कट्टी गरी बढि भुक्तानी भएको फरक रकम रु.६७५०.०० सम्बन्धीत सेवा केन्द्र वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	६७५०
११	गो.भौ.नं.२२७६।२०८०।०१।१५ बाट महानगरको १९ नम्बर वडा कार्यालयको लागी ईन्भटर व्याट्रि खरिद गरे वापत कुलायन व्याट्री ईन्डष्ट्रिज प्रा.ली. लाई रकम भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापतको रकम रु.२७३५.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु. २३७५। मात्र कट्टी गरेको देखिएकोले कम कट्टा गरी बढी भुक्तानी भएको रकम रु. ३६०.०० सम्बन्धित ईन्डष्ट्रिज वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	३६०
१२	गो.भौ.नं.२७०३।२०८०।०२।२८ बाट ७ नम्बर वडा कार्यालयका जनप्रतिनिधी, कर्मचारी र जेष्ठ नागरिकहरुलाई अध्ययन अवलोकन भ्रमण वापत सम्बन्धित वडाका कर्मचारी राजेन्द्र आचार्यले पेशकी लिई अवलोकन भ्रमणमा जांदा रु. २००००। का दरले २ दिनको जम्मा रु ४००००। को वस रिजर्भ गरेको देखिएको र सो वापत अन्य बहाल कर रु ४०००। कट्टी गर्नुपर्नेमा पेशकी फस्यौट हुंदा समेत सम्बन्धित व्यक्तिले जम्मा गरेको नदेखिएको र कार्यालयवाट पनि कट्टी गरेको नदेखिएकोले उक्त रकम सम्बन्धित कर्मचारीवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	४०००
१३	गो.भौ.नं.३२७९।२०८०।०३।२२ बाट महानगरको २ नम्बर वडा कार्यालयको २०८० साल आषाढ महिनाको पदाधिकारी हरुको मासिक बैठक भत्ता भुक्तानी गर्दा आषाढ ०८ गते वसेको बैठकमा वडा सदस्य दिपक प्रधान बैठकमा उपस्थित नभएको तर बैठक भत्ता भुक्तानी भएको देखिएकोले उपस्थित भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा सम्बन्धित वडा सदस्यवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	८५०
१४	गो.भौ.नं.३२९२।२०८०।०३।२२ बाट महानगरको ८ नम्बर वडा कार्यालयको २०८० साल जेठ र आषाढ महिनाको पदाधिकारी हरुको मासिक बैठक भत्ता भुक्तानी गर्दा २०८० साल जेठ महिनाको १६ र २१ गते वसेको बैठकमा महिला वडा सदस्य तारा कुमारी राय बैठकमा उपस्थित नभएको तर बैठक भत्ता भुक्तानी भएको देखिएकोले उपस्थित भएको प्रमाण भए पेश गर्नुपर्ने अन्यथा सम्बन्धित वडा सदस्यवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१७००
१५	विराटनगर महानगरपालिकाको लोगो स्वीकृतीको लागी पुर्व तयारी छलफलमा भएको खाजा, खाना वापतको रकम कंचनजंगा पार्टी प्यालेस लाई भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापत रु २२६५.०० कट्टि गर्नु पर्नेमा रु ११५५.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टी रकम सम्बन्धित पार्टी प्यालेस वाट असुल गर्नुपर्ने रु	१११०

१६	गो.भौ.नं.९२।२०८०।०३।२२ बाट विराटेश्वर वृदाश्रम सेवा समिति विराटनगर लाई विराटेश्वर वृदाश्रम सेवा समितिको भवन फिनिसिङ्ग गर्ने कार्यको लागी अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापत रु १२८७१.०० कट्टी गर्नु पर्नेमा रु १०२६०.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा रकम रु २६११.०० सम्बन्धित सेवा समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	२६११
१७	विभिन्न भौचरवाट विराटनगर महानगरपालिका वार्ड नं. १६ मा कार्यरत कार्यालय सहयोगी रवि सुब्बाको करार अवधि २०७९ साल पौष महिना सम्म मात्र कायम रहेको र सो अवधि पश्चात करार सेवा थप नभएको अवस्थामा विभिन्न भौचर र मितिमा निजको तलव भत्ता २०७९ साल माघ महिना देखि २०८० साल आषाढ मसान्त सम्मको भुक्तानी भएको देखिएकोले सो रकम सम्बन्धित कर्मचारी वाट असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु १८८२३३.०० मध्ये रु १५००००। दाखिला भइ बाकि रहेको रु ३८२३३.०० असुल गर्नुपर्ने रु.	३८२३३
१८	गो.भौ.नं.०९।२०७९।०५।१० बाट नाला र वाटो निर्माण गरे वापत यादव मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १० लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी दिदा मर्मत संभार कोष वापत ७५६८.०० कट्टा गर्नु पर्नेमा रु ९३९.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	६६२९
१९	गो.भौ.नं.२५।२०७९।०५।१३ बाट वाटो कालेपत्रे गरे वापत अमितको घर देखि दक्षिण अशोकको घर सम्म कालोपत्रे निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १८ लाई दोश्रो किस्ताको रकम भुक्तानी हुंदा अग्रिम आयकर वापत रु ५९२५.०० कट्टा गर्नु पर्नेमा रु ५२६५.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ६६०.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नु पर्ने रु.	६६०
२०	गो.भौ.नं.३७।२०७९।०५।१३ बाट कल्भर्ड र रिटेनिङ्गवाल निर्माण गरे वापत त्रिगाछि शिवालय टोल निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर ४ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी हुदा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल भरपाई अनुसार अग्रिम आयकर वापतको रकम रु २६४०.०० कट्टी गर्नु पर्नेमा रु १३७५.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु १२६५.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१२६५
२१	गो.भौ.नं.४९।२०७९।०५।१४ बाट नाला निर्माण गरे वापत वास्तोला कन्ट्रक्सन लाई व.ख. रु ३८५३२०.०० लेखि खुद भुक्तानी रु ३४३०३६.०० गरिएकोमा नियमानुसार नगरपालिका कर रु ५११५.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ३४१०.०० मात्र	१७०५

	कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु १७०५.०० सम्बन्धित निर्माण सेवा वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	
२२	गो.भौ.नं.६४।२०७९।०५।१५ बाट कृष्ण प्रसाद कोइराला सेवा गुठिको जग्गामा कम्पाउण्ड वाल निर्माण गरे वापत कृष्ण प्रसाद कोइराला सेवा गुठि लाई तेश्रो किस्ताको रकम भुक्तानी हुदा गुठिले पेश गरेको विल भरपाई अनुसार अग्रिम आयकर वापतको रकम रु २८०५.०० कट्टि गर्नु पर्नेमा रु २०८५.०० मात्र कट्टि भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ७२०.०० सम्बन्धित गुठि वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	७२०
२३	गो.भौ.नं.८९।२०७९।०९।१७ बाट कोशी प्रोजेक्ट पश्चिममा रि.वाल र ग्राभेल गरे वापत लक्ष्मी टोल विकास संस्था निर्माण उपभोक्ता समिति लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी हुदा उपभोक्ता समितिले श्री सेवा एण्ड सहयोग प्रा.ली. विराटनगर १३ को रोलर भाडामा लिएको भनी रु ३३०००.०० को पान विल पेश गरेकोमा सो वापत अन्य बहाल कर रकम रु ३३००.०० कट्टि गर्नु पर्नेमा सो कट्टि गरेको नदेखिएकोले सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	३३००
२४	गो.भौ.नं.१२१।२०७९।०५।२८ बाट कार्यालय भवन मर्मत तथा रिनोभेसन गरे वापत तुलसी भक्त कला जे.भी. लाई दोश्रो रनिङ्ग विल भुक्तानी दिदा अग्रिम आयकर वापत रु ३६८५२.०० र अन्य कट्टी वापत रु ३६८५२.०० कट्टी गर्नु पर्नेमा रु ३०४०६.०० मात्र कट्टा गरेको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ६४४६.०० का दरले जम्मा रु १२८९२.०० सम्बन्धित निर्माण कम्पनीवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१२८९२
२५	गो.भौ.नं.१३२।२०७९।०५।२८ बाट मानगढ मार्गमा ग्राभेलको काम गरे वापत मानगढ मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर ३ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल वमोजिम अग्रिम आयकर वापतको रकम रु ३९५४.०० कट्टि गर्नुपर्नेमा रु २९९.०० मात्र कट्टि गरेको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ३६५५.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	३६५५
२६	गो.भौ.नं.१४४।२०८०।०५।२९ बाट ग्राभेल र नाला पिच गरे वापत वजरंग मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १३ लाई व.ख. रु १६१७५८५.०० लेखि खुद भुक्तानी रु १५९०१९०.०० गरी अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गरिएकोमा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल रकम रु १२४९३९७.०० को अग्रिम आयकर वापतको रकम रु १८७४१.०० कट्टी गर्नु पर्नेमा रु १८४२.००	१६८९९

	मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु १६८९९.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	
२७	गो.भौ.नं.१९२।२०७९।०६।१० बाट नेपाल निजामती कर्मचारी युनियनको भवन मर्मत उपभोक्ता समिति विराटनगर ७ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल रकम रु १७२३०६.०० को नियमानुसार अग्रिम आयकर रु २५८५.०० कट्टी हुनु पर्नेमा रु १६८३.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ९०२.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	९०२
२८	गो.भौ.नं.२१९।२०७९।०६।१२ बाट नाला निर्माण गरे वापत पञ्चकन्या मार्ग नाल निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर ३ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी दिदा मर्मत संभार कोष वापत रु १२३९१.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा सो कट्टी भएको नदेखिएकोले उक्त रकम सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१२३९१
२९	गो.भौ.नं.२६५।२०७९।०७।०३ बाट वाटो र नाला निर्माण गरे वापत ठुला तथा सानो वाटो नाला निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर ७ लाई दोश्रो किस्ताको रकम भुक्तानी हुंदा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल रकम रु १२४४३८५.०० को अग्रिम आयकर वापतको रकम रु १८६६६.०० कट्टी गर्नु पर्नेमा रु ११७००.०० मात्र कट्टा भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ६९६६.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	६९६६
३०	गो.भौ.नं.३६३।२०७९।०८।२९ बाट रि.वाल तथा ग्राभेलको काम गरे वापत सृजना मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा मर्मत संभार कोष वापत रु ११६३२.०० कट्टी गर्नु पर्नेमा रु ९८८५.०० मात्र कट्टा भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु १७४७.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१७४७
३१	गो.भौ.नं.४३३।२०७९।०९।१८ बाट आर.सी.सी. ढलान र पक्कीनाला निर्माण गरे वापत नयां नगर जतुवा निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १४ लाई दोश्रो किस्ताको रकम भुक्तानी दिदा अग्रिम आयकर वापतको रकम रु १३२४८.०० कट्टी गर्नु पर्नेमा रु ८८३३.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ४४१५.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	४४१५
३२	गो.भौ.नं.४९५।२०७९।०९।२१ बाट वाटो नाला र ग्राभेल सम्बन्धिको काम गरे वापत मदन भट्टको घर भएको वाटो नाला र ग्राभेल उपभोक्ता समिति विराटनगर ८ लाई अन्तिम किस्ताको रकम व.ख. रु ११६४१८९.०० लेखि पे.फ. रु	२०००

	२०००००.०० गरी खुद रु ९३९०४८.०० भुक्तानी गरिएकोमा नियमानुसार मर्मत संभार कोष वापत रु ११६४२.०० कट्टा गर्नु पर्नेमा रु ९६४२.०० मात्र कट्टा भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु २०००.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	
३३	गो.भौ.नं.६१०।२०७९।१०।०९ बाट वाटो निर्माण गरे वापत अभिवादन टोल सौभाग्य मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर १२ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी दिदा नियमानुसार १% का दरले हुन आउने मर्मत संभार कोष वापतको रकम रु १०४८५.०० कट्टा गर्नुपर्नेमा रु ८०४.०० मात्र कट्टा भएको देखिएकोले घटी कट्टा गरि भएको रकम रु ९६८१.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु.	९६८१
३४	गो.भौ.नं.६४४।२०७९।१०।१६ बाट घांस कटर मेशिन खरिद गरे वापत स्याकार ट्रेडिङ कम्पनी प्रा.ली. लाई व.ख. रु १३८०००.०० गरी खुद भुक्तानी रु १३७०३७.०० गरिएकोमा नियमानुसार अग्रिम आयकर वापतको रकम रु २०८४.०० कट्टा गर्नुपर्नेमा रु ९६३.०० मात्र कट्टा भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ११२१.०० सम्बन्धित कम्पनी वाट असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु.	११२१
३५	गो.भौ.नं.७४७।२०७९।१०।२४ बाट वोलपत्र सम्बन्धिको सुचना प्रकाशन गरे वापत मकालु एडभरटाईजिङ प्रा.ली. लाई व.ख. रु ९३६१०.०० गरी खुद रु ९२९६७.०० भुक्तानी गरिएकोमा अग्रिम आयकर वापत रु १२४३.०० कट्टा गर्नुपर्नेमा रु ६४३.०० मात्र कट्टा भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ६००.०० सम्बन्धित मिडिया वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	६००
३६	गो.भौ.नं.७६३।२०७९।१०।२६ बाट लव पाण्डेको घर अगाडिको अधुरो वाटो रिटेनिङ्ग वाल र ग्राभेल उपभोक्ता समिति विराटनगर ८ लाई अन्तिम किस्ता वापत व.ख. रु १११७७२४.०० लेखि खुद भुक्तानी रु ११०३०४५.०० गरिएकोमा नियमानुसार मर्मत संभार कोषमा १% का दरले हुन आउने रकम रु १११७७.०० कट्टा गर्नुपर्नेमा सो कट्टा भएको नदेखिएकोले उक्त रकम सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१११७७
३७	गो.भौ.नं.७८१।२०७९।१०।२७ बाट नाला तथा स्लाव निर्माण गरे वापत प्रगति मार्ग ग्राभेल तथा स्लाव निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १३ लाई अन्तिम किस्ता वापत व.ख. रु ४८४९४१.०० लेखि खुद भुक्तानी रु ४०५२७७.०० गरिएकोमा नियमानुसार फाईनल विल भुक्तानी हुंदा मर्मत संभार कोषमा कट्टा गर्नुपर्ने रकम रु ४८५०.०० कट्टा भएको नदेखिएकोले उक्त रकम सम्बन्धीत उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	४८५०

३८	गो.भौ.नं.८९६।२०७९।११।१६ बाट वाटो आर सी सी र ग्राभेल गरे वापत सत्यम मार्ग सडक निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर ४ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी दिदा अग्रिम आयकर वापतको रकम रु १०६७५.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ९३२५.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु १३५०.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१३५०
३९	गो.भौ.नं.९०३।२०७९।११।१७ बाट वाटो रि.वाल र ग्राभेल गरे वापतको रकम गोकुल मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर ४ लाई अन्तीम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल बमोजिम अग्रिम आयकर जम्मा रु १३०६८.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ८१७५.०० मात्र कट्टी गरेको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ४८९३.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	४८९३
४०	गो.भौ.नं.९७७ मिति २०७९।११।२५ शहिद मैदान व्याडमिन्टल कवर्ड हलको सेफटीटंकी तथा पि सी सी रोड रिटेनिङ्ग वाल र आर सी सी ढलाई र ग्राभेल गरे वापत निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर ७ लाई अन्तीम किस्ताको रकम भुक्तानी भएकोमा अन्तीम किस्ताको रकम भुक्तानी हुदाको वखत नियमानुसार १% का दरले हुन आउने रकम रु १५७४५.०० मर्मत संभार कोषमा कट्टि गर्नु पर्नेमा सो कट्टी भएको नदेखिएकोले उक्त रकम सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१५७४५
४१	गो.भौ.नं.१०३३ मिति २०७९।१२।०२ वाटो ग्राभेल गरे वापत वाल विकास केन्द्र देखि राम कुमार परियारको घर सम्मको ग्राभेल वाटो निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १९ लाई फाईनल विल भुक्तानी गर्दा नियमानुसार १% का दरले हुन आउने रकम रु ३४९१.०० मर्मत संभार कोषमा कट्टी गर्नु पर्नेमा सो कट्टी भएको नदेखिएकोले उक्त रकम सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नु पर्ने रु.	३४९१
४२	गो.भौ.नं.१०४४ मिति २०७९।१२।०३ वाटो रिटेनिङ्ग वाल नाला तथा ढलाई सम्बन्धीको काम गरे वापत राम सिता निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर ११ लाई दोश्रो किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापत रु ११९६१.०० कट्टि गर्नु पर्नेमा रु ९५१७.०० मात्र कट्टी गरेको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु २४४४.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	२४४४
४३	गो.भौ.नं.१०५८ मिति २०७९।१२।०५ कल्भर्ड र ग्राभेलको काम गरे वापत कार्टुन फ्याक्ट्री देखि पशिसम ड्रिम गार्डेन जाने वाटो कल्भर्ड र ग्राभेल उपभोक्ता समिति विराटनगर १९ लाई अन्तीम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा मर्मत संभार	६८०२

	कोष वापत रु ६८०२.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा सो रकम कट्टी गरेको नदेखिएकोले सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	
४४	गो.भौ.नं.१०६० मिति २०७९।१२।०५ रिटेनिङ्गवाल सम्बन्धिको काम गरे वापत घिनाघाट उत्तर पन्चकन्या विद्यालय सम्म रिटेनिङ्गवाल मर्मत उपभोक्ता समिति विराटनगर १९ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा मर्मत संभार कोष वापत रु ७६५९.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा सो रकम कट्टी गरेको नदेखिएकोले सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	७६५९
४५	गो.भौ.नं.११९२ मिति २०७९।१२।१६ विराटनगर महानगर पालिका अन्तरगत वार्ड नं. ४ र १९ को विभिन्न स्थानमा गिटि हाल्ने काम गरे वापत हंसराज निर्माण सेवालाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा म.न.पा. कर वापतको रकम रु ५८०६.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा सो कट्टी गरेको नदेखिएकोले सम्बन्धित निर्माण सेवा वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	५८०६
४६	गो.भौ.नं.११९३ मिति २०७९।१२।१६ जिल्ला प्रशासन कार्यालय अगाडिको क्यान्टीन र विश्राम स्थलमा रंगरोकन गरे वापत एलिसा कन्ट्रक्सन लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा म.न.पा. कर वापतको रकम रु ७८२७.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा सो कट्टी गरेको नदेखिएकोले सम्बन्धित कन्ट्रक्सन वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	७८२७
४७	गो.भौ.नं.११९७ मिति २०७९।१२।१६ विराटनगर महानगर पालिका अन्तरगत वार्ड नं. १ र ३ को विभिन्न स्थानमा गिटि हाल्ने काम गरे वापत गंगा कन्ट्रक्सन लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा म.न.पा. कर वापतको रकम रु ८३७३.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा सो कट्टी गरेको नदेखिएकोले सम्बन्धित निर्माण सेवा वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	८३७३
४८	गो.भौ.नं.१४३५ मिति २०८०।०१।१८ वाटो रिटेनिङ्गवाल र ग्राभेल गरे वापतको रकम कदमगाछी उपभोक्ता समिति विराटनगर ४ लाई अन्तिम विल भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापतको रकम रु ७१६५.०० कट्टी गर्नु पर्नेमा रु ५४४०.०० मात्र कट्टी गरेको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु १७२५.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१७२५
४९	गो.भौ.नं.१४९८ मिति २०८०।०१।२८ थपलिया कोलनी सडकमा ढलान र रिटेनिङ्गवाल निर्माण गरे वापत थपलिय कोलनी सडक निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर २ लाई अन्तीम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा सम्बन्धित साइड ईन्जिनियर वाट रु ६८०३१६.०० मात्रको निर्माणको काम भएको भनी विल	२९३०४

	तयार गरिएकोमा पहिले निकास भई गएको रकम रु ३५४८१०.०० कट्टा गरि व.ख. रु ३२५५०६.०० खर्च लेख्नु पर्नेमा व.ख. रु ३५४८१०.०० खर्च लेखि भुक्तानी भएको देखिएकोले वढि भुक्तानी भएको रकम रु २९३०४.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	
५०	गो.भौ.नं.१५१३ मिति २०८०।०१।३१ आर.सी.सी. ढलाई तथा नाला निर्माण गरे वापत गहेली टोल बाटो नाला ढलाई उपभोक्ता समिति विराटनगर ७ लाई प्रथम रनिङ्ग विलको रकम भुक्तानी गर्दा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल भरपाईको अनुसार अग्रिम आयकर रु ९९००.०० कट्टि गर्नु पर्नेमा रु ६१०८.०० मात्र कट्टी गरेको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ३७९२.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	३७९२
५१	गो.भौ.नं.१५१९ मिति २०८०।०२।०१ जामुनेश्वर मार्गमा नाला निर्माण गरे वापत श्रेष्ठ खुस्वु जे.भी. लाई अन्तीम विलको रकम भुक्तानी गर्दा अन्य कर (म.न.पा.) वापत रु २०४३.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु १३६२.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ६८१.०० सम्बन्धित निर्माण सेवा वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	६८१
५२	गो.भौ.नं.१५३० मिति २०८०।०२।०८ कन्चनवारी चोक पुर्व तर्पम नाला निर्माण गरे वापत एलिसा कन्ट्रक्सन लाई अन्तीम विलको रकम भुक्तानी गर्दा आग्रिम आयकर वापतको रकम रु १२७९८.०० कट्टी भएको नदेखिएकोले उक्त रकम सम्बन्धित कन्ट्रक्सन वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१२७९८
५३	गो.भौ.नं.१५४४ मिति २०८०।०२।०९ बाटो रि.वाल सम्बन्धीको काम गरे वापत पराजुलीको घर पुर्व जाने बाटो निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी दिदा सामाजिक सुरक्षा कर वापतको रकम रु १५०२.०० कट्टी भएको नदेखिएकोले सो रकम सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१५०२
५४	गो.भौ.नं.१५९३ मिति २०८०।०२।१६ सडक ढलान र स्लाव निर्माण गरे वापत वन्दे गल्ली सडक उपभोक्ता समिति विराटनगर २ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापतको रकम रु ६३८८.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ३६८९.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु २६९९.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	२६९९
५५	गो.भौ.नं.१६१४ मिति २०८०।०२।१९ नाला र बाटो ढलाई गरे वापत आनन्द मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर ११ लाई दोश्रो किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा	२८२४

	उपभोक्ता समितिले पेश गरे वमोजिमको डोर हाजिरीको रकम रु ३१३८००.०० को सामाजिक सुरक्षा कर वापत रु ३१३८.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ३१४.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु २८२४.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट असुल गर्नुपर्ने रु.	
५६	गो.भौ.नं.१६१७ मिति २०८०।०२।२१ वजरंगवली मन्दिर निर्माण वापत मन्दिर नावघाट उपभोक्ता समिति विराटनगर १२ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा नियमानुसार १% का दरले हुन आउने मर्मत संभार कोष वापतको रकम रु ५०२२.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु २७९६.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु २२२६.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट असुल गर्नुपर्ने रु.	२२२६
५७	गो.भौ.नं.१६३८ मिति २०८०।०२।२२ थारु कल्याणकारी सभा भवन निर्माण गरे वापत थारु कल्याणकारिणी सभा जिल्ला कार्य समिति विराटनगर ३ लाई अन्तिम किस्ता भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकरको रकम रु ६३१९.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ४८५०.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु १४६९.०० सम्बन्धित कार्यसमिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१४६९
५८	गो.भौ.नं.१६५३ मिति २०८०।०२।२५ महानगर पालिकाको कार्यालय भवन रंगरोगन गरेवापत नेपाल कन्ट्रक्सनलाई व.ख. रु ८६००८०.०० लेखि खुद भुक्तानी रु ७७३३१०.०० गरी अन्तिम किस्ता भुक्तानी गरिएकोमा अग्रिम आयकर वापतको रकम रु ११४१७.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा सो कट्टी भएको नदेखिएकोले सम्बन्धित कन्ट्रक्सनबाट असुल गर्नुपर्ने रु.	११४१७
५९	गो.भौ.नं.१७६७ मिति २०८०।०३।१२ मदननगर आधारभुत विद्यालय विराटनगर ३ लाई भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यक्रम वापतको रकम भुक्तानी दिदा अग्रिम आयकर रु ४७८३.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु २९८५.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु १७९८.०० सम्बन्धित विद्यालय वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१७९८
६०	गो.भौ.नं.१७९० मिति २०८०।०३।१२ रिटेनिङ्गवाल र सववेशको काम गरे वापत लक्ष्मी नारायण मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर ४ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापतको रकम रु.७१४४.०० कट्टी गर्नु पर्नेमा रु ५९५९.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ११८५.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट असुल गर्नुपर्ने रु.	११८५

६१	गो.भौ.नं.१८०१ मिति २०८०।०३।१२ ज्ञाननिकुन्ज आधारभुत विद्यालय लाई भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यक्रम वापतको रकम भुक्तानी दिदा अग्रिम आयकर रु २३४१.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु १०६९.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु १२७२.०० सम्बन्धित विद्यालयवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१२७२
६२	गो.भौ.नं.१८४३ मिति २०८०।०३।१७ रिटेनिङ्गवाल, नाला निर्माण र वाटो ढलाई गरेवापत (क) आनन्द मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर ११ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी दिदा मर्मत संभार कोष वापत रु १२८७७.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ३७५५.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ९१२२.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समितिवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	९१२२
६३	गो.भौ.नं.१८९८ मिति २०८०।०३।२१ वाटो ग्राभेल गरेवापत खापटोल सरदार टोलदेखि उत्तर रामवतीको घर सम्म जाने वाटो ग्राभेल उपभोक्ता समिति विराटनगर १९ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी दिदा अग्रिम आयकर वापत रु ५१५७.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ५२४.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ४६३३.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समितिवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	४६३३
६४	गो.भौ.नं.१८९९ मिति २०८०।०३।२१ नाला निर्माण सम्बन्धिको काम गरे वापत राजेन्द्र यादवको घर देखि उत्तर साहुटोल नाल निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १८ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी दिदा मर्मत संभार कोष वापत रु ८९११.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ३८४८.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ५०६३.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	५०६३
६५	गो.भौ.नं.२२ मिति २०८०।०१।१० गायत्री संस्कृत माध्यमिक विद्यालय लाई राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमको भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालयको चार कोठे भवन निर्माण वापतको प्रथम रनिङ्ग भुक्तानी गर्दा सामाजिक सुरक्षा करवापतको रकम रु २५३३.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु २५४.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु २२७९.०० सम्बन्धित विद्यालय वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	२२७९
६६	गो.भौ.नं.७० मिति २०८०।०३।२३ नागवेली मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर ३ लाई दुधफारम पुर्व नागवेली मार्गमा नाला तथा वाटो पिच गरे वापत अन्तिम किस्ता भुक्तानीगर्दा अग्रिम आयकर वापत रु १२५०३.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ३४२०.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ९०८३.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समितिवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	९०८३

६७	गो.भौ.नं.२३ मिति २०८०।०३।२२ तोयानारायण श्रेष्ठको घरदेखि कृष्ण खनालको घरसम्म रिटेनिङ्गवाल तथा आरसीसी ढलान गरे वापत नमुना मार्ग उपभोक्ता समिति विराटनगर ३ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापत रु १३४१०.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु ३४६८.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु ९९४२.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वाट असुल गर्नुपर्ने रु.	९९४२
६८	गो.भौ.नं.४० मिति २०८०।०३।२३ वाटो ग्राभेल तथा ड्रेन निर्माण गरे वापत थलहवा मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर १३ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापतको रकम रु १७४९४.०० कट्टी गर्नु पर्नेमा रु १५८१८.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु १६७६.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समितिवाट असुल गर्नुपर्ने रु.	१६७६
६९	गो.भौ.नं.४१ मिति २०८०।०३।२३ रिटेनिङ्गवाल कलभर्ट र सडक ग्राभेल गरे वापत भगवती मार्ग हुदै संजिवनी मार्ग निर्माण उपभोक्ता समिति विराटनगर ४ लाई अन्तिम किस्ताको रकम भुक्तानी गर्दा अग्रिम आयकर वापतको रकम रु २३१४५.०० कट्टी गर्नुपर्नेमा रु २०१६९.०० मात्र कट्टी भएको देखिएकोले घटी कट्टा भएको रकम रु २९७६.०० सम्बन्धित उपभोक्ता समितिवाट असुल गर्नुपर्ने रु	२९७६
जम्मा रु.		३८५०९८
		असुल गर्नुपर्ने ३,८५,०९८

११४.
२

आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको अनियमित व्यहोराहरु:		
सि.नं.	विवरण	रकम
१	गो.भौ.नं. ८७ मिति २०७९।०५।१५ स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रको लागी सामान खरिद वापत शुभश्री टेक्नोलोजी प्रा.ली. भैसेपाटी ललितपुर २५ लाई व.ख. रु.४९७१२५ लेखि खुद भुक्तानी रु. ४७३३६९ गरिएको सन्दर्भमा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ अनुसार खरिद प्रक्रिया गरेको भनी टिप्पणी पेश भई सदर भएकोमा प्रस्ताव माग नै गरेको नदेखिएको अवस्थामा ३ वटा प्रस्ताव नै नरहेकोले सबै भन्दा कम प्रस्ताव पेश गर्ने शुभश्री टेक्नोलोजी प्रा.ली. हो भनेर खरिद गरेको कार्य लाई यकिन गर्न नसकिएको साथै खरिद गरिएका सामान हरुको जिन्सी दाखिला समेत भएको नदेखिएको र फर्म वैद्यताको लागी आवश्यक पर्ने कागजातहरु कर चुक्ताको	४७३३६९

	प्रमाण पत्र, व्यावसाय दर्ता प्रमाण पत्र र स्थायी लेखा नम्बर दर्ता प्रमाण पत्र समेत संलग्न नरहेकोले यस्तो खर्च नियम सम्मत नदेखिएको रु.	
२	गो.भौ.नं.१५७ मिति २०७९।०५।२९- १२ नम्बर वडा कार्यालयको पदाधिकारी बैठक भत्ता वापतको रकम व.ख. रु ४८०००.०० लेखि खुद भुक्तानी रु ४०८०० गरिएकोमा भुक्तानी गरिएको पदाधिकारी बैठक भत्ताको रकम गत आ.व. जेठ र आषाढ महिनाको भएकोले भुक्तानी दिन बाँकी कच्चावारी म.ले.प.फा.न.२२१ प्रमाणित गरी संलग्न गरेको नपाईएकोले उक्त खर्च नियमित नदेखिएको रु.	४०८००
३	गो.भौ.नं.२०१ मिति २०७०।०५।२९ महानगर ११ नम्बर वडा कार्यालयको २०७९ साल श्रावण महिनाको विविध खर्च वापतको रकम व.ख. रु.२५०००। लेखि खुद रु.२४६२५। सरस्वती ढकालको नाममा भुक्तानी भएकोमा गंगा जमुना होटल विराटनगर ११ को मिति २०७९।०४।१५ मा विल नम्बर ३७ वाट रु. १५६००.०० र मिति २०७९।०४।३० मा विल नम्बर ३६ वाट रु.९४०० को विल पेश गरी भुक्तानी लिएको देखिएकोले उक्त खर्च अनियमित देखिएको रु.	२४६२५
४	गो.भौ.नं. २२० मिति २०७९।०६।०८ महानगर १५ नम्बर वडा कार्यालयको २०७९ साल भाद्र महिनाको विविध खर्च वापतको रकम व.ख. रु २५०००.०० लेखि खुद रु.२४६२५.०० न्यौपाने चिया पसलको नाममा भुक्तानी भएकोमा न्यौपाने चिया पसल विराटनगर को मिति २०७९।०५।३० मा विल नम्बर १२ वाट रु.१७५१० र मिति २०७९।०५।३१ मा विल नम्बर ११ वाट रु.७५००.०० को विल पेश गरि भुक्तानी लिएको देखिएकोले उक्त खर्च अनियमित देखिएको रु.	२४६२५
५	गो . भौ . नं . ३८९ मिति २०७९।०६।३० महानगर ८ नम्बर वडा कार्यालयको २०७९ साल श्रावण र भाद्र महिनाको विविध खर्च वापतको रकम व.ख. रु. ५०००० लेखि खुद रु.४९२४५ गेलाल खाजा घर विराटनगर ९ को नाममा भुक्तानी भएकोमा गेलाल खाजाघर विराटनगर ९ को मिति २०७९।०४।३० मा वि.न. ७ वाट रु १४१६०.००मिति २०७९।०४।३१ मा विल नम्बर १० वाट रु.११०००.०० मिति २०७९।०५।३१ मा विल नम्बर ८ र ९ वाट क्रमश रु.१४०७०.०० र रु.११०९० को विल पेश गरि भुक्तानी लिएको देखिएकोले उक्त खर्च अनियमित देखिएको रु.	४९२४५
६	गो.भौ.नं.३९२ मिति २०७९।०६।३० महानगर १८ नम्बर वडा कार्यालयको मिति २०७९ साल वैशाख देखि आश्विन महिना सम्मको घर भाडा सुदर्शन प्रसाद	२४५००

	साहलाई व.ख. रु.४९००० लेखि खुद भुक्तानी रु. ४४९०० गरिएकोमा गत आर्थिक वर्ष २०७९ साल वैशाख महिनादेखि आषाढ महिना सम्मको जम्मा घरभाडा रु.२४५०० को भुक्तानी दिन बाँकी कच्चावारी म.ले.प.फा.न. २२९ प्रमाणित बेगर भुक्तानी गरेको अनियमित खर्च रु.	
७	गो. भौ . नं . ३९७९ मिति २०८०।०३।२० दाहाल सप्लायर्स एण्ड ट्रेडर्स विराटनगर १० लाई १० नम्बर वडा कार्यालयको जेठ महिनाको विविध खर्च वापत रकम रु २४८७.०० भुक्तानी गर्दा विल र अन्य आवश्यक कागजात संलग्न राखेको नदेखिएकोले खर्च पुष्टिहुने कागजातहरू संलग्न गरि खर्च नियमित गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु.	२४४८७
८	गो. भौ . नं . ३३७९ मिति २०८०।०३।२३ खाजा खाना वापतको रकम भनी तिम्सीना होटल एण्ड कोल्ड सेन्टर विराटनगर ८ लाई रु २०३४००.०० खर्च लेखेको तथा सो रकम प्रदेश र संघवाट आएका अतिथि हरूको लागी भएको खर्च भनी टिप्पणी पेश भएको तर वास्तविक खर्च भएको आधार र पुस्त्याई हुने कुनै कार्यक्रम र सो कार्यक्रमसंग सम्बन्धित कागजातहरू नदेखिएकोले विना कार्यक्रम खर्च भएको रकम अनियमित देखिए रु.	२०३४००
९	गो. भौ . नं . ४९० मिति २०७९।०९।१२ कार्यालय प्रयोजनको लागी खरिद गरिएका खुल्ला दराजको मुल्य वापतको रकम कालिका स्टील फर्निचर उद्योगलाई व.ख. रु ३६३४०८.०० लेखि खुद भुक्तानी रु ३५८५८४.०० गरिएकोमा भुक्तानी गरिएको फर्मको करचुक्ता प्रमाण नदेखिएकोले अनियमित देखिएको रु.	३५८५८४
१०	गो.भौ.नं . १४८५ मिति २०८०।०९।२७ फोहोर पानी प्रशोधन केन्द्रको लागी रु ८४२९८.०० बराबरको रिभल्विङ्ग चियर , खाट , सिरक , डसना , तन्ना , सिरानी , झुल र टिनको वाकस खरिद गरि कालिका स्टील फर्निचर उद्योग लाई भुक्तानी गरेकोमा खरिद गरिएका माथि उल्लेखित सामानहरू कहि जिन्सी दाखिला भएको नदेखिएकोले दाखिला गरेको प्रमाण पेश गरि नियमित गर्नुपर्ने रु	८४२९८
११	जम्मा रु.	१३०७९३३

अनियमित भएको	१३,०७,९३३
--------------	-----------

११४. आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार प्रमाण पेश नभएको व्यहोराहरू:

३

सि.नं.	विवरण	रकम रु.
--------	-------	---------

१	गो. भौ . नं . १५७१ मिति २०७९।११।१३ कार्यालय सञ्चालनको लागी विभिन्न फर्निचरका सामान (टेवल , दराज , सोफासेट , बुककेश , रिभल्विङ्ग चियर) खरिद गरेवापत गोल्डेन फर्निचर हाउसलाई व.ख. रु.२०००००। लेखि खुद भुक्तानी रु. १९७३०५। गरिएकोमा खरिद गरिएका सामानहरु जिन्सी दाखिला भएको नदेखिएकोले दाखिला भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.	२०००००
	जम्मा रु.	२०००००

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर आवश्यक प्रमाण पेश भएका आधारमा मिति २०८०।१२।२ को निर्णयबाट रु २०८१६८०।- सम्परीक्षण गरि सैद्धान्तिक कायम गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	२,००,०००
-------------------	----------

११४. गो.भौ.नं. २७२ मिति २०८०।०३।२४ मा उद्व प्रसाद कोईराला लाई खानेपानीको धारा जडान गरे वापत राखेको धरौटी रकम रु ४०००.०० फिर्ता गर्ने सन्दर्भमा धारा जडान गर्दा पिच भएको सडक ०.८३६ व.मी. क्षति भएकोले प्रति व.मी. रु १४८०।४० का दरले हुन आउने जम्मा रकम रु १२३७।६१ कट्टी गरी (सदरस्याहा) बाँकि रकम मात्र फिर्ता दिनुपर्ने भनी प्राविधिकले निरिक्षण गरि प्रतिवेदन पेश गरेकोमा पुरै रकम भुक्तानी भएको देखिएकोले उद्व प्रसाद कोईराला वाट असुल गर्नुपर्ने रु...

असुल गर्नुपर्ने	१,२३७.६१
-----------------	----------

११४. मू अ कर समायोजन

५

.....(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।२ को निर्णयबाट रु.१०२९८२२।४९ सम्परीक्षण गरिएको ।)

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक वर्ष: २०७९/८०

कार्यालय र स्थान: विराटनगर महानगरपालिका, मोरङ, विराटनगर महानगरपालिका, मोरङ

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	राजेन्द्र पराजुली	२०८०-२-१	हाल सम्म कार्यरत
कार्यालय प्रमुख	विष्णु प्रसाद कोईराला	२०७९-५-२७	२०८०-१-३१
लेखा प्रमुख	सञ्जिव कुमार भट्टराइ	२०७८-५-१	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेशकी
१०,६३८,११०.४५	५९,१४५,०६२	३५,२८५,७८४.२६	०	०	५,६०७,७१३
प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजु रु.					११०,६७६,६६९.७१
प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्यौट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.					३९,५२४,१५६.३२
संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजु रु.					०
लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजु रु.					७१,१५२,५१३.३९

स्थानीय तह :

गत वर्षको जिम्मेवारी	६९९२९१२६२.८३		
आम्दानी	खर्च		
संघीय सरकारबाट अनुदान	१४०३९३२०००	चालु खर्च	१५८६२७४९३६.१८
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	९२७७१३७५	पूँजीगत खर्च	११४१४७८५४२.८८
राजस्व बाँडफाँट	४०४३६२८८०.२३	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	८२८५२६७१३.२
आन्तरिक आय	६३१९९४०५७.७४		
अन्य आय	८०३८२२१२९.२४		
कुल आय	३३३६८८२४४२.२१	कुल खर्च	३५५६२८०१९२.२६
बाँकी मौज्दात	४७९८९३५१२.७८		

बेरूजु दफा २.१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -३

प्राप्ति भुक्तानी हिसाव								
विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.				गतवर्ष रु.		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ति (क+ख)		४,३५,८४,१५,०००.००	२,६२,१५,५९,१३३.३२		२,६२,१५,५९,१३३.३२	२,५५,६८,०९,६२५.७४		२,५५,६८,०९,६२५.७४
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		४,२७,९५,१५,०००.००	२,५४,४३,३७,८२८.३४	०	२,५४,४३,३७,८२८.३४	२,४७,१४,६०,२८५.७१	०	२,४७,१४,६०,२८५.७१
११००० कर	११	१,५४,४५,२०,०००.००	७२,२४,७९,७४०.६५	०	७२,२४,७९,७४०.६५	९१,९७,११,६७४.२१	०	९१,९७,११,६७४.२१
१३००० अनुदान		१,६८,४७,४५,०००.००	१,४७,५०,३१,८६५.३७	०	१,४७,५०,३१,८६५.३७	१,३३,७२,०२,०४८.५५	०	१,३३,७२,०२,०४८.५५
संघीय सरकार	१२	१,४४,९९,२३,०००.००	१,२९,७४,८६,४१७.८७	०	१,२९,७४,८६,४१७.८७	१,०८,४४,४८,८५३.६३	०	१,०८,४४,४८,८५३.६३
प्रदेश सरकार	१२	९,६०,४६,०००.००	८,३३,७७,५३४.९४	०	८,३३,७७,५३४.९४	८,३१,३१,८२९.००	०	८,३१,३१,८२९.००
अन्तरिक श्रोत		३,७६,००,०००.००	२,५२,८४,३९२.००	०	२,५२,८४,३९२.००	८,७४,३५,२७१.०५	०	८,७४,३५,२७१.०५
जनसहभागिता		१०,११,७६,०००.००	६,८८,८३,५२०.५६	०	६,८८,८३,५२०.५६	८,२१,८६,०९४.८७	०	८,२१,८६,०९४.८७
१४००० अन्य राजस्व		४१,१४,५०,०००.००	३१,०७,०१,१३३.७२	०	३१,०७,०१,१३३.७२	२०,६९,७०,९२४.५३	०	२०,६९,७०,९२४.५३
१५००० विविध प्राप्ति		३५,००,०००.००	३१,७६,०६३.६०	०	३१,७६,०६३.६०	७५,७५,६३८.४२	०	७५,७५,६३८.४२
३२००० वित्तीय सम्पत्ति		५५,००,००,०००.००	०	०	०	०	०	०
ख. अन्य प्राप्ति		७,८९,००,०००.००	७,७२,२१,३०४.९८		७,७२,२१,३०४.९८	८,५३,४९,३४०.०३		८,५३,४९,३४०.०३

प्राप्ति भुक्तानी हिसाब

विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.				गतवर्ष रु.		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	२७,८३,१५१.००	०	२७,८३,१५१.००	०	०	०
कोषहरु		७,८९,००,०००.००	५,००,९०,८२८.४४	०	५,००,९०,८२८.४४	६,३४,९६,८१४.५१	०	६,३४,९६,८१४.५१
धरौटी		०	२,४३,४७,३२५.५४	०	२,४३,४७,३२५.५४	२,१८,५२,५२५.५२	०	२,१८,५२,५२५.५२
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)		४,३५,८४,१५,०००.००	२,८२,२०,४८,६८६.४४		२,८२,२०,४८,६८६.४४	२,२८,२६,०५,५२९.६१		२,२८,२६,०५,५२९.६१
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		४,२७,९५,१५,०००.००	२,७७,५४,२७,९७७.९६		२,७७,५४,२७,९७७.९६	२,२५,७४,९४,९७०.०८		२,२५,७४,९४,९७०.०८
२१००० पारिश्रमिक/सुविधा	१८	८२,४२,४०,३८०.००	७७,७९,७२,७४४.९१	०	७७,७९,७२,७४४.९१	७५,२१,२२,६४१.४४	०	७५,२१,२२,६४१.४४
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	६७,४७,७५,६००.००	४६,१४,६२,७९३.०१	०	४६,१४,६२,७९३.०१	३५,५५,९५,८०२.०४	०	३५,५५,९५,८०२.०४
२४००० ब्याज, सेवा शुल्क तथा बैंक कमिशन	१८	०	०	०	०	४,६०,०१,८९६.०३	०	४,६०,०१,८९६.०३
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	२०,७६,४५,३२०.००	१५,३०,०८,८२८.८३	०	१५,३०,०८,८२८.८३	१,००,४६,२३९.६७	०	१,००,४६,२३९.६७

प्राप्ति भुक्तानी हिसाब

विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.				गतवर्ष रु.		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	२२,३९,७६,८००.००	१८,८६,३३,३६४.४३	०	१८,८६,३३,३६४.४३	६,२५,२९,९७३.३६	०	६,२५,२९,९७३.३६
२८००० अन्य खर्च	१८	१,५५,४८,०००.००	५१,९७,२०५.००	०	५१,९७,२०५.००	६४,५२,७१२.००	०	६४,५२,७१२.००
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	२,२८,३३,२८,९००.००	१,१४,१७,७१,३७५.८८	०	१,१४,१७,७१,३७५.८८	१,०२,४७,४५,७०५.५४	०	१,०२,४७,४५,७०५.५४
३२००० वित्तीय सम्पत्ति	१८	०	४,७३,८१,६६५.९०	०	४,७३,८१,६६५.९०	०	०	०
३३००० दायित्व	१८	५,००,००,०००.००	०	०	०	०	०	०
घ. अन्य भूक्तानी		७,८९,००,०००.००	४,६६,२०,७०८.४८		४,६६,२०,७०८.४८	२,२८,२६,०५,५२९.६१		२,२८,२६,०५,५२९.६१
कोषहरू		७,८९,००,०००.००	२,६४,३६,८४७.२९	०	२,६४,३६,८४७.२९	१,२७,७४,६०३.००	०	१,२७,७४,६०३.००
धरोटी		०	२,०१,८३,८६१.१९	०	२,०१,८३,८६१.१९	१,२३,३५,९५६.५३	०	१,२३,३५,९५६.५३
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
ड. यो वर्षको बचत (न्युन)			(२०,०४,८९,५५३.१२)		(२०,०४,८९,५५३.१२)	२७,४२,०४,०९६.१३		२७,४२,०४,०९६.१३
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.लया)			५८,७५,८४,६९८.०७		५८,७५,८४,६९८.०७	३४,७१,७०,१९१.१८		३४,७१,७०,१९१.१८

प्राप्ति भुक्तानी हिसाब								
विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.				गतवर्ष रु.		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा
वर्षान्तको बाकी रकम (ड + च)			३८,७०,९५,९४४.९५		३८,७०,९५,९४४.९५	६२,९३,७४,२८७.३९		६२,९३,७४,२८७.३९
बैंक तथा नगद बाकी	२४		३५,९६,०४,२२९.७०		३५,९६,०४,२२९.७०	५६,९०,९२,७२९.९२		५६,९०,९२,७२९.९२

बेरूजु दफा २३ सँग सम्बन्धित विवरण- अनुसूची-४

गत वर्षको अल्या	यस वर्षको आम्दानी	कूल आम्दानी	फिर्ता	सदरस्याहा	बाँकी	बैंक स्टेटमेन्ट	फरक
४५८४९४०७.९२	२४३४७३२५.५४	७०१९६७३२.६६	९८३५४०२९.४९	९८२९८३९.७	५००९२८७९.४७	५४९७४८२८.६	४९६९५६.४६

बेरूजु दफा ८० सँग सम्बन्धित विवरण- अनुसूची-५

सामाजिक सुरक्षा किसिम	वडा नं	परिचय पत्र नं	लाभग्राहीको नाम	मृत्यु मिति	बैंक खातामा जम्मा भएको रकम	बैंक खाता नम्बर	पाउँनु पर्ने रकम	बढी दाखिला रकम
Senior citizen's allowance- Others	८	२००६९०२९०९९६४	Innaewati Devi Chaudhary	२०७९-०४-०९	९२०००	२६९०९००००९८३८९९९	९३४.००	९९८६६.००
Senior citizen's allowance- Others	९	९९९०९२३०२४२५४	Tulasa Debi Thapa	२०७९-०४-२९	९२०००	२६८०७०९००३०९०४	३७३३.३३	८२६६.६७

सामाजिक सुरक्षा किसिम	वडा नं	परिचय पत्र नं	लाभग्राहीको नाम	मृत्यु मिति	बैंक खातामा जम्मा भएको रकम	बैंक खाता नम्बर	पाउँनु पर्ने रकम	बढी दाखिला रकम
Senior citizen's allowance- Others	१५	१९९९१२३०३३१३८	Lakhan Sah Sudi	२०७९-०४-२९	१२०००	२४५५७५२३८८४१२००१	३७३३.३३	८२६६.६७
Senior citizen's allowance- Others	३	१९८९१२३०११७८८	Sita Debi Timsina	२०७९-०४-३०	१२०००	१३४१००१७५०६३१६	३८६६.६७	८१३३.३३
Full Disability	२	२०३५०४०६००८६२	R B B	२०७९-०५-०३	११९७०	१६२०२१५१६३९०००१३	४२५६.००	७७१४.००
Full Disability	२	२०४०१२३०००६८३	Rambabu Kamat	२०७९-०५-०६	११९७०	१६२०२१५१६४१०००१६	४६५५.००	७३१५.००
Senior citizen's allowance- Others	३	१९८७१२३०१०३२१	Prem Prasad Dahal	२०७९-०५-०८	१२०००	१३४१००१७५०६१८९	४९३३.३३	७०६६.६७
Widow	३	२०२०१२२०००८६८	Indira Bhattarai	२०७९-०५-०८	७९८०	१३४१००१७५०६५५३	३२८०.६७	४६९९.३३
Senior citizen's allowance- Others	२	१९९८१२३०३२९७५	Lalita Nepal	२०७९-०५-०९	१२०००	१६२०२१५११००००१८	५०६६.६७	६९३३.३३
Senior citizen's allowance- Others	११	२०११०३२३००६५४	Shanti Devi Tandukar	२०७९-०५-१५	१२०००	२६५०१००००२६०११९	५८६६.६७	६१३३.३३
Senior citizen's allowance- Others	२	१९९३१२३०२३५६१	Krishna Kumari Dulal	२०७९-०५-१९	१२०००	१६२०२१५१२५१०००१७	६४००.००	५६००.००
Senior Citizen's Single women's allowance	८	२०१५०५१७०१३६१	Sukni Devi Rajbanshi	२०७९-०५-२४	७९८०	२६१०१००००१७५५११९	४६९९.३३	३२८०.६७

सामाजिक सुरक्षा किसिम	वडा नं	परिचय पत्र नं	लाभग्राहीको नाम	मृत्यु मिति	बैंक खातामा जम्मा भएको रकम	बैंक खाता नम्बर	पाउँनु पर्ने रकम	बढी दाखिला रकम
Senior citizen's allowance- Others	१	२००४१०१३००६८९	Durga Devi Panday	२०७९-०५-२६	१२०००	२६८०७०१००३०२९६	७३३३.३३	४६६६.६७
Senior citizen's allowance- Others	११	२००३०६१३००९८६	Mir Khuniya Dom	२०७९-०५-२८	१२०००	२६५०१०००००३१७११९	७६००.००	४४००.००
Senior citizen's allowance- Others	१२	२००८०२२४०१३३६	Kali Devi Karna Kayasth	२०७९-०५-३०	१२०००	१७००१०००००८२४०३३	७८६६.६७	४१३३.३३
Senior citizen's allowance- Others	१५	२००९१२३०१२९७२	Lukhir Devi Khatbe	२०७९-०५-३१	१२०००	२४५५७५२३८८३८०००१	८०००.००	४०००.००
Senior citizen's allowance- Others	४	२००१०२१६०२८९७	Dinulal Modi	२०७९-०६-०२	१२०००	०४११०८००१८८४४००००००१	८२६६.६७	३७३३.३३
Senior citizen's allowance- Others	२	२००५०४१००६५७५	Rewat Bahadur Bhattarai	२०७९-०६-०३	१२०००	१६२०२१५१०४५०००१२	८४००.००	३६००.००
Senior citizen's allowance- Others	१०	१९९११२१०००१७७	Torendra Man Singh Pradhan	२०७९-०६-०३	१२०००	२१२०१००००२९६६११९	८४००.००	३६००.००
Senior citizen's allowance- Others	११	२०४९०५१४००३९३	Pawetri Sahani	२०७९-०६-०५	१२०००	२६५०१०००००१६८११९	८६६६.६७	३३३३.३३
Senior citizen's allowance- Others	१७	१९९९०१२१००६०४	Khadga Bahadur Tamang	२०७९-०६-०६	१२०००	२६३०१००००२४१८११९	८८००.००	३२००.००
Senior citizen's allowance- Others	१७	२००६१००२०१४१२	Mahammad Yahi Miya	२०७९-०६-०६	१२०००	२६३०१००००३७३९११९	८८००.००	३२००.००

सामाजिक सुरक्षा किसिम	वडा नं	परिचय पत्र नं	लाभग्राहीको नाम	मृत्यु मिति	बैंक खातामा जम्मा भएको रकम	बैंक खाता नम्बर	पाउँनु पर्ने रकम	बढी दाखिला रकम
Widow	१५	२०२४०४०५०२४३५	Godawari Sharma Khatwe	२०७९-०६-०८	७९८०	२४५५७५२३८९४७५००१	६०२९.३३	१९५०.६७
Senior citizen's allowance- Others	७	२००६११२१०१७५८	Hira Devi Karna	२०७९-०६-११	१२०००	२६१०१०००००६९८११९	९४६६.६७	२५३३.३३
Senior citizen's allowance- Others	८	२००३०१०५१०५६२	Kisori Das Tatma	२०७९-०६-१२	१२०००	२६१०१००००००९३११९	९६००.००	२४००.००
Senior citizen's allowance- Others	५	१९८४१२३००७८४५	Padam Kumari Shrestha	२०७९-०६-१५	१२०००	२२५०१००००१०४५११९	१००००.००	२०००.००
Senior citizen's allowance- Others	१६	२००७१२३०१२९३३	Pushplata Devi Kuwar, Chhetri	२०७९-१०-०२	१२०००	०१०१०२०७३६७०४९०००००१	१३३	११८६७
Senior citizen's allowance- Others	६	१९९७१२३१८४५१३	Surya Kumari	२०७९-१०-०९	१२०००	००८००५४०२००८७७	१०६७	१०९३३
Senior citizen's allowance- Others	१६	२००८०९१९०१४१४	Chote Lal Yadav	२०७९-१०-२९	१२०००	०१०१०२०७३५४८३६०००००१	३७३३	८२६७
Senior citizen's allowance- Others	६	१९९९१२३०३२१२२	Nripendra Kumar Pradhan	२०७९-११-०३	१२०००	००८००५४०२००४५९	४४००	७६००
Senior citizen's allowance- Others	७	१९९८१२३०३२७१५	Basant Kumar U .Pokharel	२०७९-११-१४	१२०००	२६१०१००००००७९११९	५८६७	६१३३
Senior citizen's allowance- Others	२	१९९५१२३०२७९०६	Dhankaji Shrestha	२०७९-११-१४	१२०००	१६२०२१५१२३४०००१०	५८६७	६१३३

सामाजिक सुरक्षा किसिम	वडा नं	परिचय पत्र नं	लाभग्राहीको नाम	मृत्यु मिति	बैंक खातामा जम्मा भएको रकम	बैंक खाता नम्बर	पाउँनु पर्ने रकम	बढी दाखिला रकम
Senior citizen's allowance- Others	४	२००६१२३२४१४७८	Devi Maya Dangal	२०७९-११-१५	१२०००	०४११०८००१८८३७९०००००१	६०००	६०००
Senior citizen's allowance- Others	१३	१९८४१२३००८९५९	Jitendra Bahadur Bsanet	२०७९-११-२०	१२०००	६०१६०४०६३५०६०११	६६६७	५३३३
Senior citizen's allowance- Others	१२	२००११२३०२८६७८	Badri Vishal Wasti	२०७९-११-२१	१२०००	१७००१०००००७४३०३३	६८००	५२००
Senior citizen's allowance- Others	१५	१९९७१२३०२८२७२	TULASI DEVI SHARMA	२०७९-११-२३	१२०००	२४५५७५२३८८४९८००१	७०६७	४९३३
Senior citizen's allowance- Others	३	१९९४१२३०२८६३४	Toyenath Pokharel	२०७९-११-२४	१२०००	१३४१००१७५०६३८३	७२००	४८००
Senior citizen's allowance- Others	१२	१९९१०२१६००११८	Nirpa Bahadur Basnet	२०७९-१२-०५	१२०००	१७००१०००००३४१०३३	८६६७	३३३३
जम्मा रकम					४४३८८०		२३१३२१.००	२१२५५९.००

बेरूजु दफा ८१ सँग सम्बन्धित विवरण- अनुसूची-६

आ.व.२०७९।०८० को जम्मा भुक्तानी विवरण																
त्रैमासिक	अन्य जेष्ठ नागरिक भत्ता		जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)		जेष्ठ नागरिक एकल महिला		विधवा (आर्थिक सहायता)		क बर्ग		ख बर्ग (आर्थिक सहायता)		दलित बालबालिका		जम्मा	
	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम
प्रथम त्रैमासिक	८८४७	९७४३४४०३	४९०	३८०३६४९	१५९२	१२५७६३०८	२५५७	२०१४२२७४	३५१	४०२७८६६	५४८	३३८२७०४	६४३	९९२२३३	१५०२८	१४२३५९४३७

आ.व.२०७९।०८० को जम्मा भुक्तानी विवरण

त्रैमासिक	अन्य जेष्ठ नागरिक भत्ता		जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)		जेष्ठ नागरिक एकल महिला		विधवा (आर्थिक सहायता)		क बर्ग		ख बर्ग (आर्थिक सहायता)		दलित बालबालिका		जम्मा	
	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम
दोश्रो त्रैमासिक	९०८१	१०५६५०२८६	५०२	३९३२७१०	१६१४	१२७७८२०८	२६२४	२०६९७१७८	३६५	४२२८४८३	५५२	३५१२८४२	६७७	१०२३३०६	१५४१५	१५१८२३०१३
तेश्रो त्रैमासिक	९२२८	१०७९०७८५४	५१९	४०८१०९१	१६३६	१२९२५९५२	२७२४	२१४९०५२६	३७२	४३६०७०३	५७७	३६४७३९२	७३४	११०६५०८	१५७९०	१५५५२००२६
चौथो त्रैमासिक	९४०३	११०२४२७५२	५४४	४२६८४२९	१६५१	१३०८६७७१	२८०५	२२१७०७३९	३८७	४५१७५०३	६१८	३८७२९९४	७६९	११६७५२६	१६१७७	१५९३२६७१४
जम्मा															६२४१०	६०९०२९१९०